NATIONAL LIBRARY
OCT 24 1972
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
NEWSPAPER FOR ALL LATVIANS

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telefones: 465-7902. United States Editoral Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

37. N-RS. Trešdiena, 1972. g. 6. SEPTEMBRIS 22. GADS

WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1972

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Ar Latvijas karogu ceļa somā

DV DIENAS MILVOKOS PULCINĀJUŠAS AP 5000 APMEKLĒTĀJU

ASV DV dienās, kas risinājās no 1. — 3. septembrim Milvokos, runāja arī tālā viešņa, pretkomūnistiskās līgas dalībniece Elga Rodze-Ķisele no Austrālijas. Viņas vadmotīvs, Ar Latvijas karogu ceļa somā, , iezīmēja mūsu ticību nākotnei. DV dienas pulcināja ap 5000 apmeklētāju.

Galveno sarīkojumu virknē svētku koncertu un Lielo jundu ievadīja ar karogu ienešanu. Leģiona standartam un 32. pulka kaujas karogam sekoja ASV un DV apvienību un Kanadas DV nodaļu karogi. Lielo jundu svētdienas pēcpusdienā svinīgā noskaņojumā iezīmēja vīru koŗa, sieviešu koŗa un apvienotā koŗa koncerts, diriģentu J. Baruša, A. Kalnāja, T. Ozoliņa un E. Brusubārža vadībā ar solistu P. Lielzuiku, kas cēla visu DV dienu notikumu, tāpat arī komp. J. Kalniņa vadītais simfoniskais orķestris, kas kulminācijas punktu sasniedza programmas beigās atskaņojot J. Norviļa kantāti Kā Daugava vaida, piedaloties apvienotajam korim un diriģējot E. Brusubārdim.

Lielās jundas ziņojumu nodeva DV dienu rīcības komitejas priekšsēdis V. Aparjods, bet pieņēma ASV DV valdes priekšsēdis J. Utināns, klātesot ap 1400 dalībniekiem.

DV dienas ievadīja Jaunatnes draudzības vakars 1. septembrī Milvoku Latviešu namā Ildzes Slemperes un Dr. A. Pērkona vadībā. DV dienas atklāja rīcības komitejas priekšsēža V. Aparjoda uzruna un ASV DV valdes priekšsēža J. Utināna svētku runa ar cildinājumu DV dienu organizētājiem, bijušo cīņu dienu vīriem un tēvzemei Latvijai. Apsveikuma vārdus teica arī DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka. Rakstveida apsveikumos sirsnīgus veltījumus svētku dienām bija teicis archibīskaps A. Lūsis, Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs, DV priekšnieks V. Hazners, BLPA valdes priekšsēdis U. Grava, ALAs valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners u.c. Svētbrīdi vadīja māc. J. Meistars

Sestdienas priekšpusdienā atklāja gleznu un daiļamatniecības skati, piedaloties 24 gleznotājiem un līdzīgam skaitam daiļamatniecības darbu izstādītājiem Tai pašā dienā notiekošais tautas deju lieluzvedums iezīmējās ar vienreizēju latviešu jaunās audzes tautas tērpu demonstrējumu, raitajā dejas solī pulcinot ap 250 dejotāju, jauniešu un bērnu tautas deju kopas no ASV un Kanadas latviešu centriem, ar uzveduma vadītāju Liju Pētersoni un Grand Rapidu jauniešu orķestri „Mēs trīs un viņa", kā arī tautas deju un mūzikas pavadītājiem. Sekojošais Kanaku vakars izpaudās ar labi pārdomātu programmu, bet Latviešu nams bija par mazu, lai uzņemtu ap 700 vakara apmeklētāju, kas izraisīja neapmierinātību un arī rūgtumu. Kādēļ nevaram šādiem sarīkojumiem sagādāt lielākas telpas?

Teātŗa izrāde Sidraba šķidrauts bija izpārdota. Režisore Millija Valtere-Einberga bija daudz strādājusi, saliedējot kuplo tēlotāju saimi. Luga ar savām dekorācijām tērpiem un apgaismojumu bija vienreizēja, visu smagumu iznesot galvenajos lomu tēlotājiem. Svešiniekiem teātŗa novietojumu bija pagrūti atrast, bet izrādei novēlojoties, visi laikam redzēja sākumu.

Svētdienas programmas norisi ievadīja svinīgs dievkalpojums prāv. V. Baginska vadībā ar māc. J. Meistara un J. Putniņa piedalīšanos. Dziedāja Čikagas Ciānas draudzes koris.

Svētku balle bja pulcinājusi ap 1000 apmeklētāju.

Lielu klausītāju interesi saistīja arī Elgas Rodzes - Ķīseles referāts.. Bija arī vanadžu sarīkojums, pulcinot ap 100 dalībnieču, kas ar ASV vanadžu priekšnieces Annas Tīdemanes, Kanadas vanadžu priekšnieces Monikas Jonānes un ASV DV vanadžu jaunās referentes Anitas Utinānes un Kanadas jaunatnes DV lietu referentes Tonijas Krūkas piedalīšanos izvērtās par ietekmīgu notikumu.

Slimības kavēts, šoreiz DV dienās nebija klāt DV organizācijas priekšnieks Vilis Hazners, tāpat viens no rosīgākajiem DV darbiniekiem Klīvlendā, gleznotājs Bernhards Sniedze. Par DV dienām plašāku atreferējumu sniegsim mūsu laikraksta nākošā numurā. O. K.

6. Vispasaules pretkomūnistiskās līgas konferencē Meksikā no 24. līdz 27. augustam piedalījās delegāti no 64 valstīm. Kā latviešu pārstāve, DV centrālās valdes izraudzīta, piedalījās Elga Rodze - Ķisele no Austrālijas (uzņēmumā pa labi). DV Kanadas valdes delegētais pārstāvis - novērotājs bija Verners Cinis no Toronto. Foto: Verners Cinis

Lielais jauniešu salidojums Anglijā

Zīlējums, ka 2. pasaules latviešu jaunatnes kongress Anglijā izvērtīsies par dzīvu politisko domu izmaiņas lauku, izrādījās pareizs. Visu četru dienu referātu un pārrunu laikā izvirzījās drīz viens, drīz otrs jautājums par mūsu dzimtenes okupāciju, trimdas sabiedrību un dažu mūsu jauniešu ļoti radikāliem politiskiem uzskatiem. Pārsvarā tomēr bija stingri nacionāls un reāls politiskā stāvokļa vērtējums.

Ceturtdienas, 17. augusta, referātu programmu ievadīja Dr. Bruno Kalniņš, apskatīdams Pad. savienības 50 gadus 17 komūnistu vēstules apgaismojumā. Referents norādīja, ka, atzīmējot Pad. savienības 50 gadus, tiek publicēti dati un ziņas par „lieliem panākumiem un sasniegumiem". Tam pretī 17 latviešu komūnistu vēstule rāda citu ainu. Pad. savienību nodibināja 1922. gada 29. decembrī 4 „republikas". Konstitūcija nosaka, ka katra republika ir suverēna valsts. Bet kā ir patiesībā? Referents analizēja tagadējās Latvijas valsts organu darbību, konstatēdams, ka neviens no tiem nav patstāvīgs, bet visi atkarīgi no Maskavas. Tas pats attiecināms uz financēm, budžetiem, valsts saimniecību. Pēdējais vārds sakāms Maskavai. Daži ievērojamākie saimnieciskie pasākumi nemaz nav pakļauti Latvijas pārvaldes organiem, bet tieši Pad. savienības ministrijām vai pārvaldēm. Konstitūcijā paredzētās „izstāšanās tiesības" nav īstenojamas, jo to uzskatītu par darbību, kas vērsta pret Pad. savienības interesēm, un tā sodāma pēc 65. un 59. krimināllikuma panta.

Referents tuvāk pakavējās pie atsevišķu padomju funkcionāru darbības, kur izcilos posteņos tagad Krievijas latviešu pēcnācēji, kas neprot

((Turpinājums 11. lp.)

Sabiedroto manevri skars arī Baltijas jūru

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS
● MASKAVAS HEGEMONIJA PĀR SOMIJU
● KOMŪNISTU UN SOCIĀLISTU „TAUTAS FRONTES"
ATDZIMŠANA FRANCIJĀ ● LIELĀKIE NATO
MANEVRI MURMANSKAS PIEVĀRTĒ ● PEKINGAS UN MASKAVAS AUKSTAIS KARŠ TURPINĀS.

Nav jābūt konservātīvam starptautiskās politikas zinātņu doktoram, lai konstatētu, ka Pad. savienība jau izstiepusi abas rokas, lai izdevīgā brīdī sagrābtu visu Eiropu. Somijai Kremļa atkarības nasta ir vissmagākā. Maskava faktiski kontrolē Somijas ārpolitiku un lielā mērā arī iekšpolitiku. Somijai ir savi bruņotie spēki un aizsardzības ministrija, bet tai nav atļauts izstrādāt nekāda veida stratēģiskus plānus savas valsts austrumu robežas aizsargāšanai. Pad. savienība ir radījusi pilnīgu politisku un militāru hegemoniju pār Somiju. Maskava, droši vien, nav aizmirsusi apkaunojošo pērienu, ko tā saņēma no somiem Otra pasaules kaŗa priekškaram paceļoties. Varbūt Somija nebūtu kapitulējusi, ja laikā būtu īstenojies vairāku franču ģenerāļu plāns palīdzēt somiem ar militāru spēku. Šo plānu atbalstīja arī ietekmīgi britu politiķi, bet izjauca „humānie" zviedri, kas atteicās laist cauri savai territorijai svešu kaŗaspēku.

Apgalvo, ka Pad. savienība arī tagad piespiedusi Zviedriju, tāpat Norvēģiju „vienpusīgai neitrālitātei". Iekārdinot Rietumvācijas sociālistu partijas kancleru Viliju Brantu ar dažiem it kā „izdevīgiem" līgumiem, Maskava esot jau itin ērti iesēdusies pašā Eiropas sirdī. Vācieši palaikam esot bijuši naīvi ārpolitiskās lietās un Brants, šķiet, nav nekāds izņēmums. Jājautā, vai Branta tā dēvētā austrumpolitika ir patiesi nogatavojies auglis, kas

((Turpinājums 12. lp.)

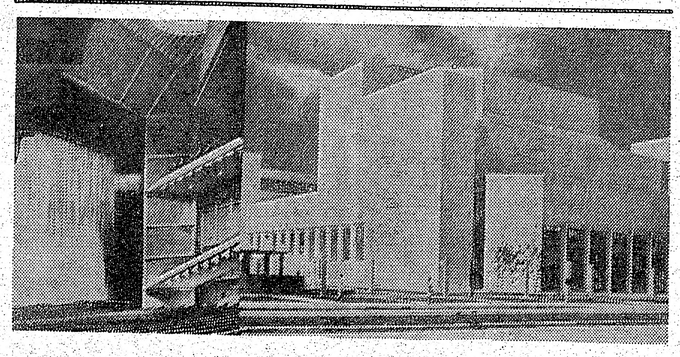

Milvoku jaunais tēlotājas mākslas centrs, kurā DV dienās notika koncerts un Lielā junda.

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 6. SEPTEMBRIS 37. N-RS

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk **treš**dienās. Izdevējs — Latvija Amerikā **Publishing** Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šimane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai inicāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

1970-1971

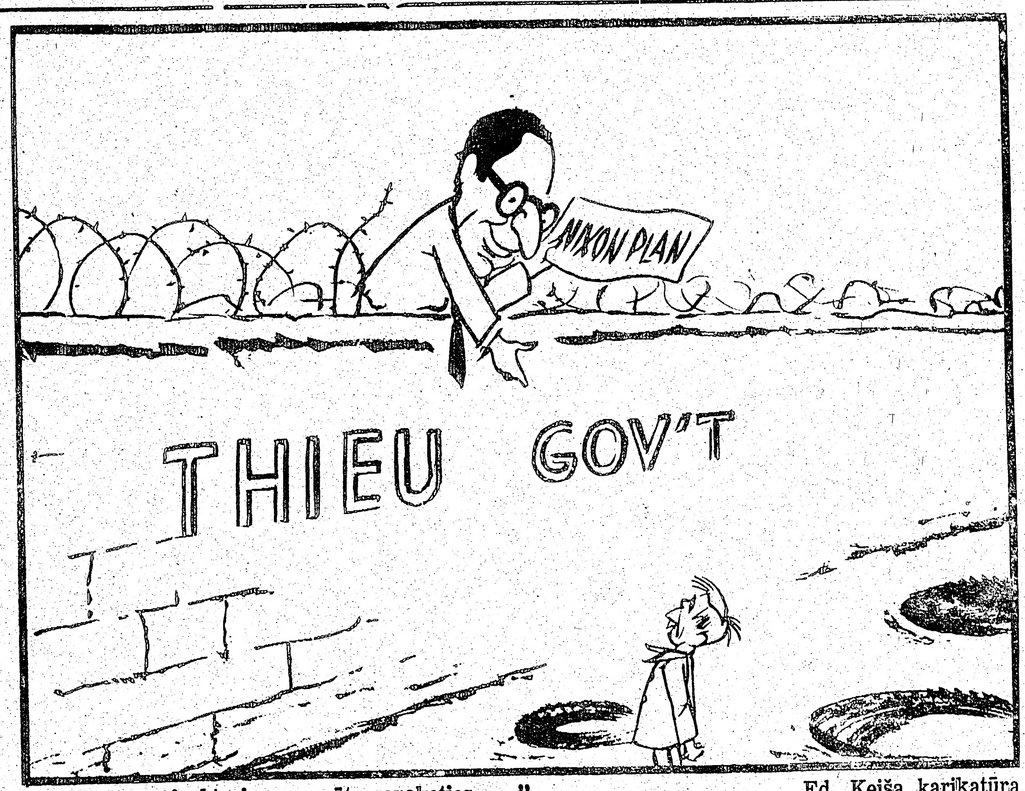

„Ja varētu nojaukt sienu, varētu sarokoties . . ." Ed. Keiša karikatūra

ASV prezidenta vēlēšanu gadā

Pārmaiņas brīvā demokratiskā sabiedrībā notiek lēnām, atkarā no dažādu interešu spēku samēriem un spējām šos spēkus izmantot, lai panāktu pārmaiņas vēlamā virzienā vai arī atturētu sevišķi nevēlamu spēku iizvirzīšanos vadītāju lomās. Šādā spēku mērīšanā neviens neiegūst visu vēlmju piepildīšanos. Laimīgie, gudrie un stiprie iegūst vairāk. Neveiksmīgie mazāk, bet nedarītāji parasti neko.

Amerikas latviešu apvienība griezās ar saviem ieteikumiem pie demokratu un republikāņu partijas konventu platformu komitejām. Demokratu partija rīkoja savas rezolūciju komitejas sēdes dažādās pilsētās, kur uzklausīja ieteikumu iesniedzējus. Ārpolitikas jautājumus uzklausīja attiecīgā komiteja Ņujorkā, un to vadīja 81 gadu vecais Averels Harimens. Reti kādam no demokratu politiķiem ir tik liela pieredze — kara laika sūtnis Maskavā, padomnieks Rūzveltam Jaltā, Ņujorkas gubernātors un vēl dažādu citu pienākumu veicējs. Demokratu partijas ārlietu komiteja noklausījās ALAs pārstāvja, 20 gadu vecā ALAs darbinieka, vasaras stipendiāta nolasīto ALAs iesniegumu bez komentāriem. Tālākos iesniegumus Harimens vairāk neesot personīgi noklausījies. Vēl līdz šim nevar saredzēt, kāda ietekme bijusi ALA iesniegumam. (Rūzvelta padomnieks Jaltā Averels Harimens bija arī tas, kas toreiz apgalvoja, ka Baltijas valstis esot Pad. savienībai nepieciešamas — red.)

Demokratu partijas nacionālās komitejas speciālais asistents nacionālitāšu jautājumbs A. Valučeks ieradās kopīgās baltiešu komitejas rīkotā pieņemšanā 27. jūlijā Vašingtonā. Demokratu jaunā vadība bija tikko likvidējusi savu nacionālitāšu nodaļu. Valučeks tomēr mēģināja nodibināt un uzturēt sakarus ar nacionālitāšu pārstāvjiem un meklēja kādu, kas vadītu latviešu piesaistīšanu demokratu partijai.

Republikāņu partijas rezolūciju komiteja partijas konventa priekšnedēļā darbojās tikai Miami, Floridā. Arī šeit ALA bija aicināta izteikt savas domas ārlietu politikas rezolūciju apakškomitejā, ko vadīja ASV senātors no Teksasas Džons Tauers (John Tower). Latviešu ieteikumus republikāņu rezolūcijas apakškomitejai nolasīja ALAs priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners un revīzijas komitejas loceklis prof. Daumants Hazners. Pēdējais ir arī Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdis. Pēc ALAs ieteikumiem komitejas locekļi prasīja vairākus jautājumus, tā kā jautājumu un atbilžu periods prasīja vairāk laika nekā formālā prezentācija un arī ilgāk, nekā bija pēc programmas paredzēts. Tika jautāts, kāpēc baltiešiem nav doti ne Radio Liberty, ne Radio Free Europe raidījumi, kāds grūtības, ceļojot ar ASV pasi, var sagādāt dzimšanas vietas atzīme „Latvia", kāda ir pasta cenzūra Pad. savienībā un vai tā ir lielāka Baltijas valstīs. Šādu un līdzīgu jautājumu atbildes vēl plašāk norādīja uz apstākļiem okupētajā Latvijā un uz cilvēku brīvības ierobežošanu turienes krievu okupācijas varā.

Kā republikāņu nacionālitāšu padomes loceklis iekšlietu un ārlietu apakškomitejās liecināja Voldemārs Korsts.

ALA valdes priekšsēdis I. Spilners, prof. D. Hazners, kas ir Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdis, V. Korsts, ALRA goda priekšsēdis un un prof. A. Berķis, ALRA Informācijas daļas vadītājs, viesojās Dienvidfloridas latviešu saimē, kur viņus uzņēma latviešu kopas priekšniece V. Šlangenberga ar savām palīdzēm V. Siliņu, A. Važu, O. Airi un T. Petersoni. No Ft. Lauderdales Miami līča sanāksmē piedalī-

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

JAUNS TERMINS SOVJETOLOĢIJĀ

Vai daudzi zina, kas ir krieviskā jaunais atribūts? Pie tādiem īsti krieviskiem apzīmējumiem kā samovars, kazačoks, Potemkina sādža, maternā valodā ir nācis klāt kas jauns. Jau agrāk te redzētās Pad. savienības apmeklētāju filmās vai uzņēmumos bija skatāmas rindas, rindas . . ., bet tagad, pateicoties kāda tūrista Krievijā redzētam un dzirdētam, zinām, ka ikviens padomijas iedzīvotājs, izņemot pašas augšas slāņus, izejot uz ielas, ņem sev līdz tā saukto avosjku, kas ir somiņa, tīkliņš, maisiņš. Tiklīdz viņš ierauga rindu, bez apdomāšanās, ja tikai laiks ļauj, stājas rindā arī viņš, cerībā par gaidīšanu dabūt arī ko taustāmu, citreiz pie aprobežotiem daudzumiem paliekot arī tukšā. Jāpaskaidro termina izcelsme. Ja revolūcijas un pēcrevolūcijas laikā pazīstami bija „mešočniki" — maišelnieki tālākiem sirojumiem, tad vēlāk ieviesās mazāka apmēra avosjka, kas cēlies no krievu vārda avosj — nozīmē „varbūt". Un tā nebrīnīsimies, ja Ļeņina piemineklja „paradīzes" sludinātāja izstieptai rokai kādā naktī uzkārta šāda avosjka. Un šī kulīte vajadzīga pašai Pad. savienībai, kā ārzemnieciskā (technikas, maizes u.c.) iegūšanai, tāpat ikvienam tās iedzīvotājam kā agrākā Lielkrievijā, tā visās daudzajās pakļautās un komūnistu verdzinātās zemēs Eiropā un Āzijā.

Vērotājs Linkolnē

VAI NU TĀ IR?

Noklausoties prof. J. Penika referātu Sidrabenes lielsarīkojumā „Prese un sabiedriskā doma", mani pārsteidza referenta apgalvojums, ka viņš latviešu laikrakstu varot izlasīt piecās minūtēs. . . Es latviešu avīzi lasu no pirmās līdz pēdējai lappusei, jo man interesē viss, kas tajā rakstīts. Tur dažkārt atrodu arī pazīstamu cilvēku vārdus, kuŗu apmešanās vieta man nebija zināma. Ar avīzes palīdzību es to uzzināju. Varbūt neesmu tik izglītots un patērēju pārāk daudz laika. Ja avīze der tikai piecu minūšu lasīšanai, vai tad vispār attaisnojas tai veltītās pūles un līdzekļi? Bet vērtība ir relātīvs jēdziens. Varbūt šī referāta ietekmē, tam sekojošā paneldiskusijā, kādai klausītājai radās iebildums, ka latviešu laikraksts „apceļot lasītājus" un „iespiežot zema līmeņa rakstus", kas derot tikai trešās klases skolniekiem. Ja laikraksts uzņem skolēnu sacerējumus jaunatnes un bērnu nodaļā, kuŗā bija parādījies arī mana dēla raksts, kas apmeklē latviešu skolas trešo klasi, tad par to redakcijai varam tikai pateikties. Vai šī iebildēja domā, ka trešās klases skolniekam būtu jāraksta tikpat gudri kā profesoram?

Lasītājs Hamiltonā

VAKARĒŠANA BŪTU ATKĀRTOJAMA TORONTO

Pēc nedēļas nogales pavadīšanas lielsarīkojumā Sidrabenē, daudzo paneldiskusiju un referātu noklausīšanās un citu sarīkojumu apmeklēšanas, atgriezos savās ikdienas gaitās garīgi mozs un pacilāts. Mēs tiešām varam lepoties ar savu garīgo spēku, kas nav pasicis, bet spēj izpausties tik pārliecinoši, kā mēs to redzējām šajā sarīkojumu talkā! Patika lieliskā dziesmu spēle, kopkoŗa koncerts, deju uzvedums, kas izraisīja vislielāko pārdzīvojumu. Ļoti interesanta bija vakarēšana brīvā dabā, vakarā pie īstas skalu gaismas, ar veco zaldātu stāstiem un citām izdarībām. To vajadzētu atkārtot telpās ar tiem pašiem dalībniekiem Toronto, kas varētu saistīt tikpat lielu interesi kā sarīkojums — „Kad mūsu vectēvi jauni bija", ko atkārtoja vairākas reizes. Padomāsim!

J. L. Toronto

LĪDZEKĻI JĀPRASA NO ĪSTAJIEM „DARBA DEVĒJIEM"

Piekrītu V. Irbem lasītāja vēstule „Es nevaru klusēt" Latvija Amerikā 23. augusta n-rā) un domāju, ka latviešu valodas kursu literātūras semināra dalībniekiem Rietummičigenas universitātē labāk vajadzētu 75 minūtes stāstīt par okupētās Latvijas postu nekā par mūsu tautas apspiedēju cenzēto dzeju. Ja literātūras semināra vadība arī turpmāk gribētu rīkot šādus priekšnesumus, tad līdzekļus nevajadzētu prasīt no latviešu sabiedrības, bet no Pad. savienības sūtniecības vai „kultūras sakaru komitejas" Rīgā. Šīm iestādēm naudas netrūkst.

Lasītājs Toronto

DZEJNIECE TOMĒR NEIERADĀS

Literārā „palaunadzī" Sidrabenē, kā programmā bija teikts, vajadzēja piedalīties arī dzejniecei Veltai Tomai, kas literātūras seminārā Kalamazū 75 minūtes lasījusi okupētās Latvijas dzejnieku dzeju. Dzejniece tomēr šajā „palaunadzī" nebija ieradusies, un tā viņu nedabūjām noklausīties. Dienu vēlāk turpat risinājās paneldiskusijas „Rakstnieki dzimtenē un mēs", kuŗā daudz tika runāts par dzimtenes dzeju un ieteikts ar to iepazīties. Veltas Tomas piedalīšanās „palaunadzī" varbūt būtu šajā ziņā daudz palīdzējusi. Vai rīkotājiem nevajadzēja šo „aizkavēšanos" novērst?

Latviešu dzejas cienītājs Hamiltonā

DIPLOMĀTISKAIS PASTS

Latvija Amerikā 23. aug. lasītāju vēstulē Līvu Justs no Rokfordas (Mich.) raksta par lēno krievu diplomātisko pastu sakarā ar Rīgā uzņemtās filmas „Mērnieku laiki" aizkavēšanos, ko šeit bija iecerējusi izrādīt Amerikas latviešu jaunatnes apvienība. Līdzīgs gadījums man bija ar krievu laikrakstu Izvestija, ko biju Maskavā pasūtinājis. Nāca katru dienu, pagrabā sakrājās papīru daudz. Tad rakstīju, lai nesūta vairs, bet laikraksta piesūtīšanu nepārtrauca. Manas vēstules ceļš uz Maskavu laikam ir ļoti garš. Arī parastais gaisa pasts uz turieni darbojas ļoti „gausi".

J. R., Detroitā

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto 250, Ont.

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

- ☐ vienu gadu $21.—
- ☐ 6 mēnešiem $11.50
- ☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Datums .....

Latviešu mākslinieki apmaiņās sniegumiem

ED. ŠMUGAJA RAKSTS PAR K. BAUERA-ZEMGAĻA KONCERTTURNEJU AUSTRĀLIJĀ

Pēdējos gados vērojama visai intensīva „kultūras apmaiņas" kustība trimdas latviešos. Pat no tādas „pasaules pažobeles", kāda ir Austrālija, vairāk vecākās un vidējās paaudzes mākslinieki, nemaz nerunājot par jaunākajem, kuŗi vēl pašlaik mūzicē gan Eiropā, gan Amerikā, apceļojuši pasauli ar saviem koncertiem. Tā Ernests Maršaus (pašlaik, pēc smagas auto katastrofas ārstējas Volongongas slimnīcā), Velta Skujiņa, Magda un Dzintars Veides u.c. koncertējuši gan Amerikā, gan Eiropā vai arī aiz abiem okeaniem. Visiem viņiem ir bijusi laba uzņemšana un nesalīdzināmi labāka atsaucība nekā pašu mājās — Austrālijā. Laikam jau būs patiesība vecajai latviešu dzīves gudrībai, ka ciema kukulis vienmēr labāk garšo nekā mājās ceptais rausis.

Visā šajā sakarībā vai nesakarībā Austrālijā ir viesojušies prominenti latvieši no citām zemēm. Lai minam M. Zīvertu, plkv. Plensneru un V. Hazneru, bij. ministru A. Bērziņu, dzejnieku un nacionālpolītiķi A. Eglīti, J. Andrupu, U. Gravu, skaņu māksliniekus E. Žebransku, A. Vaivodi, Eši, nelaiķi tenoru Liepu, P. Brīvkalni, Čikagas piecīšus u.c. Kā pēdējais mūsu viesis bija Šveices, Bāzeles operas bass-baritons K. Bauers-Zemgalis. Viņa koncertturneja Austrālijā tikko beigusies, un mākslinieks jau atgriezies savā dzīves un darba vietā. Tā kā viņš pirms dažiem gadiem koncertējis arī Amerikas kontinentā, tad mūzikas mīļotājiem būs interesanti salīdzināt Amerikas kontinenta kritiķu atzinumus ar „pasaules pažobeles" kritiķu spriedumiem par K. Bauera-Zemgaļa sniegumu.

Iesāksim ar Austrālijas mūzikas seniora K. Nīča kritiku. Pēc K. Bauera-Zemgaļa koncerta Sidnejā K. Nīcis mums raksta:

„Bāzeles operas solista basa-baritona Kārļa Bauera Zemgaļa koncertu Sidnejas latvieši gaidīja ar lielu interesi, tamdēļ arī tie bija pulcējušies kuplā skaitā Sidnejas Latviešu namā.

Vadoties no Austrālijas Latvietī iepriekš lasītām daudzajām cildinātājām atsauksmēm par viņa spožajiem mākslinieciskajiem panākumiem Eiropā un Amerikā, ir neveikli atzīties, ka noklausoties viņa koncertu, biju drusku vīlies. Balsī nejutu to gaidīto „italisko" spožumu, ko biju cerējis dzirdēt. Manā uztverē viņa dziedāšanas veids ir tuvāks vācu skolai. Nenoliedzami, ir jūtama piedzīvojuša dziedātāja skatuves rutīna, un manuprāt opera ir viņa balsij visvairāk piemērota, kur aiz orķestra skaļuma sīkumos nav sadzirdams balss modulāciju trūkums tik izteikti, kā tas ir koncertā, dziesmu intimā izpildījumā.

Ļoti gaumīgi un interesanti sastādītajā programmā bija 22 latviešu komponistu dziesmas. Pirmajā daļā pa četrām Ādolfa Ābeles, Arnolda Šturma un Tālivalža Ķeniņa kompozicijām; otrā daļā Jāņa Ķepīša Pēra Ginta vēstules Solveigai, trīs Jāzepa Vītola un trīs Emīla Dārziņa dziesmas. No pirmajām 16 agrāk biju dzirdējis tikai nedaudzas, un ar vienreizēju dzirdējumu vajadzētu būt ārkārtīgi lielam mūziķim, lai tās pilnam novērtētu, kas, diemžēl, iet tālu pāri manām spējām.

A. Ābeles, A. Šturma un T. Ķeniņa dziesmās galvenā loma ir piešķirta klavieŗu pavadījumam, atstājot dziedājumu, vairāk vai mazāk, tikai kā teksta illustrējumu. Dziedonis nebija taupījis pūļu to iestudēšanai un viņam pienākas vairāk kā pelnīta uzslava par šo, dziedātājam tik nepateicīgā uzdevuma veikšanu un dziesmu māksliniecisko izpratni un mūzikālo izpildījumu. Dziedājumā vislabāk patika: A. Ābeles Smiedamies (K. Skalbe) un Mirt un to zināt (Aspazija), A. Šturma Es tevi jūtu (V. Avens) un Svētceļnieki (A. Kraujiete) un T. Ķeniņa Ņem mani līdz (A. Niedra). Pārējās šo trīs komponistu dziesmās mūzikālā atbildība ir uzticēta klavieŗu pavadījumam, kas it sevišķi sakāms par T. Ķeniņa dziesmām, kuŗās pavadījums dzirkstēt dzirkst žilbinošā spožumā.

Programmas otru daļu dziedonis uzsāka ar J. Ķepīša četrām Pēra Ginta vēstulēm Solveigai. Šī opusa pavadījums, šķiet, ir rakstīts orķestrim un tanī dziedonis pilnam varēja parādīt sava operas dziedātāja balss plašo apjomu un spēku. J. Vītola A la Orientale (N. Elza), Laimīte (K. Jēkabsons) un Karalis un bērzlapīte (F. Bārda) un E. Dārziņa Spāniešu romance (Puškins-Plūdons), Teici to brīdi un Kad būs asras izraudātas (J. Poruks), (ar nevajadzīgi iespraustо ne Dārziņa pēdējo zemo noti) ir dzirdētas neskaitāmas reizes ir labākā, ir sliktākā izpildījumā.

Paldies dziedonim par interesanti svaigo dziesmu klāstu, it sevišķi par programmas pirmajā daļā dzirdētajām, kaut gan mums, „vecīšiem", no kuŗiem sastādījās vismaz trīs ceturtdaļas klausītāju, vistuvāk sirdij bija Vītola un Dārziņa dziesmas, ko apliecināja ilgstošie aplausi un vairākas „izspiestās" piedevas."

Tādi ir K. Nīča atzinumi. Pēc Melburnas koncerta K. (Ķiploks?) Austrālijas Latvietī rakstīja sekojošo:

„Melburnā dzirdētā koncertā A. Ābeles dziesmas sākumā atskanēja pavēsi, jo šis dižais dziesmu meistars vairumam vēl vienmēr ir pasvešs un viņa dziesmu smalkā apdare varēs atklāties tikai to vairāk iepazīstot. Arnolds Šturms, kas ir eksperimentētājs arī anomālajā mūzikas sistēmā, savās dziesmās mums rādījās daudz mērenāks, ar īpatnēju impresionisma pieskaņu. Bagāts izstrādājums viņa klavieŗpartijām... Dziesmas viesa interpretācijā veidojās ļoti izteiksmīgas, un kā vienu no paliekamākām atmiņā gribu minēt Lapas ar V. Avena tekstu.

Ar labām raksturotāja īpašībām K. Bauers-Zemgalis sniedza arī mūsu vērienīgā skaņraža T. Ķeniņa dziesmas, kuŗas arvien vairāk sāk iekaŗot klausītāju sirdis arī mūsu kontinenta tautiešos. (Pasaules pažobelē!)

...No otras daļas visvairāk atmiņā palika K. Bauera-Zemgaļa dzīvi veidotais, teiksmainais stāstījums par Karali un bērzlapīti ar Friča Bārdas tekstu. Koncerts beidzās ar E. Dārziņa konģeniāli komponēto J. Poruka dzejoli Kad būs as'ras izraudātas, kuŗā ieaustas drūmas nojautas par nāvi, kas tomēr nāk kā atpestītāja un apskaidrotāja. Arī šajā dziesmā dziedoņa sniegums bija iejutīgs.

Vismaz zināmās dziesmās varējām vērot, ka dziedonis diezgan rūpīgi ievēro autoru doto skaņu rakstu. Dažas sīkās neprecīzitātes daudz neietekmēja lielo guvumu, ko saņēma klausītājs. Bija arī vēl savi trūkumi tanī ziņā, ka vietām ne visai labi sakļāvās pianista Rodžera Hēgnija pavadījums ar solista nodomiem. Tomēr koncerts ar savu svaigumu pirmā daļā un sirsnīgajām piedevām otrā daļā bija vērtīgs, un lielais klausītāju pulks — bija pāri par 300 klausītāju — koncertu uzņēma ļoti atsaucīgi."

Žēl, ka Adelaides kritiķis nav teicis savu vārdu. No mazākiem centriem, kā Brisbanes un Kanberas, vispārējās atsauksmes ir bijušas labas, arī apmeklētāju skaits labs. Visumā Austrālijā K. Bauera-Zemgaļa koncertus noklausījušies tuvu pie 1000 latviešu. „Vienkāršo klausītāju" spriedums Sidnejā bija tāds, ka neesot svarīgi, vai tā esot italiešu vai vācu skola, bet galvenais esot dziedoņa spējas un siltais dziesmu iztulkojums.

Ed. Šmugajs

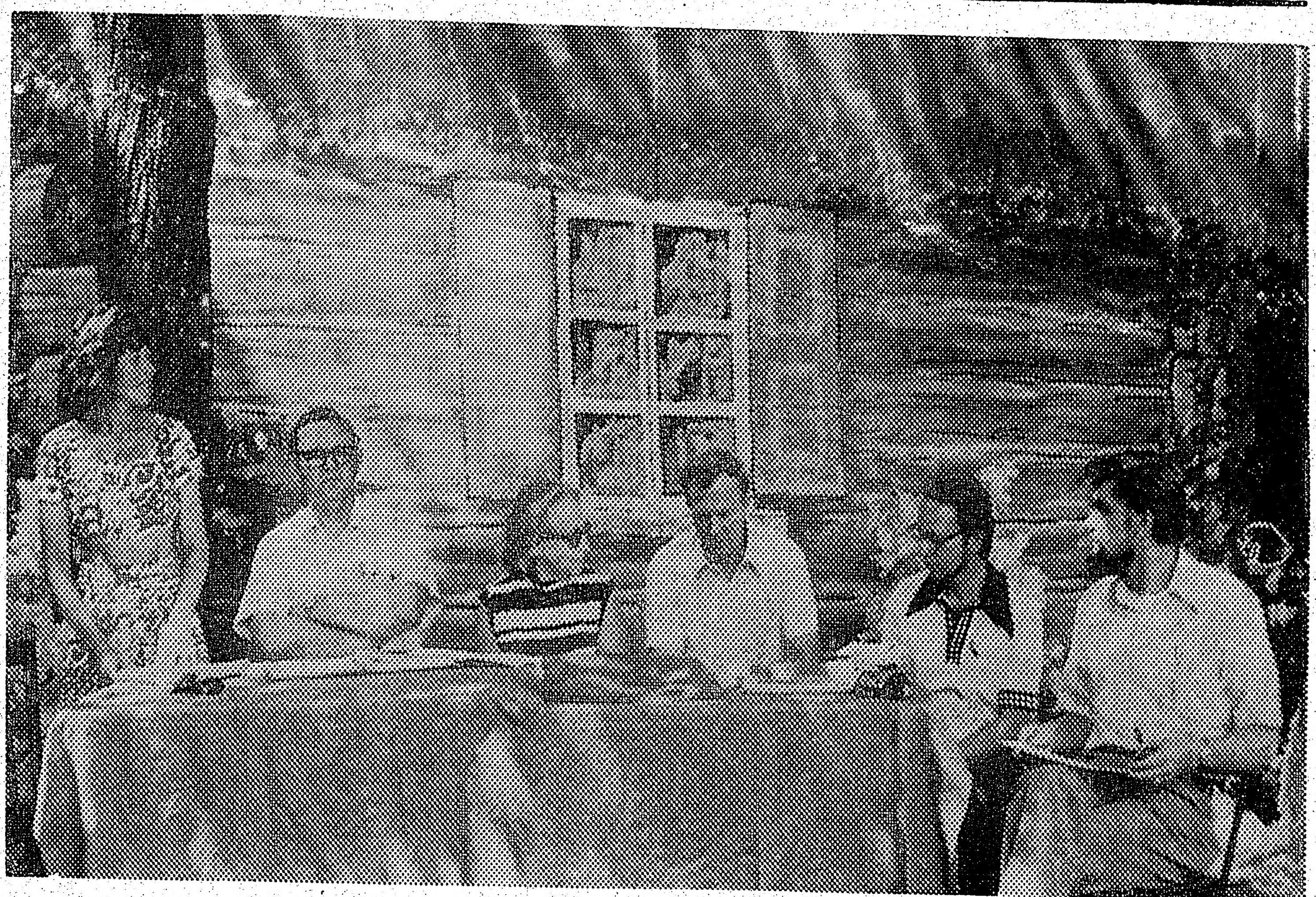

Par rakstniekiem dzimtenē un svešumā Sidrabenes lielsarīkojumā sprieda īpašs panelis, no kreisās Aina Zemdega (paneļa vadītāja), Olģerts Cakars, Ingrīda Vīksna, Aivars Ruņģis, Dr. Pāvils Vasariņš un prof. Jānis Peniķis.
Foto: J. Liģers

Pabeigti Trejdeviņi padomiņi

Jauniešu nometne „Trejdeviņi padomiņi", kas Sidrabenē ilga no 20. līdz 27 augustam, tūliņ pēc bērnu un jauniešu vasaras nometnes, bija domāta padsmitnieku grupai, kuŗu vecums šogad bija no 15—17 ga. 28 meitenes un 16 zēnus. Nometne darbojās jau ceturto vasaru zināšanu un padomu došanai latvisko tradiciju un kultūras, kā arī daudzos dzīves jautājumos. Nometņotāji bija ieradušies ne vien no Toronto, bet arī Hamiltonas, Sv. Katrīnām, Sūsenmarijas, Klīvlendas un Ročestras.

Nometne bija māc. Ā. Čopa pārziņā, un to vadīja Dr. L. Lukss. Meiteņu grupu vadīja sportiste un fiziskās audzināšanas studente Kaiva Ceļdoma, bet zēnu — ltn. Uldis Kopštāls. Māc. Ā. Čops nolasīja trīs referātus: Ko es gaidu no dzīves un ko dzīve var dot; Kam es ticu, kam ne neticu un Pusaudžu problēmas audzinātāju skatījumā. Nometnes vadītājs Dr. L. Lukss referēja par tematu: Es vēlos, lai man dzīvē labi klājas. J. Kļaviņš stāstīja par moderno latviešu dzeju šeit un dzimtenē. V. Upeslāča temats bija starptautiskās polītikas apskats un latviešu izturības pārbaude agrāk un tagad, L. Vīka — latviešu garīgās mantas. Komponists I. Sakss referēja par diviem tematiem: Latviešu tautas dziesmu vākšanas un apdares sākumi un Latviešu mūzikas tagadējais stāvoklis šeit un Latvijā. Prof. A. Bāliņš stāstīja par izglītības ceļu un nozīmi, bet Dr. A. Pērkons par tautas tradicijām un vadīja nometnes ugunskuru. Valija Mērniece mācīja dažādu mozaīku sastādīšanu un „gleznu aušanu", apstājoties starp glezniecību un daiļamatniecību.

Praktiskās nodarbībās zeltkale A. Korma rādīja rotu kalšanu, bet V. Jansone — keramiku. Nometnes saimniece bija E. Ezerniece.

— re.

Auseklītis rāda ceļu

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS SESTDIENAS SKOLAS IZDEVUMS, 1972.. 7. NUMURS

Ikvienam nopietnam, savā valstī uzaugušam cilvēkam atstīstās tautiskā pašapziņa. Viņš ir lepns uz piederību pie savas tautas. Nonākdams citās zemēs, saskarē ar svešiniekiem viņš vajadzības gadījumā to apzinīgi apliecina.

Citādi ir cilvēkiem, kam bijis jāuzaug svešumā, svešas tautas vidū. Diemžēl, tāds liktenis ir mūsu jaunajai paaudzei, kas, trimdā dzimusi, aug svešā vidē, kur no bērnu dienām apkārt skan cita valoda, valda citas paražas un ko ietekmē sveša skola. Tur jāiet palīgā pieaugušiem un pašu skolai, lai bērns nepazaudētu savu tautību un pavisam nemanot neiekļūtu tautu kausētājā katlā.

Ar prieku varam konstatēt, ka latvieši trimdā pa lielākai tiesai nav zaudējuši tautisko pašapziņu — ir organizējušies lielās apvienībās un daudzās lokālās biedrībās. Visos lielākos centros patvēruma zemēs ir nodibinātas latviešu skolas. Tur skolotāji, līdz šim vēl vecākās un vidējās paaudzes, strādā pašaizliedzīgi, ziedodami savu brīvo laiku.

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skola blakus citiem audzināšanas līdzekļiem, kā jau mūsu laikrakstā agrāk atzīmēts, lieto arī skolēnu žurnāliņu Auseklītis.. 1972. gadā ir iznācis jau 7. numurs, tātad žurnāliņš darbojas nepārtraukti gadu pēc gada.

Kā parasts, šī gada izdevumā ar saviem sacerējumiem vai zīmējumiem piedalās zēni un meitenes no visām klasēm. Dažī darbiņi gludi uzrakstīti, dažos gadās viena otra izteiksmes neveiklība vai kļūme, kas liecina, ka rakstītāji strādājuši patstāvīgi, kā tam arī jābūt.

Vienkāršā, noteiktā izteiksmē, lietišķi uzrakstīta 8.a klases skolnieka Andŗa Pālena „Vēstule māmiņai". Psīcholoģiska analize izpaužas Jāņa Niedras, 8.a kl., domrakstā „Sirds bagātība". Savus atzinumus par latviešu skolu devis Vilnis Butkēvics, 8.b kl. Nemākslotā izklāstā savus pārdzīvojumus, latviešu skolu sākot un to beidzot, uzrakstījis Edvards Prauliņš, 8.a kl., „Pasaku par Zeltīti un lielo puķi" plūstoši stāsta 7.b kl. skolniece Lilita Tanne. Stāstījumu nobeidzot, viņi pasakās veikli iepin ētisku pamācību. Diemžēl, virsrakstā ieviesusies iespiedumkļūda ar nevajadzīgo garumzīmi vārdā puķi. — Labs latvisko Lieldienu tēlojums Ainai Tilupei 8.a klasē.

Nav iespējams atsauksmē laikrakstā minēt visu autoru vārdus, bet jāsaka, ka rakstītāji bez izņēmuma iepriecina lasītājus ar nopietno pieeju savam uzdevumam.

Auseklīti ar saviem zīmējumiem izpušķojuši it īpaši jaunākie skolēni, sākot ar 1. kl., piemēram: Bertrams Šteinmanis, Laima Gulēna, Elmārs Tannis, Astrida Ezergaile u.c. 2. klasē: Dace Ķuze, Ilze Miezīte. Ļoti rosīga zīmēšanā bijusi 4. klase, tāpat kā rakstīšanā.

TLBS Auseklītis godam veic savu latviskās pašapziņas audzināšanas uzdevumu. Darbiņus sakārtojusi skolotāja B. Kūla.

A. G.

Radakcijai piesūtīti izdevumi

„Jaunā Gaita", 89. n-rs, rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, L. Zikmanes vāks, Laimoņa Smilškalna iekārtojums, redaktors L. Zandbergs, 68 lp.

„Daugavas Vanagu mēnešraksts", 4. (144.) n-rs, jūlijs/augusts, DV Centrālās valdes izdevums, atbildīgais redaktors V. Hāzners, 78 lp.

„Ceļa Biedrs", 6. (166.) n-rs, jūlijs/augusts, Latviešu ev. lut. draudžu apvienības Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16 lp.

„Mazputniņš", 164. n-rs, augusta burtnīca, literārās biedrības „Celinieks" izdevums. Redaktori Laimonis un Līga Streips, 32 lp.

Padomijā nepalika neviena

BALETA PAIDAGOĢES ELVĪRAS RONES VĒSTULE IATVIJAI AMERIKĀ

Poļu šopēns bija pirmais, kas ar savām brīnišķīgi rotaļīgām etīdēm „nolika Parīzi pie savām kājām". Žilbinošus panākumus šovasar piedzīvoja poļu Mazovše nacionālais deju ansamblis. 100 visskaistākās polietes saviļņoja Parīzi. Tā uz brīdi pat aizmirsa savas ikdienišķās rūpes un nepatīkamo inflāciju. Izpārdotās izrādes „Champ Elysée" teātrī pierādīja, ka francūzis arī par skaistumu mīl priecāties un izdot naudu. Jau filozofs Kants teicis, ka cilvēku visvairāk satriec skats! Nu šo skatu katrs tvēra kā franču rīta maizītes.

Poļu deju trupa, bez šīm „maizītēm", virtuozi nodejoja 30 dažāda rakstura dejas,iepazīstināja ar savu vitālo noblesi un savu kādreizējo aristokratijas stilu, visu to ietērpjot tīri vai absolūtā krāsu simfonijā. Reiz par visām reizēm arī baleta skolotājiem, kādu te nav trūkums, bija izdevība iemācīties pareizi dejot mazurku un galma polonēzi.

Visai saista šīs trupas izveidošanās. Laikā, kad Mojsejevs etniskās dejas ietērpu bazēja uz klasiskiem principiem, Mažovše apriņķī, Varšavas tiešā tuvumā, Mira Ziminska kopā ar savu vīru T. Sigietinski, komponistu un tiešu Šēnberga pēcnācēju, Karolīnes pilī, nodibināja savu mūzikas skolu, kas ar laiku izveidojās respektējamā ansamblī ar 130 izvērtētām, skaistām polietēm, kuŗas dziedāja tikpat skaisti kā dejoja. Trupas mākslinieciskā direktrise ir pietiekami enerģiska un piedevām sevišķi šarmanta personība. Visam tam līdzi iet viņas ievērojamā aktrises slava un satira. Ziminskas asprātības tautā ir vairāk populāras kā importētie armēņu anekdoti. Ar savu asprātību viņa panāca visu, ko vēlējās. „Es pati nezinu, vai es biju lielākā skatuves zvaigzne, bet es zinu, ka biju vienīgā, kas saņēma vislielāko honorāru," ar klasisku rokas vēzienu trupas vadītāja pastiprināja savu ego.

Kamēr vīrs harmonizēja tautas dziesmas un mācīja skaistulēm dziedāšanu, Ziminska apceļoja vai visu Poliju un pārveda mājās vairāk nekā 2000 autentisku nacionālu tērpu. Viena tāda goda kostīma pagatavošanai esot nepieciešami trīs mēneši, par ko agrākos laikos muižkungam vajadzējis samaksāt ar lepnu pajūgu, diviem zirgiem un kučieri piedevām. Tādu luksu verēja atļauties vienīgi Luis XIV savā galmā, bet ne sirgstošā Parīze šodien.

Hinduisms māca: lai kāda būtu akcija, pretim darbosies pretakcija. Dzīvē valda līdzsvarota sistēma, pozitīvais atrodas mūžīgā cīņa ar negatīvo. Tā arī Mirai Ziminskai vairāk galvassāpes sagādā viņas skaistās dejotājas. Runājot viņas pašas vārdiem: „Viņas ir tik maigas un brīnišķas būtes, ka vienmēr atrodas kāds, kas kādu „izrauj" no mūsu vidus. Viņām nav laika pie manis novecot. Lūk, viena apprecas ar mūsu kultūras ministru, otra ar citu dižvīru, trijas kļūst dziedātājas. Es katrā turnejā pazaudēju vairākas savas lelles. Mēs nepaspējām nobeigt izrādes Austrālijā, kad trīs atkal iebrauca laulības ostā Sidnejā. Pa divām nācās atstāt Francijā un Anglijā, bet Pad. savienībā nav palikusi neviena," uzsvēra ansambļa mākslinieciskā vadītāja Mira Ziminska.

Elvīra Rone

333 loterijas „melnā darba" veicēji, no kreisās: Alma Skudra-Kārkliņa, A. Luidmanis (kasieris), B. Grāvīte (sekretāre), J. Vilka, R. Kreišmanis (loterijas komitejas priekšnieka vietnieks), K. Grāvītis, H. Tērauds un V. Rudzītis.

ASV prezidenta . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

jās Dienvidfloridas korporācijas kopas seniors O. Bodnieks ar savu ģimeni un no Sv. Peterburgas bija ieradušies R. Strīķis un prof. A. Priednieks - Kavara. ALAs valdes priekšnieks informēja latviešu sabiedrību par ALAs darbību. ALRA vadība savukārt stāstīja par savu darbu republikāņu partijā, aizstāvot latviešu intereses.

Vēlēšanu kampaņā vēl palikuši divi mēneši, kas intensīvi izmantojami. ALA izsūta pašreiz lielā skaitā vēstuļu aptaujas paraugus, ko tautieši lūgti izmantot, lai atgādinātu politiskiem kandidātiem mūsu intereses un uzzinātu kandidātu nostāju mums nozīmīgos jautājumos. Tādi būtu Baltijas valstu turpmākā diplomātiskā atzīšana, Radio Liberty baltiešu valodu raidījumi, atbalsts etniskiem kultūrāliem pasākumiem, vienlīdzība ASV pilsoņu tiesībās ar dzimšanas vietas atzīmes izdzēšanu ASV pasēs, vienlīdzības princips visos sakaros starp ASV un Pad. savienību, kas dotu labākas iespējas pasta sūtījumos un ceļojumos uz Pad. savienību un spiestu Pad. savienībai atvērt durvis arī brīvām idejām. Tirdzniecībai, kuŗā Pad. savienība tik ļoti ieinteresēta, jābūt kondicionālai. Ja grib mantas, jāņem pretī arī grāmatas, publikācijas un ceļotāji, kas var brīvi ceļot un satikties ar turienes cilvēkiem.

Pašreiz atkal ir laiks prasīt no Radio Liberty baltiešu raidījumus, jo prezidents Niksons ir iecēlis komisiju, kas apskatīs šo jautājumu, līdzās citiem internacionāliem radio raidījumiem. ALAs priekšsēdis šinīs dienās satiksies ar Radio Liberty prezidentu. Drīzumā viņš plāno arī iesniegt latviešu prasības prezidenta komisijai.

i. s

Latviete Kristīne Stafecka Vinipegā ievēlēta par Miss Folkloramā.

Latvieši pirmā vietā

Ceturtā pēc lieluma aiz Montrealas, Toronto un Vankuveras pašlaik ir Vinipega. Tās iedzīvotāju skaits pārsniedz pusmiljonu. Tā ir arī īsta immigrantu pilsēta, jo liels iedzīvotāju procents te ir dažādu tautību ieceļotāju. Lielā pārsvarā te ukraiņi, tiem seko vācieši, itālieši u. c. tautības. Latvieši Vinipegā, liekas, ir vismazākā grupa, tikai ap 300.

Laikā no 13. līdz 20. augustam Vinipegā, līdzīgi Toronto karavānai, risinājās etnisko grupu sarīkojumi ar izstādēm, dejām un citiem priekšnesumiem, ko sauc Folkloramu. Tajā šogad piedalījās 28 etniskās grupas ar saviem paviljoniem, to vidū arī latvieši, izstādot mūsu tautas tērpus, rotas lietas u. c. tautiskus priekšmetus, arī ziemas olimpiadas čempiones, ātrslidotājas latvietes Silvijas Burkas trofejas.

Folkloramas nobeiguma aktā, 19. augustā, īsi pirms pusnakts, laukumā pie Vinipegas centrālās koncertzāles, piedaloties ap 20.000 klausītājiem, Manitobas tautu mākslas padomes priekšsēdis Jūlijs Hotels lielajai sapulcei paziņoja šāgada Folkloramas sasniegumus: paviljonu apmeklētāju skaits šogad bijis trīs reizes lielāks nekā iepriekšējā gadā — 600.000. Paziņoja arī atzinumu, ka latviešu paviljonam piešķirta pirmā vieta kā kultūrāli labākajam.

Bija jau pāri pusnaktij, kad latvieti, 18 g. veco Kristini Stafecki kronēja par šāgada Folkloramas skaistumkaralieni, paziņojot, ka žurijas komisija izraudzījusi „Miss Riga, Latvia". Vinipegas laikraksti pirmajās lappusēs par to ziņoja nākošā dienā.

Svinīgajā ceremoniālā piedalījās arī Toronto latviešu kreditsabiedrības pārvaldnieks A. Svenne.

Kristīna Stafecka šogad beidza vidusskolu un tālāk izglītosies paidagoģijas fakultātē Manitobas universitātē. Viņa saņēma Canada Air brīvbiļeti divām personām ceļojumam uz Eiropu un citas balvas.

Folklorāmas latviešu nodaļījumā Rīga šogad piedalījās visi Vinipegas latvieši, organizēšanu uzņemoties Vinipegas latviešu biedrībai Elmāra Dziņa vadībā. Izcili bija reprezentēti vīriešu un sieviešu tautas tērpi, latviešu māksla un etnografija, skati ar savām gleznām kuplināja vietējie mākslinieki Lilija Kēlere, Olga Štauvere un Andrejs Meistars. Ar keramiku reprezentējās Katrīne Deme un Teodors Blosmanis. Par plašāko izstādījumu etniskā mērogā balvu saņēma ukraiņu paviljons, bet par labāko skati kultūrālā mērogā — latviešu paviljons, ko kuplināja deju kopa Kokle, M. Tizekas vadībā, latviešu dziesmu ansamblis E. Paterdi vadībā un četri pāri mazo tautas deju dejotāji. Paviljonu bija iekārtojušas Z. Kļaviņa ar M. Rutuli. „Latviešu krodziņš" bija greznots ar nelaiķa mākslinieka Bruno Žakēna dekorācijām.

Folklorāmu šogad apmeklējušas 600.000 personas. **V. Z.**

Fotografiski darbi
ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju
par veikaliem jūsu rajonā
pasūtinājumu nodošanai

tālr. 863-1166
Benjamiņa
filmu laboratorija

Rūpes par maizi

CIETUMS PAR MAIZES IEMEŠANU ATKRITUMU BEDRĒ

Padomju politiķi norūpējušies par savu labības ražu un ieteic iedzīvotājiem taupīt maizi līdz pēdējai garozai. Laikrakstu slejas pildās ar labības ražas ziņojumiem un nosoda maizes izšķērdēšanu, ieteicot katru maizes gabaliņu. Komūnistu partijas laikraksts Pravda ziņoja par diviem ukraiņiem, kas katrs notiesāts ar vienu gadu cietumā par 1000 sapelējušu rupjmaizes kukuļu iegāšanu atkritumu laukumā.

Večernaja Moskva apvainoja kafejnīcas Maskavā par 114 tonnu pārpalikušas maizes piegādāšanu kopsaimniecības izbarošanai lopiem pusgada laikā, piebilstot: „Kāds sarūgtināts skats tiem, kam maize jāaizved projām". Tajā pašā laikā rakstos arī pieminēts, ka „nepastāv maizes trūkums" un ka padomju pilsoņiem „nekad vairs nebūs jādzird tādu vārdu, kā ‚nav maizes', kā tas bija kara laikā". Bet šādi apgalvojumi dara padomju iedzīvotājus bažīgus, ievērojot it sevišķi augstāko ierēdņu rūpes par labības ražu, atsaucoties, ka „ir vājš lauksaimniecības ražas gads". Ka bažas jau sasniegušas augstākos funkcionārus, norāda komūnistu partijas vadītāja Brežņeva lidojums uz Kazachstanas auglīgo lauksaimniecības apvidu Kokčetavu, kur pašreiz ražas ievākšanas laiks. Kollektīvo lauksaimniecību apskatē Brežņevu pavada vietējie lauksaimniecību pārstāvji.

Rietumu eksperti pareģojuši, ka šoruden plānotās 190 milj. tonnu labības ievākšana būs pazeminājusies uz 181 milj. tonnām un pat vēl zemāk. Ar kviešu iepirkšanu ASV un Kanadā Pad. savienība grib nodrošināt savus labības krājumus. Nav tiešu norādījumu, ka 1972. gada raža būtu tik slikta, ka maizes piegāde būtu apdraudēta, tomēr pastāv rūpes par maizes izšķērdēšanu. Maize ir viens no galveniem produktiem krievu pārtikā. Katra ēdiena reize tiek nobeigta ar maizi.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 174, Ont.

maksā

5% par noguldījumiem,

5½% par ilgtermiņa nogulā.

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus, **Reizē ar naudas noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.**

Birojs atvērts darbdienās no pl 12 — 8 vakarā,

Sestdienās līdz 15. septembrim slēgts.

TĀLRUNIS 924-2551 924-2552

(9. turpinājums)

Vispār, kādēļ 1959./60. gads manī ir tik dziļā tumsā, to es vēl tagad nesaprotu; to nevarēs izskaidrot neviens. Un tādēļ labāk (un pareizāk) to izskaidrot kā Dieva sodu, lai glābtu dvēseli. Es ticu Dievam, un es ceru, ka Viņš palīdzēs Tev beigās atrast īstos palīgus. Mums visiem būs jāmācās pacietība. Nedomā, ka man ir tik ļoti grūti.. Domāju, ka Dieva tiesa mani attaisnotu (varbūt ir grēks tā domāt). Tad es biju tik brīvs un tik „liels", ka šo sprostu tagad grūti panest. Gandrīz vienmēr man jādomā par ģimeni un draugiem, kas (nepelnīti) cieš. Un beidzot — tik daudzus gaŗus gadus es esmu mācījies un mācījies un licis akmeni pie akmentiņa, līdz es zināju, ka es kaut ko varu — un tagad ir liela varbūtība, ka nekad vairs to nevarēšu izlietot... Tādēļ Tavs ierosinājums par „mežoņu" zemi izklausījās kā kāda mīļa, tuva dziesma, kas atkal no tālienes ieskanējās sirdī. Bet arī uz to mēs neliksim nekādas lielās cerības, mīļais draugs. Tur ir demokratija, un arī likumi un instrukcijas. Man šķiet, ka Harisa nostāja ir raksturīga; viņš nav no ļaunajiem cilvēkiem; ko tad vēl var cerēt? Uz kādu eņģeli? Vai amerikāņiem tāds ir? Es iedomājos, ka no Ņujorkas Tu brauksi prom skumja un izmisusi. Tu man rakstīsi un par varu mēģināsi uzturēt cerības un nerādīt to tumsu, kas Tevi pašu māc. Tādēļ es steidzos rakstīt, lai teiktu, ka es necerēju neko, tādēļ arī nebūšu vīlies; ir labāk, ka es nedzīvoju cerībās, kuŗām jāsabrūk. Būsim mierīgi. Ja es tiktu ārā uz 1965. gada Ziemsvētkiem, tā būtu liela laime, tik liela, ka arī tai būtu grūti ticēt; patiesībā es domāju, ka mans ieslodzījums varētu ilgt līdz 1966. gada septembrim. Tas būs grūti, bet laikam arī to es izturēšu. — Pagaidām es lasīšu vēsturi, kuŗu es mīlu gandrīz tikpat daudz kā mūziku. Ja liksies, ka pašķiŗas ceļš uz kādu citu zemi, tad mācīšos attiecīgo valodu — tas viss prasīs daudz laika, bet to jau Tu reiz redzēsi. Ja Strauts būs šo ideju „nokāvis" jau tagad un man nebūs cita ceļa kā palikt un cīnīties Amerikā, tad būs jāsamierinās arī ar to, jāaizmirst doma, ticība, ka man jāstrādā daudzu citu labā un jāakceptē Strauta doma, ka man atlikusi tikai privātprakse. Pašreiz nevaru izdomāt, kur, cietumu atstājis, bez naudas cilvēks var iet... Tā sauktās „smadzenes" nevienam parādīt nevar. Bet — par to vēl varēs domāt, un kad mēs būsim kaut ko izdomājuši, mans mīļais, mīļais draugs, tad varbūt izrādīsies, ka arī tādā gadījumā varēs kaut ko pamācīties, kamēr šeit jānīkst. Man tikai jāuzmanās pret savu seno dienu draudzeni — TB, un to es daru. Dažreiz drusku streiko sirds, bet tas man jau daudzus, daudzus gadus. Citādi es esmu „O.K." un droši varētu vēl vienu mežoņu zemi „uzbūvēt".

Tātad neesi bēdīga, lūdzu, lūdzu. Arī es neesmu, jo saprotu pārāk labi, visu saprotu. Varbūt es nesaprotu Ņujorkas valdību, vismaz ne pilnīgi; bet Harisu, domāju, var arī saprast: ko viņš var zināt?... Ziemsvētki nāk. Un kā es teicu mācītājam Miseneram: es neiešu ne uz vienu eglīti, bet būšu viens savā stūrī. Man ir pašam savas grāmatas, sava latviešu bībelīte, sava pasaule un savas domas. Es varēšu domāt, lūgt un garā būt ciemā. Tad es klusi ienākšu arī Tavā mājā un teikšu: „Mīļais, labais draugs. Paldies par visu. Neskumsti. Tagad mēs tā apmēram sākam nojaust, kur atrodamies. Un jāiet vien būs tālāk naktī. Pateiksimies Dievam, kas mums Pestītāju devis. Reiz Viņš nāks. Un tad arī es ieraudzīšu zvaigzni. Pagaidām lūkojies viņā bez manis. Bet zini, ka manā sirdī līst ticība, pateicība, un cerība, un miers. Mīļš sveiciens. R.G."

Aijai Vizuma kundzei,
Kanadā.

Svētdien,
1965. gada janvārī.

„Aija„ — mīļais, labais draugs! Tikai aizvakar, 28. janvārī, dabūju Tavu 20. janvārī rakstīto vēstuli. Kā arvien, arī šoreiz tā mani „uzpurināja", bet Dievs vien zina, vai Tu pati esi savā sirdī tik ļoti pārliecināta par panākumiem kā man raksti. Arī es agrāk nepazinu vārdiņu „nevar", bet tagad esmu tā sapinies, viss ap mani tik briesmīgi samezglots un savilkts, ka tiešām prāts atsakās ticēt. Bet es raudzīšu runāt „pēc kārtas." —

Esmu priecīgs, ka pēc pārdomāšanas Tu „lietas aktīvo pusi" kārtosi viena pati. Cilvēku raksturi, daba, dotumi, arī pieeja dzīvei un tās problēmām ir ļoti dažāda. Viens aktīvi cīnās caur dzīvi, cits pasīvi mokās, cieš. Dievs vien zina, kam grūtāk, bēdas un ciešanas laikam nav salīdzināmas; tāpat laime, prieks, labi darbi... „Katrs pēc savām spējām," pēc savas garīgās ievirzes... Tātad Tu „rīkosies". Kristīne 27. janvārī raksta: „...lai nu Dievs vainagotu viņas darbu. Viņa neapstāsies nekad." Līdzīgā garā raksta Elīza un Larisa. Un neviens cits man neraksta; tas ir viss. Par Taviem „pasīvajiem palīgiem" nezinu nekā teikt, daudz viņu nevar būt, un man šķiet, pamazām to skaits sadils arvien vairāk: man pašam skumji, cik maz es vairs ticu cilvēkiem.

Traģiskā mezgla pirmā atslēga vēl joprojām, par nelaimi, nav ne pie Strauta, ne Vašingtonā, bet Ņujorkā. Strautam var būt desmit prokorora paraksti, bet kriminālietā tam ir tikai morāliska, ne formāla nozīme. Neviens nekādi nevar piespiest šejienes valdību solījumu turēt, arī Strauts to nevar. Mēs visi ticējām, un — runājot par terminiem —jau esam vairākkārt piekrāpti..."

* * *

Vēstules lasot, pienāca rīts, bet jaunais advokāts vēl arvien bija neziņā, kāda nozīme Vizuma kundzei inženieŗa Grīvas dzīvē. Kādēļ šī šķietami nevajadzīgā lēkāšana no viena pienākuma uz otru? Vai Raiša lieta viņai nelikās nopietna, varbūt viņa cerēja uz kādu brīnumu?

* * *

Sestdien, 1966. gada 8. septembrī

„Labā Aija!

Šodien pienāca Tava 5. sept. vēstule, un nu man atkal Tava adrese rokā. Kā gan varēju to nozaudēt?

Klavieŗspēle... Lai „izrautos uz brīdi"... Tā nav „izraušanās uz brīdi", mīļais draugs. To laikam teicu Tev jau pagājušo reizi. Tas ir darbs, kas prasa daudz laika un — nervu. Kaut kas no pārslodzes cieš, tas taču ir skaidrs. Mānīgā cerība — gan jau reiz atpūtīšos, gan jau reiz nāks pārmaiņa — vienmēr piepildās par vēlu. Kaut kā katram — un vienmēr — par pārslodzi jāmaksā. To es tagad zinu ar visu savu būtību. Bet ko vēl vairāk varu teikt? — varbūt tikai to, ka sevī jūtu, ka visa runāšana tomēr veltīga: Straumes virpulī, karuselī, vai Dievs zinā kādus daudz lietotus apzīmējumus vēl varētu atkārtot, un savā ziņā — kaut citā veidā — mums visiem kaut kas iet līdzi no „inženieŗa Strautmaļa, mācītāja Strautmaļa un Purva bridēja"... Bet lai nu tas paliek. Sirdī zinu, ka Tu tomēr klavieres spēlēsi — un labi. Tas jau skaisti, ka krustmāte K. mani atceras un ka Strauts „is continuing his efforts". Es gan domāju, ka viss viņa „effort" pastāv satikt B. kungu un visam pievienoties; es neticu, ka Strauts uz Vašingtonu sūtījis vai runājis kaut vienu vārdu. Bet tā ir sajūtas lieta; tāpat kā tā, ka Strauts man nesagādās ne darbu, ne citu ko. To jau redzēsim.

(Turpinājums sekos)

Uz četriem bērniem viens skolotājs

SKOLOTĀJU UN SKOLU DARBINIEKU KONFERENCE

ALAs izglītības biroja rīkotiem skolotāju kursiem Gaŗezerā sekoja ASV vidienes apgabala latviešu skolu skolotāju un skolu darbinieku konference. To ALAs izglītības biroja uzdevumā rīkoja vidienes apgabala skolu referents L. Vīksne ar Detroitas latviešu skolas vecāku un skolotāju atbalstu. Konferenci 26. augustā atklāja izglītības biroja viceprieksšēdis Ed. Avots, bet svētbrīdi — no Anglijas atbraukušā mācītāja J. Jurģa lūgšana.

Par konferences vadītāju vienbalsīgi izraudzīja L. Vīksni, par sekretāriem Detroitas latviešu skolas skolotājas I. Abermani un B. Ejupi. Par goda priekšsēžiem ievēlēja Ed. Avotu un H. Kreiceru. Atzinumu komisijā izraudzīja V. Šmitu un V. Lībantu. Tā kā ALAs izglītības biroja vadītājs T. Bērziņš slimības dēļ konferencē nebija varējis ierasties, tad viņu aizstāja viceprieksšēdis Ed. Avots. Ja otrā latviešu jaunatnes kongresā Anglijā dalībnieku skaits bijis 500, tad par to var būt lepni arī latviešu skolas skolotāji, kas jauniešus pratuši par laviešiem izraudzināt," teica runātājs. Tālāk Ed. Avots ziņoja par skolas grāmatām, kas atrodas sagatavošanā un iznāks vēl šinī gadā. Ābece, lasāmgrāmata otrai klasei atrodas spiestuvē, bet trešai klasei iznāks oktobrī. Sprīdītis ar illustrācijām atrodas spiestuvē; 6. kl. lasāmgrāmata iznāks septembŗa beigās, tāpat chrestomatija vidusskolas jaunākām klasēm.

L. Vīksne iepazīstināja konferenci ar latviešu skolu stāvokli Amerikā. Kopējais skolēnu skaits šinī gadā vidienes apgabalā bijis 744, austrumu apgabalā 623, rietumu 243, vai par visiem apgabaliem kopā 1610. Skolēnu skaits pēdējos 3 gados visos apgabalos uzrāda slīdošu tendenci. Ja 1971. g. vidienes apgabalā skolēnu skaits bijis 775, tad 1972. g. tas ir 744, vai par 31 skolēnu mazāks. Bērnu dārzā skolēnu skaits šinī gadā nedaudz palielinājies.

Vidienes apgabalā darbojušās 22 skolas, 16 pie draudzēm, 3 pie biedrībām un 3 patstāvīgi. Skolas darbā bijuši nodarbināti 195 skolotāji (no tiem 49 vīrieši). No teiktā secināms, ka uz katriem 4 bērniem bijis viens skolotājs. Nopelnu stipendiju pārbaudījumi pēc L. Vīksnes domām varētu radīt sacensības garu skolēnos.

Plašu ziņojumu par latviešu tautas vēsturi un tās mācīšanu latviešu skolās sniedza skolotājs H. Kreicers.

Pēc referātiem un ziņojumiem notika pārrunas interešu grupās — puduŗos. Pieņemtos atzinumus to vadītāji iesniedza konferencei. Darbojās 4 puduŗi, kuŗus vadīja: latviešu valodas — vecākām klasēm E. Aistars, jaunākām P. Škrupškele, vēstures — H. Kreicers, ģeografijas — V. Smits.

PAMATSKOLAS MĀCĀMA LATVISKĀS APKĀRTNES MĀCĪBA

Konferences otrā dienā L. Vīksne nolasīja Austrālijas laviešu skolu vadītāja Ed. Silkalna ierosinājumu papildināt laviešu pamatskolu programmas ar jaunu priekšmetu — laviskās apkārtnes mācību, ko konference atzina par vēlamu un atzina, ka šo priekšmetu varētu pievienot vai nu ģeografijas, vēstures, vai latviešu valodas kursam. Konkrēti priekšlikumi nosūtāmi ALAs izglītības birojam īstenošanai.

Konferences dalībnieki vēl noklausījās L. Vīksnes referātu: Latvietis laika plūsmā, pēc kam apsprieda puduŗos pieņemtos atzinumus un rezolūcijas. Ar aplausiem pieņēma R. Kalniņas ierosinājumu, apdāvinot bērnus Ziemsvētkos, saldumu vietā dāvināt latviešu grāmatas. Konference vēl noklausījās Amerikas latviešu skolotāju b-bas aicinājumu ziedot līdzekļus rožu dārza ierīkošonai Raiņa un Aspazijas pieminekļa laukumā Kastaņolā.

Konferenci, kas bija risinājusies divas dienas, beidza tās organizētājs un vadītājs L. Vīksne ar skolotāja, audzinātāja un dziesminieka Luža Bērziņa dziesmas vārdiem: Daudz ir tautas tirumā..

Pēc konferences Eleonora Upatniece, kas paidagoģes darbā nostrādājusi vairāk nekā 60 gadu, bet šoreiz ne razdama konferencē atsaucību un piekrišanu viņas proponētai lasīt mācīšanas metodei, sarūgtināta griezās pie Latvija Amerikā pārstāvja, uzsveŗot, ka skaņošanas jeb sintetiskā metode nav piemērota lasīt mācīšanai latviešu skolās. „Tā ir 16. gadsimta metode!" viņa satraukta izsaucās. Jau 1928. gadā viņa Šveicē iepazinusies ar tā saukto vizuālo vai „veseluma metodi", kas vienīgā būtu pielietojama latviešu bērnu mācīšanai. Viņa atsaucās uz prof. Ed. Zicānu, kuŗš bijis šīs „veseluma metodes" piekritējs un aizstāvis. Ed. Zicāns sastādījis arī ābeci „Vieglā gaita". No cīņas par veseluma metodes īstenošanu latviešu skolās viņa neatteikšoties, kamēr dzīvošot . . .

SKOLOTĀJI RUNĀ MĀJĀS, BET KONFERENCĒ NEIERODAS

Kr. Barona latviešu skolas pārzinis Čikagā Visvaldis Šmits, vaicāts par aizvadīto konferenci, izteicās, ka konferences laiks bijis par daudz īss, lai pārrunātu un iztirzātu visus sasāpējušos jautājumus. Viņš atzīst, ka piedalīšanās konferencē bijusi vāja — tikai 38 personas. Par savu darbu skolotāji runā mājās vai sabiedrībā, bet konferencē, kur būtu īstā vieta domu izmaiņai, neierodas. V. Šmits sarūgtināts arī, ka netiek iedzīvināti iepriekšējo konferenču atzinumi un lēmumi, sevišķi attieksmē pret skolas grāmatu vajadzību. Viņš atzīst, ka visdrīzākā laikā būtu izdodama Latvijas ģeografijas grāmata — ģimnazijas kurss, kuŗai pievienojama nodaļa: Latviešu centri brīvajā pasaulē. Pārrunu organizēšanu interešu puduŗos V. Šmits atzīst par ţeicamu.

Uz jautājumu: kā pats skolotāju konferences organizētājs un vadītājs vērtē notikušos skolotāju kursus un konferenci, L. Vīksne izteicās: „Vienas nedēļas laikā nevienu par skolotāju nevar izmācīt. Skolas darbā radušos jautājumu noskaidrošana, pieredze darbā un sakarā ar to domu izmaiņa ir nepieciešama, un to dod kursi un konferences." L. Vīksne atzina, ka kursi un konference ir izdevusies, kamdēļ rīkojami arī nākotnē. Līdzīgos ieskatos ir arī skolas darbā piedzīvojušais skolotājs H. Kreicers, tāpat vairākas skolotājas, kas piedalījušās kursos un konferencē.

E. B.

Prof. Dr. Arnolda Spekkes izvadīšana Vašingtonā. Pie šķirsta studentu korporācijas Beveronia goda sardze ar sērās tītu korporācijas karogu. Šķirsts pārklāts ar Latvijas karogu. No savas korporācijas goda filistra atvadīs seniors Artūrs Vatvars.

Vai no „Vankuveras gadījuma" var mācīties?

KAS IR DZIESMU SVĒTKU RAKSTNIEKU CĒLIENS?

Rakstnieku „nedienās" pie Gaŗezera 13. augustā bija ap 50 dalībnieku, kas daudz debatēja arī par rakstnieku sarīkojumiem, sākot ar pašiem pirmajiem (pēc Hermaņa Kreicera informācijas) Blaumaņa Brakos ar Skalbes, Austriņa, Krūzas, Laicena un citu piedalīšanos.

Pārrunas par nesen Vankuverā notikušo „rakstnieku cēlienu" rietumpiekrastes latviešu dziesmu svētkos un par rakstnieku cēlieniem 1973. gada dziesmu svētkos Klīvlandē iesākās ar konstatējumu, ka latviešu periodikā trūkst pietiekami plašas informācijas un izvērtējumu par tā dēvēto „Vankuveras gadījumu". Pārrunu gaita atklāja, ka latviešu preses biedrības izkārtojums nepatīkami satraucis ne tikai autorus, bet arī klausītājus un sabiedrību.

Pirmais „bēdīgo Vankuveras gadījumu" pieminēja dzejnieks un Čikagas — Milvoku preses kopas priekšnieks Oļģerts Cakars, prasot, kā būs rakstnieku cēlienos Klīvlandē.

Par spīti ALAs kultūras biroja literātūras un preses sekcijas, LPB valdes locekļa un iecerētā „galvenā" rakstnieku cēliena vadītāja Hugo Puriņa informācijai, žurnālists Arvīds Elgūts domāja, ka 1973. gadā būs „vēl lielāka šķelšanās nekā līdz šim".

Rakstnieku „nedienu" dalībnieki iepazinās ar Ziemeļkalifornijas Apskata redaktora Ojāra Celles „rakstnieku cēliena" izvērtējumu. (Jāpiebilst, ka 1971. gadā Ziemeļkalifornijas Apskatu pēc LPB valdes ierosinājuma ar balvu godināja Ziemeļamerikas latviešu Kultūras Fonds.)

Savās dziesmu svētku piezīmēs „Latviešu dziesmai bija liela diena Vankuverā" (jūlija, augusta numurā) Apskata redaktors raksta:

„Neviens ābols nav pasargāts no tārpiem. Tā arī šinī krāšņajā svētku auglī bija tārps. Tas kopiespaidam lielu postu nenodarīja, bet daudzu apmeklētāju apziņā atstāja neatbildētu jautājumu — kas ir dziesmu svētku rakstnieku cēliens? Vai šāds cēliens ir domāts klausītājiem vai rīkots, lai mazāk pazīstamiem dzejniekiem un rakstniekiem būtu iespēja uzstāties? Ja pieejam ar mērauklu, ka svētkos jādod vislabākais, tad rakstnieku cēliens jāuzskata par vājāko sarīkojumu visos svētkos. Bez Ritas Gāles, kuŗas dzejolis par latviešu 1905. gada emigranti — revolucionāri bija labākais devums (un būtu labs jebkādā rakstnieku plejādē), dzirdējām vēl Ņujorkas žurnālistu un rakstnieku Reinholdu Milleru, Biruţu Senkēviču un citus. Bet neaicināti (kaut bija svētkos) šajā cēlienā bija Olafs Stumbrs un Ausma Jaunzeme. Nebija arī citu mūsu izcilo rietumkrasta latviešu rakstnieku un dzejnieku. Jāņa Klīdzēja vārds gan bija iespiests programmā, bet programmas vadītājs Kārlis Ķezbers pat neturēja par vajadzīgu publikai paskaidrot, kāpēc Klīdzēja nav. Tika uzsvērts nacionālais, patriotiskais elements. Bet lai to izteiktu tādā pārdzīvojumā, ka tas ir baudāms, vienalga, prozā vai dzejā, ir vajadzīga varēšana, profesionāla veiksme. Vārdu bija daudz, bet varēšanas maz. Jāpiemin, ka sarīkojumu rīkoja Latviešu preses biedrība, un tā uzstāties ļāva tikai saviem biedriem. Šī pati organizācija rīkošot rakstnieku cēlienu arī 1973. gadā Klīvlandē. Ja no Vankuverā piedzīvotā var spriest par šīs organizācijas kompetenci, tad jāsaka, vai, vai, klīvlandieši, sargaities no preses biedrības!" — Tiktāl Apskata redaktors Ojārs Celle.

Daļēju atbildi uz Ojāra Celles skartajiem jautājumiem „nedienu" vadītājs Valters Nollendorfs atrada Preses biedrības priekšnieka Viktora Irbes 8. augusta vēstulē, kas ir no sarakstes par 1973. gada dziesmu svētku „jaunāko autoru cēliena" organizēšanu. Vēstulē, cita vidū, bija teikts:

„O. Stumbrs piedalīties nevarēja tāpēc, ka rīcības ko-

(Turpinājums 15. lp.)

Daudz varētu veikt akadēmiskās organizācijas

SARĪKOJUMS GRAND RAPIDU DRAUDZES ĪPAŠUMĀ

Gadskārtējais plašākais sarīkojums „Saulriets Mežvidos", ko rīkoja Mežvidu pārvalde, risinājās 5. augusta pievakarē un bija ieinteresējis jo kuplu apmeklētāju saimi. Ar atzinību bija jāsaka, ka rīkotāji gadu no gada šim sarīkojumam atraduši jaunas nianses un izpaudumus, kas parasti saistās ar kādu literāru tematu vai pieeju tautas gara mantu bagātajam pūram.

Šoreiz vakara programma bija ietverta nopietnā un jautrā plāksnē, ko ar īsu svētbrīdi ievadīja māc. Kr. Hermanis. Pārdomas radīja Detroitas latviešu apvienības priekšnieka Daiņa Rudzīša referāts „Vai esam vēl trimdinieki". Saistošā stāstījumā viņš ievadīja klausītājus tajos notikumos, kas radīja lielas pārvērtības valstu un tautu dzīvē pēc 2. pasaules kara, kuŗa rezultātā liela latviešu tautas daļa nokļuva trimdā.

Pievēršoties tālāk mūsu svešniecības gaitām sākuma un vēlākos gados, referents pasvītroja, ka „latvietība maksā lielu naudu", lai sūtītu bērnus latviešu skolās, nometnēs un atbalstītu savas organizācijas, pieskaŗoties arī ALAs darbībai un tās veikumiem. Ir svarīgi, ko cilvēks var un grib dot un darīt kopējas lietas labā. Atbildībā pret savu tautu un valsti un moku ceļos aizvestiem arī mums jānes upuŗi.

Nav attaisnojami tukšie krēsli latviešu sarīkojumos un dievkalpojumos baznīcās. Daudz var darīt akadēmiskās organizācijas kultūrālās un politiskās dzīves aktīvizēšanā trimdā. Šis darbs tagad kļuvis komplicētāks. Šinī virzienā visas paaudzes var sadarboties.

Referents izklāstīja arī jautājumu par okupētās Latvijas apciemošanu, atstājot to katra individuālā izšķiršanā, bet noraidot katru sadarbošanos ar „kultūras sakaru komiteju". Viņš uzsvēra, ka latvieši dzimtenē ir lepni ar savu zemi un kultūru, un krieviem pagaidām nav izdevies mūsu tautu „pāraudzināt". Jautājumā „Vai esam vēl trimdinieki", runātājs atbildi atstāja katra paša pārdomām, lai to ikviens meklētu savā sirdī.

Sekoja mūzikāli vokālie priekšnesumi, ko sniedza Anita Sarma (klavieres), Miķelis Grants (vijole), kas mijās ar kopējām dziesmām, ko vadīja Kārlis Tālbergs Tad sarīkojumu zālē ieradās vecais Pļevnas zaldāts Indriķis un risinājās A. Grīna „Kalēja līgava" atsevišķi epizodi. Veco zaldātu ar lielu veiksmi tēloja rež. A. Štams, kas uzdevumu bija iestudējis. Viņu sekmīgi atbalstīja abi puiši: Pēteris Puriņš un Dāvis Polis. Sarīkojums, kā allaž, ritēja raiti, un to veiksmīgi vadīja Berta Maine, ievadot katru priekšnesumu ar īsu paskaidrojumu Programmas izpildītāji saņēma aplausus un ziedu veltes.

Nobeigumā Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev. lut. draudzes valdes vārdā ilggadējo draudzes ērģelnieku K. Liepiņu, sakarā ar 70 mūža gadu aprisi, sveica V. Fricsons un H. Jansone, bet no Grand Hevenas dr. A. Rieksts un E. Pērkone, pasniedzot aploksnes un ziedus. Arī draudzes māc. Kr. Hermanim bija dzimumdiena.

V. Zirnītis

Sidrabenes lielsarīkojumā vairākos paneļos piedalījās doktorands Juris Dreifelds (trešais no labās). Augšējā foto attēlā viņš redzams sirsnīgi diskutējot ar apmeklētājiem pēc tikko notiku ša paneļa. Foto: J. Liģers

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave., North

Hermanis Kreicers

Ekskursija vēsturē

(6. turpinājums)

Lai vēlreiz runā asais dzīves vērotājs vecais Blaumanis. Viņa darbos saskatām kādu vienaldzīgu, tumšu liktenību, kas liek ciest arī krietnajam. Tā „Nāves ēnā" viņš izglābj patmīli Zaļģi, bet atstāj uz ledus nāvei krietnāko, cēlāko zvejnieku Grīntālu. Mums gribētos otrādi. „Pazudušajā dēlā" Krustiņš ir krietns puisis, tikai straujas, neapdomīgas dabas savažots. Kaut negribīgi, autors tomēr izšķiras viņu pazudināt. Dzejolī „Nevar" rakstnieks savu viedokli pasaka skaidri.

„To tev, bēdu dvēselīt,
būs zināt:
Nevar visu brūču
aizdziedināt;
Nevar apklusināt
visu sāpju,
Nevar dzesēt visu
karstu slāpju;
Nevar likt pār katru
dzelmi laipu,
Nevar nomazgāt
ikkatru traipu;
Nevar aizsargāt pret
katru salnu,
Nevar visi tikt uz
saules kalnu.
Nevar, mūžam nevar!
Vaid uz augšu
bēdu dvēselīte.
Un ja cilvēkam nav
tik daudz spēka,
Un ja šeit nav tik
daudz mīlestības, —
Vai tad augšā, kur tā
zilā ēka,
Tie kas žilbinošā
gaismā staigā,
Mūžam priekus acīs,
smaidus vaigā, —
Vai tad tie, kas zibšņu
vāles valkā,
Nevar nākt mums,
vārgulīšiem, talkā?
Vai tad nevar, nevar?
Pārskrien zilai ēkai
tumša ēna,
Atpakaļ nāk vaidu
atbalss lēna:
Nevar — nevar —
nevar . . .

Vēsture apstiprina Blaumaņa viedokli. Nav garantijas, ka vienmēr un visur krietnais uzvarēs ļauno. Kaŗā bumbas grauj kā krogus, tā dievnamus, un lode vienaldzīgi kauj krietnos un nekrietnos, pat nevainīgus bērniņus. „Dievs vienmēr ir stiprāko divīziju pusē," teicis Napoleons Bonoparts. Uzvar tātad stiprākais, skaitliski lielākais, kam vairāk kaŗavīru, ieroču un naudas. Ja tā, tad ekskursija vēsturē noved visnecerīgākā grūtsirdībā. Vai lai cīnāmies pret dabiskām bioloģiskām dziņām, kas izraisa apskatītās ekspansijas, pie tam bez drošas pārliecības, ka uzvarēsim? Tad vara nozīmē arī tiesu un taisnību. Uzvarētājus nesoda, tiem allaž taisnība. To pieredzējām arī Nirnbergas prāvā. Tad „uzvarētiem jāatstāj tikai acis, lai viņi var apraudāt savu postu", kā teicis vācu „dzelzskanclers" O. Bismarks. Tad jāpievienojas kādam dziļi sarūgtinātam tautietim: „Taisnības pasaulē nav bijis un nebūs. Un nevajag arī!" Tad atkrītam brutālākā mežonībā, kur cilvēks no zvēra atšķiras vienīgi ar to, ka viņa rīcībā ir vareni ieroči cīņai citam pret citu.

Tik ļauni tomēr nav. Ir taču cilvākā arī draudzīgas izpratnes, saprašanās un mīlestības dotumi. Vēsture uzrāda ne vien varmākas, bet arī cildenus un varonīgus cīnītājus par taisnību un brīvību. Pasaule ir dzirdējusi Linkolnu, Tolstoju, Gandiju, Masariku. Cilvēks sekmīgi kultivē dabu, izmanto dabas spēkus savā labā. Mazāk kultivē pats sevi, nepakļauj mežonīgo savtību gadīgam saprātam. Es gribu dzīvot un tu arī. Tad dalīsim zemi un citus labumus tā, lai tiek abiem, ieguvēji būsim abi.

Nav tikai materiāls spēks un vara, ir arī gara spēki. Ar tiem varam cīnīties par labāku rītdienu. Nav diez kāda varonība cīnīties tur, kur uzvara droša. Uzvarēt vai mirt!— ir vecu vecais varonības sauklis. Bet miera dzīvītē nav pat jāriskē ar dzīvību. Pietiek, ja savu varēšanu veltījam taisnības un brīvības centieniem. Arī tad baigajā stāstā — vēsturē būs vairāk gaišu lapu.

8.

„Pasaule ir kā šis ābols. Mēs to varam dalīt uz pusēm." Tā teicis Bonaparts krievu caram Aleksandram I 1807. g. Tilzitē, runājot par miera līgumu starp Franciju un Krieviju.

Pasaules iekaŗošana un pasaules dalīšana vēsturē nav nekas jauns. Tālos senlaikos pasaules iekaŗotāja slavu gūst Maķedonijas kēniņš Aleksandrs Lielais. Vēlāk tolaiku apzināto pasauli pievāc Romas impērija. Skaistajā leģendā par Pestītāja dzimšanu bībelē lasām, ka ķeizars Augusts „izsūtīja grāmatas, lai visa pasaule taptu uzrakstīta", t.i. izdarīja ļaužu skaitīšanu „pasaulē."

Mūslaiku pasaules dalīšanu izdarīja „3 lielie" — Ruzvelts, Čerčils un Staļins Jaltas un Teheranas konferencēs, un tā spēkā vēl šodien. Vienā pusē komūnistiskie Austrumi, otrā kapitālistiskie Rietumi.

Austrumos valda Maskavas Kremlis. Valda stingri, neļaujot nekādas idejiskas „atmiekšķēšanās" un atkāpšanās no norādītās līnijas, nekādas pakļaušanās „buržuaziskām provokācijām". Kur tādas uznirst, tur Sarkanā armija atjauno kārtību. Tā bija Austrumvācijā, Ungārijā un Čechoslovakijā. Lai mācās paši vainīgie un citi, kā „draudzīgā tautu saimē" būs dzīvot un uzvesties! Un kā gan lai ne — PSRS taču varītēm grib būt, bija un vēl tagad dažam apmātam ļautiņam ir „pasaules darba tautas īstā tēvija", spožākā bāka un paraugs.

Taču komūnistiskās pasaules vienība plaisā. Ķīna, ko Maskava darīja sarkanu, ir nostājusies pati uz savām kājām, neklausa, musina arī citus neklausīt un pat sāk prasīt atpakaļ Krievijas caru nolaupītās zemes. Arī sateliti gribētu būt neatkarīgi un sākostiem zobiem cieš Kremļa kundzību. Daži to vairs neslēpj — Albānija, Jugoslavija, Rumānija. Beidzot — pašās komūnistu partijās rodas klusa opozicija, kas gribētu režīma maiņas patiesas demokratijas virzienā. Čechoslovakija, šī „partijas pagrīde" jutās jau tik stipra, ka uzņāca virspusē. Šīs plaisiņas un plaisas Austrumu bloku vājina un, liekas, vājinās arvien vairāk.

Un Rietumi, ASV un Eiropa?

Nenoliedzami, tām pastāv militāras drošības un citas kopējas intereses, tomēr lāga sadarbības nav. Eiropa ir visai raiba. Vienības domu principā gan nenoraida, bet tās īstenošanos kavē dažādas lokālas intereses un ambicijas. Degols bija iecerējis no Eiropas izveidot „trešo spēku", zināms, Francijas vadībā. Tad Eiropa lepni pateiktu bieži dzirdēto frazi: „Ami, go home!" Bet kas notiktu ar Eiropu, ja pēkšņi pietrūktu ASV aizvēja, ja ASV pilnīgi to pamestu vienu?

Tikko izskanējis 2. Pasaules kaŗš, Austrumi sāk t.s. auksto kaŗu pret Rietumiem: kur un kā varēdami rada streikus, kūda un balsta āziātu, afrikāņu un ASV nēģeru naidu un ekscesus pret baltajiem, iefiltrējas universitātēs, presē, radio un televīzijā, lai paustu melus un demagoģiju, rosina un balsta studentu un citu jauniešu huligānismu, laiku pa laikam rada grūtības Berlinē. Plašs cīņu lauks! Austrumi uzbrūk, Rietumi atgaiņājas, nereti atkāpjas. Reizēm aukstais kaŗs pāriet karstajā (Grieķijā, Korejā, Vietnamā); kur nemiernieku aizmugurē ir tie paši spēki ar PSRS priekšgalā, tos kūda, instruē un apbruņo. Kur kādi saspīlējumi, tur droši vien darbojas Austrumu netīrā roka.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Etnisko teātru apvienība (Multi Cultural Theatre Association) rīko no 5. līdz 19. novembrim Sv. Lorensa centrā 14 lugu izrādes. Šajā daudznāciju teātru festivālā piedalās arī DV teātris ar Mārtiņa Zīverta lugu Čūska oriģinālvalodā, ko iestudē režisore Emma Znotiņa - Kalniņa. Par tēlotājiem uzaicināti Maija Gaiķe, Vija Vare, Ziedonis Upīte, Helena un Valdis Martinsons un Arnolds Putniņš. Skatuves ietērpu gatavo Valdis Vare, gaismotājs Valdis Turķis un skaņu meistare Irēna Kļaviņa. No baltiešiem etnisko grupu teātra ciklā vēl piedalīsies igauņi. Lietuviešiem, kam ir teātra kopa Hamiltonā, nav iespējams piedalīšanos festivālā izkārtot. No 14 izrādēm piecas būs angļu valodā, bet pārējās citās valodās. Daudzkultūru teātru apvienības valdes sekretāre ir Inta Purva. Ontario provinces valdība festivāla organizēšanai jau piešķīrusi 5000 dol.

● Uz 50 laulības dzīvē pavadītiem gadiem atskatījās agrākie rīdzinieki, 72 g. vecais Otto Kārklis ar dzīvesbiedri, 75 g. v. Otīliju, dzim. dzim. Šēnbergu. Abi zeltkāznieki apsaimnieko savu lauku saimniecību Ņutonvillē. Viņu laulība svētīta ar dēlu Aleksandru, kas ar dzīvesbiedri Alvīni uzcēluši sev ģimenes māju. Atcerē māc. A. Briedis noturēja svētbrīdi un gavilniekus pieņēma pie dievgalda.

● Gadskārtējos kapu svētkos Jorkas latviešu kapos 10. septembrī plkst. 11 rītā piedalīsies visu trīs vietējo latviešu ev. lut. draudžu mācītāji. Svētrunu šogad teiks Austrumu draudzes mācītājs A. Briedis. Kapu svētkos iesvētīs arī pēdējā gadā uzstādītos kapu pieminekļus un piemiņas plāksnes. Dziedās Viesturа vīru koris.

● Kanadas nacionālā izstādē, kas beidzās 4. septembrī, savu novietni bija iekārtojis arī Mārtiņa Avika latviešu uzņēmums „Martin and Associates", izstādot divdesmit liela apmēra kāzu svinību foto attēlus un portretus krāsās. Firma bija paredzējusi izlozēt brīvu kāzu sarīkojumu vienai laimīgai līgavai, ieskaitot zāles īrēšanu, visus foto uzņēmumus un mielasta galdu ar kāzu torti un ziediem. Līdz izstādes slēgšanai bija saņemtas 1500 zīmītes. Izloze notiks tuvākās dienās.

● Archibīskaps A. Lūsis salaulājis Richardu Džēmu Siredu (Sired) ar Maiju Dzintru Miķelsoni, pārtikas preču veikala Broadview Delicatessen īpašnieces Ausmas Miķelsones meitu.

● Kanadas nacionālās izstādes apmeklējumā Aloīzs Budže 22. augustā saņēma laikraksta The Toronto Sun balvu 10 dol., ko ieguva 7 izstādes apmeklētāji, kuŗus šajā dienā laikraksta novērotājs ieraudzīja ar tās pašas dienas šā laikraksta numuru rokā.

● Toronto latviešu biedrības bridža kopas pirmais saiets pēc vasaras pārtraukuma bija 25. augustā Latviešu namā. Kopas vadībā nākošajam darbības gadam ievēlēja: priekšnieku Aleksandru Auguli., sen., statistiķi Imantu Sveķi, spēļu vadītāju Zigurdu Auguli jun., kasieri Armandu Siksnu un biedrzini Arturu Poni. Iepriekšējā kopas priekšniece Kira Strautiņa vairs nekandidēja. Nākošais kopas saiets pirmdien, 11. septembrī, plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā. Visi kopas dalībnieki un interesenti aicināti ierasties.

● Latviešu namā 21. septembrī, plkst. 7 vakarā notiks latviešu pensionāru apvienības Toronto dibināšanas sapulce, kuŗā pieņems apvienības statūtus, budžetu un ievēlēs attiecīgās amatpersonas. Sapulcē ar balstiesībām varēs piedalīties visi Toronto un tās apkārtnē dzīvojošie, kas sasnieguši 65 gadu vecumu un saņem pensiju, kā arī jaunāki, ja viņi saņem kaut kādu pensiju. Apvienības mērķis pārstāvēt pensionāru intereses Kanadas valsts un pašvaldības iestādēs, kā arī rūpēties par daudziem citiem pensionārus skaŗošiem jautājumiem.

● Svētdien, 17. septembrī, plkst. 3 pēcpusd. Sidrabenē uzveduma Trīņe Silmačos atkārtojums. Ieeja 2 dol., studentiem un pensionāriem puscena, bērniem ieeja brīva.

● Pēc ilgākas slimošanas 31. augustā ar sirds vājumu mirusi 71 g.v. Šarlote O. Bumbule. Viņu pēdējā gaitā 5. septembrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Aizgājēja atstāj meitu Vēsmu Ernstsoni ar mazdēlu, brāli ar ģimeni Toronto un māsu ar ģimeni Austrālijā.

● Māc. A. Briedis salaulājis Intu Bikši ar Alānu Kernu (Kearn).

● Austrumu draudzes padomes loceklim Herbertam Jeckalējam sakarā ar 60 mūža gadiem balvu pasniedza draudzes priekšnieks E. Ziplāns, klātesot arī mācītājam A. A. Briedim, kas ieradās vēlāk. No Kingstonas bija ieradusies pazīstamā dailslidotāja Alise Dzeguze-Kļaviņa, ne Kalniņa, kā mūsu laikraksta iepriekšējā numurā nepareizi iespiests.

Laimīgo ložu īpašnieki lielajā „333" naudas loterijā. Priekšā: Nina Bluka, kas laimēja $3.333,33, un $333,33 laimētājs Kilbijs Murdoks, abi no Sadberijas. Aizmugurē — laimīgo ložu pārdevēji: Jūlija Meklīna un V. Bluks Sadberijā.

Kanadā vēlēšanas 30. oktobrī

Kanadas parlamenta vēlēšanas noteiktas 30. oktobrī, 8 dienas pirms amerikāņi ies pie vēlēšanu urnām. Kanadiešiem būs jāizšķiras, vai ievēlēt otrreiz premjērministru Pjēru Eliotu Trudo vai Robertu Stenfīldu. Trudo ir liberāļu partijas vadītājs, bet Stenfīlds — konservātīvo. Viņi ir galvenie sacensoņi.

Trudo vēlēšanu dienu pasludināja 1. septembrī. 53 g. vecais Kanadas ministru prezidents pārņēma posteni, kad Lesters Pīrsons atteicās no liberāļu partijas vadības. Pēc Kanadas valdības sistēmas partija, kas pārvalda parlamentu, kvalificē savu līderi premjērministra postenim.

Stenfīlds ir 58 g. vecs, bija Jaunskotijas premjērs un 1967. gadā pārņēma konservātīvo partijas vadību, kad no tās atbrīvoja agrāko premjērministru Džonu Dīfenbēkeru.

Vēlēšanu kampaņā viens no galvenajiem būs bezdarba jautājums, kas pašreiz sastāda 6 proc. no nodarbināto skaita. Kāda cita problēma rūgst Kvebekas provincē, kur separātistu elementi vēlas atdalīties no Kanadas. Trudo pasludināja kaŗa laika likumu 1970. gadā, kad separātisti nogalināja Kvebekas darba ministru Pjeru Laportu un nolaupīja angļu diplomātu Krosu.

DRAUDZE SUMINA SAVU GANU

Amerikāņu Miera draudzes dievnams Ročestrā 26. augusta vakarā bija baznīcēnu pilns, kad prāv. K. Birznieka vadībā, asistējot mācītājiem A. Reinsonam un J. Vējiņam, notika pateicības dievkalpojums ar Nopelnu krusta pasniegšanu un mūža posma atzīmēšanu Ročestras Krusta un Sirakūzu Kristus draudžu mācītājam Teodoram Zīrakam.

Liturģijas daļā prāv. K. Birznieks pasniedza jubilāram Baznīcas virsvaldes piespriesto mācītāja Nopelnu krustu želtā par 40 gadus ilgo kalpošanu latviešu baznīcai. Prāvests arī teica svētrunu. Dievkalpojumu ar divi dziesmām kuplināja Līgas koris dir. A. Dzeņa vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedriskās telpās draudzes priekšnieks Fr. Kalniņš atskatījās uz jubilāra dzīvi un darbu, pasniedzot gaumīgi darinātu adresi. Tāpat atmiņas risināja un novēlējumus izteica viņa treji amata brāļi. Apsveicēju rinda bija jo gaŗa. Jubilārs saņēma arī daudz rakstveida apsveikumu, sākot ar archibīskapu A. Lūsi, amata brāļiem un citiem tuviem un tāliem draugiem un cienītājiem. Nākošā dienā māc. T. Zīrakam suminājumu bija sagādājusi arī viņa aprūpētā Kristus draudze Sirakūzās. Pēc pateicības dievkalpojuma, tajā piedaloties prāv. K. Birzniekam un māc. A. Reinsonam, notika godinājuma azaids. Bija daudz apsveicēju. Aizkustinošs bija brīdis, kad skolas audzēknis Edgars Stūrāns jubilāram pasniedza adresi ar visu skolas audzēkņu ierakstiem, nolasot tās ievadā rakstīto dzejnieka J. Poruka dzejoli „Es ticu, ka ir debesis."

A. Sed.

Mežciems inkorporēts

Latviešu katoļu vienības sezonas nobeiguma balle ar groziņu vakaru 2. septembrī Mežciemā bija pulcinājusi 80 apmeklētāju. Sarīkojumu ievadīja Mežciema saimniecības kopas valdes priekšsēdis A. Gertmanis, paskaidrojot par zemes nodokļiem un ka draudzes īpašums inkorporēts pie Ontario provinces valdības kā „Latvan Catholic Association of Toronto Mežciems Inc.. Līdz ar to zemes grāmatas jāpārraksta uz organizācijas vārda. Mežciema īpašuma pirkšanas dokumentus uz organizācijas vārda parakstīja pilnvarnieki V. Miklašēvics, P. Erts, A. Rēķis un S. Vasarājs. Mežciemā pārtraukta būvatļauju izsniegšana līdz vietējās pašvaldības plānošanas komitejas rīkojumam, jo paredzētas plašas pārmaiņas Maskoka apgabala izveidošanā. 3. septembrī sezonas beigšanas dievkalpojumu vadīja tēvs Jānis no Montrealas. Pēc tam bija kafijas galds.

Svētdien, 17. sept., plkst. 3 pēcp.
Sidrabenē uzveduma

Trine Silmačos

atkārtojums.

Ieeja $2.-, studentiem un pensionāriem — $1.-;
bērniem — brīva.

Pateicos Daimas koŗa valdei par mana koncerta izkārtošanu Latviešu namā Toronto, E. Freimanes fondam par $100.00 stipendijas pieškiršanu, Edgaram Plūmem Toronto par $50.00 dāvinājumu studiju turpināšanai, Jānim Liepam Hamiltonā par dāvāto komplektu Encyclopedia Britannica un TV aparātu, kopsummā $775.00, un krustmātei Ausmai un Uldim Akmentiņiem par $200.00 atbalstu izglītības turpināšanai.

Dace Kārkliņa

Kanadas DV 1972. g. šaušanas meistarsacīkšu uzvarētāji Lielupē, pirmā rindā no kreisās: G. Dāboliņš, P. Zvirgzdgrauds, A. Melderis, N. Grīnberga, E. Grīnbergs un Hamiltonas DV nod. priekšnieks A. Kalupnieks ar nodaļas izcīnīto balvu komandu šaušanā 1971. g. globālā mērogā. Otrā rindā no kreisās: Z. Melderis, J. Brakmanis, A. Meldere, I. Grīnberga, A. Rūdolfs un Z. Upīte. Trešā rindā no kreisās: J Rudzroga, H. Rudzroga, A. Bojārs, sacīkšu vadītājs un Kanadas DV šaušanas nozares vadītājs N. Ozoliņš jun., un L. Ozoliņš. Foto: L.A.

Sākusies gara brivibas revolūcija

ELGA RODZE-ĶĪSELE LOSANDŽELOSĀ

Pirms došanās uz Pasaules pretkomūnistiskās līgas konferenci Meksikositijā, pazīstamā nacionālpolītiskā darbiniece un un DV Sidnejas vanadžu priekšniece Elga Rodze-Ķīsele apmeklēja Losandželosu. Viņa 20. augustā Dienvidkalifornijas latviešu draudzes zālē runāja par tematu: „Latvieši pasaules politikas krustceļos".

Sava referāta ievadījumā Austrālijas viešņa minēja, ka pēdējos gados arvien vairāk latviešu sāk aktīvi piedalīties savu patvēruma zemju politiskajā dzīvē un darbā, tomēr šie politiski aktīvie darbinieki bieži nonāk krustceļos, jo vairāku patvēruma zemju ārpolitikā notiek pārmaiņas mūsu nacionālajiem centieniem nelabvēlīgā virzienā. Šādos gadījumos katram, kas grib darboties politiskā laukā, jāizšķiras, vai nu — cerībā uz lielākiem un drošākiem panākumiem — bez atturības turpināt darboties kāda patvēruma zemes politiskā novirziena labā, vai arī, paklausot savai sirds balsij, vienmēr pirmā vietā likt cīņu par latviešu tautas interesēm un brīvības centieniem.

Tuvāk analizējot šo problēmu, runātāja konstatēja, ka dažos gadījumos latviešu izcelsmes politiķu darbam gan varētu būt sava nozīme ASV vai Austrālijas politiskajā dzīvē, bet šis darbs laikam nekad nebūs izšķirīgs šo valstu eksistencei. Turpretim par latviešu tautas brīvību un eksistenci cīnīties pasaules politiskajās arēnās pašreiz ir iespējams tikai brīvās pasaules latviešiem. — No mūsu politiskās aktīvitātes latviešu tautas interešu labā ir atkarīgs vēstures spriedums par mūsu paaudzi: vai mēs tiksim vērtēti kā neatlaidīgi cīnītāji, vai arī kā sava labuma meklētāji, kas vienaldzīgi noskatījās savas tautas iznīcināšanā. Mēs nedrīkstam pieļaut, ka ar mūsu paaudzi beidz dzīvot latviešu tauta, ko caur verdzības tumšajiem gadu simteņiem, caur kaŗiem un citām likstām mūsu senči uzturēja dzīvu. Kā gan mēs, kas sevi uzskatām par daudz spējīgākiem, varam attaisnot savu nevarību? Mums ir jāmācās izmantot katra iespēja cīņai ne tikvien par tautas eksistenci, bet par mūsu zemes Latvijas brīvību. Notikumi šinī gadu simtenī Palestīnā un vēlāk Izraēlā labi illustrē, cik svarīga tautai ir sava zeme un sava valsts.

Referente norādīja, ka mūsu ienaidnieki un mūsu patvēruma zemju valdības priecājas, ka mēs viņu politiskos veikalus netraucējam, bet, ierāvušies savos latviešu namos, dziedam savas dziesmiņas un dejojam „jandaliņu". Bet tā nav cīņa par latviešu tautas un Latvijas brīvību, un, ja mēs mēģinām sev iegalvot, ka tas ir viss, ko mēs varam darīt savas latvietības labā, tad tā ir pašapmānīšanās. — Mums ir pienācis laiks mācīties no tautām, kas trimdā ir pavadījušas daudz ilgāku laiku nekā mēs, no tautām, kas savas intereses ir pratušas aizstāvēt labāk nekā mēs un kuŗu intereses patvēruma zemju valdības spiestas ņemt vērā. Mums jācīnās kopā ar šīm tautām pret krievu koloniālismu un apspiesto tautu pārkrievināšanu. Stāvoklis nav bezcerīgs. Taisni otrādi, notikumi aiz dzelzs aizkara norāda, ka tur jau sākusies gara un vārda revolūcija. Tās dalībnieki neprasa darbu un maizi, viņi prasa brīvību. Šo revolūciju apturēt ar solījumiem nav Kremļa spēkos, un tā dos mums vairāk nekā eventuāls abu sarkano milzeņu konflikts.

Pēc referāta notika pārrunas. Referente minēja vairākus gadījumus, kur sadarbība ar ukraiņiem un žīdiem demonstrācijās devusi labus panākumus, iegūstot plašu preses un televīzijas ievērību.

E. Rodzes-Ķīseles referāts, ko bija izkārtojusi Dienvidkalifornijas Daugavas Vanagu apvienība, bija viens no vislabāk apmeklētajiem referātiem Losandželosā pēdējos gados. K. K.

Eduards Freimanis

PĒC VILKAČU GADIEM

Vēstuļnieks atnesa prieku —
tādu, ko gadu gadiem
nebiju manījis savā pusē:
pāri ziemai ielēcu vasarā
un pār daudzstāvu jumtiem
iekāpju varavīksnē.
Draugs, pēc snaudas tu pamodīsies,
kad pār sētu tev pasniegšu roku,
un, jasmīnos apreibuši,
mūs apdziedās upmalā strazdi.
Tad katrā vārdā ko teiksim
būs tikdaudz tēvzemes saules,
ka liksies: vienā stundā
saziedēs liepas.
Katra Dievzemes upe
būs vasaras sudraba pilna;
pat zāle un vaivari dziedās
visu saules loka laiku.

Zobārstei Mildai Kārkliņai 80 gadu

Tuvinieku un draugu vidū Toronto šais dienās uz 80 darbīgi aizvadītiem mūža gadiem atskatījās zobārste Milda Kārkliņa, dz. Bagun - Bērziņa. Savas bērnu dienas jubilāre aizvadījusi mātes brāļa — pirmā Latvju dainu izdevēja — H. Visendorfa dzirnavās, gleznainajā Līgatnē, bet vēlāk ģimene pārceļas uz Rīgu, kur viņa beidz Maldoņa ģimnaziju, sāk zobārstniecības

Milda Kārkliņa

studijas Rīgā, kuŗas turpina Petrogradā, iegūstot zobārstes tiesības pie Petrogradas sieviešu medicīniskā institūta.

Seko darbs 3. Kaukāzas Strēlnieku divīzijā Rumānijā, no kuŗienes jaunā zobārste 1918. gada rudenī atgriežas Latvijā. Tur viņa piedzīvo neaizmirstamo vēsturisko brīdi, klātesot Latvijas valsts proklamēšanas aktā 18. novembrī, Nacionālā teātrī.

Tālākās mūža un darba gaitas aizved viņu uz Tukumu, kur viņa saistās valsts darbā par zobārsti un apprecas ar Tukuma - Talsu apriņķa priekšnieku un aizsargu pulka komandieŗi Aleksandru Kārkliņu. Tukumā M. Kārkliņa rosīgi piedalās sabiedriskā darbā, īpaši aizsardžu organizācijā, un no saviem līdzekļiem nodibina pie Latvijas Sarkanā Krusta Tukuma nodaļas bezmaksas zobārstēšanas punktu trūcīgiem bērniem.

A. Kārkliņam pārceļoties par apriņķa priekšnieku uz Ludzu, M. Kārkliņa turpina tur savu zobārstes praksi, vēlāk strādājot arī par zobārsti Vidrižos.

1941. gada 14. jūnijā dzīves gaišo rittumu pārtrauca vīra deportācija, un M. Kārkliņa paliek viena ar dēlu Olģertu.

Bēgļu gaitās M. Kārkliņa dodas uz Vāciju, kur atkal atsāk zobārstes praksi, bet, negaidot tur iebrūkot krievu kaŗaspēkam, viņu aizsūta atpakaļ uz Rīgu, kur seko daudz baiļu un grūtuma gadu.

1964. gadā M. Kārkliņai izdodas iegūt izceļošanas atļauju pie dēla ģeologa Dr. O. Kārkliņa uz Vašingtonu, kuŗa ģimenē viņa vada vecuma dienas.

M. Kārkliņa piedalījusies arī pēdējā valsts prezidenta K. Ulmaņa pieņemšanā Rīgas pilī pēc krievu iebrukuma. Viņa apveltīta ar Triju zvaigžņu ordeni un citām goda zīmēm.

I. V.

Streiki Austrālijā

(VĒSTULE NO ADELAIDES)

Nu jau kopš vairākām nedēļām Austrālijā pietrūkst benzina, jo sākušas streiku naftas rafinērijas. Ko šis streiks nozīmē, var viegli iedomāties, kur satiksmē galvenokārt lieto automašīnas. Piemēram, Adelaidē vien 60% strādnieku brauc uz darbu savās automašīnās.

Streiks sāpīgi skāris visu saimniecisko dzīvi, nodarot miljoniem dolaru zaudējumus, tirdzniecības, rūpniecības un citas saimnieciskās dzīves nozares. Vienošanās starp darba devējiem un strādniekiem grūti panākama, jo arodbiedrību vadība kreisi noskaņota un maz domā par stāvokli valstī. Daļa strādnieku gan vēlētos atgriezties darbā, bet baidās no arodbiedrību līdeŗiem. Tomēr ir pazīmes, ka strādnieku spiedienā streiku ierosinātāji, arodbiedrību vadītāji, mēģinās ar darba devējiem vienoties un streikus izbeigs.

Streiki turpinās arī citās nozarēs. Tā, piemēram, matraču gatavotāji kādā rūpnīcā pieprasījuši 35 stundu darba nedēļu, algas paaugstinājumu un citus uzlabojumus, kā arī mīkstināt uzņēmuma administrāciju attieksmē pret strādniekiem.

Austrāliju tomēr uzskata par labu zemi saimnieciskiem pasākumiem, ko liecina arī tas, ka kāds rūpnieks grib pārcelt savu uzņēmumu uz šo kontinentu ar visiem saviem strādniekiem, jo stāvoklis Anglijā streiku ziņā ir vēl launāks.

t K. K.

Skolu jaunatnes rosme Gaŗezerā

Gaŗezera vasaras vidusskolas astotā mācības gada nobeigumā 19. augusta vakarā par kulminācijas sarīkojumu izvērtās pašu vidusskolnieku koncerts un J. Raiņa lugas Uguns un nakts fragmenta Lāčplēsis Lielvārdes pilī uzvedums, kad lielā ēdamzāle bija tā pārpildīta, ka daļai klausītāju vajadzēja palikt pie atvērtajiem logiem ārpusē.

Koncerta programmu bija sagatavojis vidusskolas dziedāšanas skolotājs J. Kalnietis. Dzirdējām Lilitas Lielzuikas, Sibillas Krūgas, Ināras Vatvaras un Arņa Tolka solo dziedājumus, gan atsevišķi, gan kopā ar ceturtās klases ansambli. Visus sajūsmināja vidusskolas sastādītais meiteņu koris ar 28 dziedātājām. Inga Garīna, Rasma Gudrā, Dace Cerbule un Lilita Lielzuika izmēģināja apgūto diriģēšanas māku, izpelnoties klausītāju atsaucību. Baiba Liepiņa veica klavieŗu pavadījumus. Nobeigumā jūsmīgu pateicības apliecinājumu saņēma visi programmas izpildītāji. Jo sevišķi tika cildināts apmācītājs J. Kalnietis. Dienu iepriekš meiteņu koŗa dziesmas ieskaņoja lentē raidījumiem uz dzimteni.

Koncertam sekoja Lāčplēsis Lielvārdes pilī izrāde ar vairāk nekā 40 dalībniekiem. Izrādi bija sagatavojis A. Rubenis, bet to vadīja N. Postiljone, dejas — G. Peniķe.

Plašā sestdienas sarīkojumu programma ar A. Zepes noorganizēto modes tērpu skati pabeidzās ar zaļumballi Dziesmu lejā. Lielai daļai Gaŗezera apmeklētāju grūtības sagādāja naktsmītņu sameklēšana tuvākās pilsētās, jo īrētās nometnes kabīnes jau sen bija aizņemtas.

V. Bokis

Beigušies skolotāju kursi Gaŗezerā

Amerikas latviešu apvienības izglītības biroja Garezerā rīkotie skolotāju kursi pamatskolu skolotājiem sākās 21. augustā. Tos atklāja izglītības biroja viceprieksšēdis un skolotāju sagatavošanas sekcijas vadītājs Ed. Avots, kas uzsvēra, ka kursu nolūks skolotāju zināšanu padziļināšana, ilggadējo skolotāju metožu atsvaidzināšana un saskaņošana. Tie risinājās pēc iepriekš sagatavotās programmas un beidzās 26. augustā.

Mācības notika katru dienu. 3 posmos. Rīta posms bija veltīts skolas darbam, galvenokārt latviešu valodas mācīšanai (vecāko kl. skolotājiem). Par lektoriem darbojās M. Paudrupe, V. Baltiņa, E. Aistars, L. Vīksne un Ed. Avots. Pēcpusdienas posmā bija priekšlasījumi par Latvijas vēsturi un ģeografiju, kuŗus lasīja Dr. E. Kaugars, prof. J. Peniķis un skolotāja L. Sinata. Vakara posms bija veltīts publiskiem priekšlasījumiem par literātūru un mākslu un etnografiju. Referenti: V. Baltiņa, prof. E. Šmits, E. Aistars, V. Seps un K. Baltiņš.

Kursos piedalījās 19 kursantu, un tos vadīja Gaŗezera vasaras vidusskolas direktors K. Baltiņš. Pēc kursu beigšanas pārbaudījumos piedalījās 11 skolotājas: Maija Petersone, Marta Cakare, Maija Ziedaine, Biruta Ose, Dace Cera, Lidija Aistare, re, Vija Reinfelde, Valentine Dimza, Benita Ejupe, Rūta Kalniņa un Inese Grīna, iegūstot pamatskolas latviešu valodas skolotāju kvalifikāciju. Pēdējās četras, kas bija izpildījušas arī neklātienes rakstu posmu, saņēma apliecības. Rakstu posmu (8 studijas), kā paskaidroja kursu vadība, sarakstes veidā būs iespējams veikt nākamās ziemas periodā un saņemt apliecības.

Iespaidīgs un labi izdevies bija Ed. Avota vadītais skolotāju kursu ugunskurs 22. augusta vakarā, kas pērkona negaisam uznākot noritēja telpās (Saulgriežos) kā kamina vakars. Temats: Mūsu tēvzeme laikmeta griežos.

E. B.

kreisās: G.
nas DV nod.
bālā mērogā.
Rūdolfs un Z.
ītājs un Ka-
Foto: L.A.

Literāti un preses darbinieki no ASV un Kanadas laikā no 2. — 4. septembrim pulcējās 2. literātu un žurnālistu kongresā Katskiļos. Augšējā attēlā kongresa dalībnieki pirmās dienas nobeigumā. Kongresu atklāja LPB priekšnieks Viktors Irbe (otrā rindā vidū).
Foto: J. Liģers

Mūsu rakstniecības uzdevumi

OTRS LITERĀTU UN ŽURNĀLISTU KONGRESS KATSKIĻOS

Literāti un preses darbinieki no ASV un Kanadas no 2.—4. septembrim pulcējās Ņujorkas draudzes īpašumā Elka parkā, Katskiļu kalnos 2. literātu un žurnālistu kongresā pārspriest dažādus profesionālus jautājumus. Sanāksmes dalībnieki noklausījās referātus un ziņojumus, debatēja un ierosināja, bet vakaros Latviešu kara invalidu apvienības īpašumā Rota literāti lasīja savus darbus, kuŗu ilgums bija no 10 minūtēm līdz vienai stundai.

Kongresu atklāja Latviešu preses biedrības priekšnieks V. Irbe. Ar klusuma brīdi godināja pēdējā gadā mūžībā aizgājušos LPB biedrus L. Auzāni-Tīcmani un E. Blanku.

H. Kreicers apmēram stundu gaŗā referātā Cilvēks grib rakstīt norādīja uz vārda brīvību, bet arī atgādināja, ka ir kāda robeža, kuŗai pāri nevar iet. Viņš minēja „gaŗgabalniekus" (kam katru gadu iznāk pa grāmatai). Tur esot pelēcība, kas nedod izcilus darbus. Viņš arī norādīja uz žurnālā Tilts iespiestajiem Andrieva Niedras vājajiem darbiem. Pēc referenta domām jaunatne maz lasa latviešu dzeju. Tauta neizprot svešumā izdoto dzejoļu gaŗu. Viņš arī salīdzināja, ka Latvijā dzejoļu krājumus izdod līdz 35.000 ekemplāros un īsā laikā tos izpērk, bet svešumā dažus simtus nevar pārdot. Referents aizrādīja uz kādas vecās paaudzes literātes neloģisko teicienu, ka viņas paaudze esot „pēdējā latviešu literātu paaudze svešumā." Beigās referents norādīja, ka rakstnieka uzdevums ir cīnīties par tautas dzīvību un ideāliem un dzīvot latviešu tautai.

K. Ķezbers no Čikagas referēja, kāds varētu būt nākotnes romāns. E. Kalme no Ņujorkas runāja par kritiku un recenziju. Jāatmet „ušņu dūrēju" metodes un diletantu tiesāšana, kas nav kritikas uzdevums. Daži kritiķi tic, ka literātūras vērtēšana viņiem ir „iedzimta". B. Senkēviča no Toronto runāja par latviešu rakstnieku uzdevumu svešumā. Latviešiem traucētāju un nemiera cēlēju nekad nav trūcis, bet rakstītais vārds var vai nu celt vai gremdēt. Tauta raugās pēc laikraksta un labas grāmatas. Vairāk jārūpējas par latviešu jaunatni, kas aug svešā vidē un pamazām atsvešinās no latviešu tautas. Rakstniekam jābūt jaunu ideju sludinātājam. Par veclatviešu presi referēja O. Akmentiņš no Bostonas.

V. Irbe no Ņujorkas aizrādīja uz latviešu preses uzdevumiem — kopt latviešu valodu un uzturēt latviešu kultūras jaunradi. Latviešu laikrakstu redaktoru atalgojums ir zems, un nav izredžu, ka nākotnē redaktora uzdevumus varētu pārņemt jaunā vai vidējā paaudze. Abi sarīkotie reportieŗu semināri nedeva cerētos panākumus, tāpēc ka nebija tā noorganizēti, ka pievilktu apmeklētājus. Guna Ikona no Toronto referātā par nākotnes sauksmi dzejā salīdzināja trīs Latvijas dzejniekus ar diviem brīvajā pasaulē dzīvojošiem rakstniekiem apm. 40 gadu vecumā. Referāta beigās viņa lasīja salīdzināmo rakstnieku darbu izvilkumus. O. Liepa no Toronto referātā par lugu rakstīšanu norādīja, ka teātŗa spēlētāji sūdzoties par lugu rakstītājiem, bet rakstītāji par spēlētājiem.

Valodniece Valerija Baltiņa-Bērziņa no Mineapoles referēja par latviešu valodas īpatnībām. Viņa pārmeta, ka nevalodnieki cenšoties veidot valodu. Jāievēro pieņemtie valodas likumi. Sieviešu uzvārdi rakstāmi sieviešu dzimtē (Bērziņš un Bērziņa). Referāts bija labi izstrādāts ar daudz piemēriem un paskaidrojumiem.

Otras dienas pēcpusdienā P. Norvelis ziņoja par latviešu valodas komisijas darbību. Valodnieku sadarbībai lielākais šķērslis ir lielie attālumi, kaut gan visvairāk valodnieku ir Ņujorkas apkārtnē. Pareizrakstības komisiju pārdēvēja par Latviešu valodas komisiju, ievēlot prezidiju. Komisijā darbojas četras grupas, un viena ir veidošanās stāvoklī. Darbojas valodas kopšanas grupa 20 dalībnieku sastāvā, pareizrakstības grupa ar 11 dalībniekiem, svešvalodu īpašvārdu grupa un idiomu vārdnīcas grupa. Organizējas valodas kopšanas grupa skolām, kur pagaidām trīs dalībnieku. Pareizrakstības vārdnīcai no jauna savākti 3000 vārdu, bet jaunajā vārdnīcā būs ap 25.000 vārdu, līdzšinējo 13.000 vietā. Izveidota 6 locekļu redakcijas kollēģija.

Sekoja LPB priekšnieka, valdes locekļu un kopu pārstāvju ziņojumi. LPB kasē pēc kasiera K. Pētersona ziņojuma ir 5020 dolaru, kas sadalīti vairākos fondos. Ērika Raistera fondā 950 dolaru, Ilonas Leimanes fondā 150 dolaru, bet pārējais LPB kontā.

Literātu darbu lasījumi notika divus vakarus Latviešu kaŗa invalidu īpašumā Rota, piedaloties divi dučiem rakstītāju. Apmeklētāju skaits abos vakaros mazliet pāri 100 katrā.

Pirmā vakara sarīkojuma lasījumu ievadīja Toronto viešņa Biruta Senkēviča, lasot varoņiem veltītas rindas. Kārlis Ķezbers no Čikagas lasīja tēlojumu Sapnis debesīs, atmiņas par Latvijas laikiem. Pēc pieteicējas R. Andersones vērtējuma Guna Ikona no Toronto veido gleznas ar vārdiem (dzejniece arī glezno). A. Šiņķis no Sadberijas, Ont. lasīja 1941. gada jūnijā Litenē uzrakstīto dzejoli par latviešu virsnieku aizvešanu.

H. Puriņš no Deitonas Ohio pavalstī lasīja noveli par dienas grāmatu. Tur bija ieraksti no 1938. gada vasaras, atmiņas par Latvijas laikiem un degsmi Latvijai. Ņujorkietes Zentas Liepas dzejoļi bija par tālo zemi. Čikagietim H. Kreiceram bija gaŗāks atmiņu telojums par Edvartu Virzu. Jānis Širmanis lasīja tēlojumu no iecerētās jaunākās grāmatas Roze un dadžīši.

Otrā dienā A. Šiņķis lasīja un stāstīja par topošo grāmatu Litenes traģēdija, kuŗā attēlots, kā 1941. gadā nošāva ap 1000 latviešu virsnieku. Mineapoles viešņa Valerija Baltiņa lasīja dzejoli par Lāčplēsi, kaut arī pati norādīja, ka neesot dzejniece. Vēl dzirdējām ņujorkieti Kārli Pētersonu, bostonieti Veltu Zanti un ņujorkieti Sandru Sēju. Ņujorkietis A. Braunfelds klausītājus smīdināja ar savu humoresku, bet sarīkojuma beigās Zane Zemdega no Milvokiem lasīja tēlojumu.

Kongress turpinājās vēl trešo dienu. Pirmās dienas cēlienu vadīja K. Ķezbers no Čikagas, otras H. Puriņš no Deitonas un trešās O. Liepa no Toronto. Kongresā bija ieradušies literāti un žurnālisti no Milvokiem, Čikagas, Deitonas, Bostonas, Kalamazū, Mineapoles, Ņujorkas apkārtnes un trīs mašīnas no Toronto. — **be**

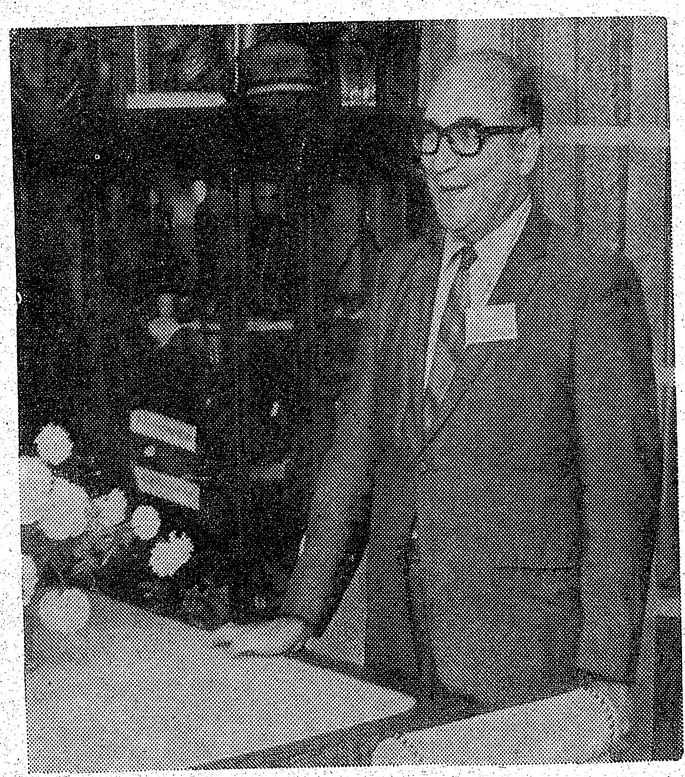

LPB priekšnieks Viktors Irbe atklāj 2. literātu un žurnālistu kongresu.
Foto: J. Liģers

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

6. sept., pl. 7.30 — DV namā — Austrālijas viešņas Elgas Rodzes - Ķīseles referāts: „Latvieši pasaules politiskos krustceļos."

No 23. — 30. sept. — Jūlija Popeļa gleznu izstāde, 200 Balmoral Ave., Toronto. Atvērta no plkst. 7 — 9 vakarā.

24. sept. — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Toronto. Skat. sludinājumu.

14. oktobrī, Columbus zālē, DV Kanadā vīru koŗa uzvedums „Reiz tālu kaujas laukā".

28. okt. — vīru ansambļa Kalvja 21. g. atceres koncerts Townhallē.

LATVIEŠU APRIŅĶĪ

Latviešu laukšaimniecības biedrība 14. oktobrī rīko Pļaujas svētkus Šelburnas Community Center telpās. Mācītāja J. Prauliņa svētbrīdis. Priekšnesumu daļā piedalās studentu biedrības Dziesmuvara Kanadas kopa. Kopējas vakariņas un saviesīgs vakars ar Pļaujas svētku loteriju. Ieeja, vakariņas ieskaitot, 4 dol. no personas. Bērniem ieeja brīva. **Sākums plkst. 7.30 vakarā.**

SV. KATRĪNAS

9. septembrī, pl. 10 Sv. Katrīnu latviešu Mednieku-makšķernieku klubs rīko eksternās māla baložu un mazkalibra šaušanas sacensības „St. Catharines Gun Club" šautuvē. Pēc sacensībām plkst. 8 vakarā nōtiks uzvarētāju apbalvošana un saviesīga dzīve 101 Garnet ielā. Visi laipni ielūgti.

Lielais jauniešu salidojums Anglijā

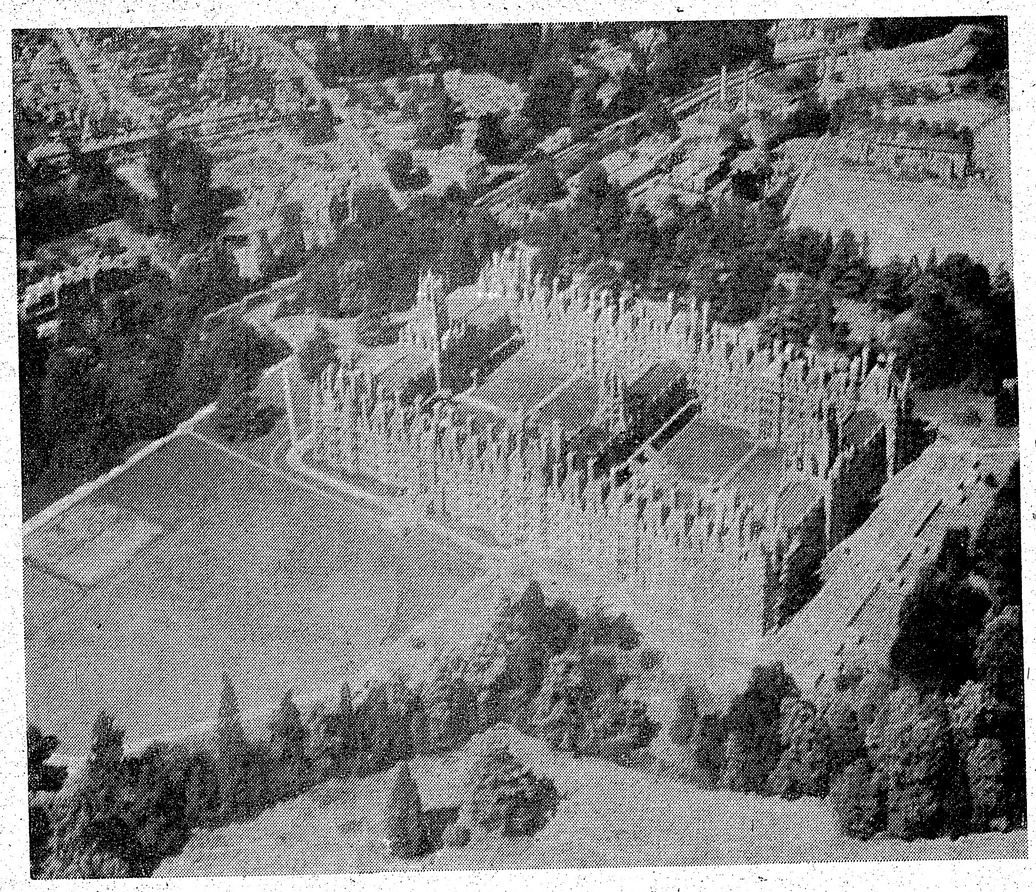

„Royal Holloway kolledža Anglijā, kur risinājās 2. Vispasaules latviešu jaunatnes kongress.

(Turpinājums no 1. lp.)

vairs latviešu valodu un ko tauta Latvijā sauc par „senčiem". Ļoti sīki dati referentam bija par rusifikāciju Latvijā un par veidiem, kā to okupanti īsteno. Uz Rīgu pārvietotas arī vairākas centrālās nelatviešu iestādes; protams, ka līdz ar to ieplūst krievu augstākie ierēdņi līdz ar savām ģimenēm. Vismaz puse no Baltijas garnizona ir novietota Latvijā. Par pārkrievošanas metodēm ļoti plašu pārskatu sniedz 17 komūnistu vēstule, ar kuŗu latviešu jauniešiem būtu uzmanīgi jāiepazīstas. Bruno Kalniņš uzsvēra, ka rietumu pasaules prese un arī komūnistu partijas, kam vēstule piesūtīta, to atzīst par autentisku. Vienīgi padomju prese saka pretējo. un tajā pašā laikā cenšas atspēkot vēstulē minētos faktus. Jaunatnes kongresa dalībniekiem pārsteigumu sagādāja Andris Urdze, pārrunās noteikti apgalvodams, ka 17 latviešu komūnistu vēstule esot „viltojums", tomēr pierādījumus gan šim apgalvojumam tas nevarēja uzrādīt.

NACIONĀLISMS IR NEUZVARAMS

Otrs 17. augusta programmas referents bija politisko zinātņu profesors Leonards Šapiro, Londonas universitātes mācību spēks. Viņa temats bija: Cīņa par demokratiskām tiesībām Pad. savienībā. Referents norādīja, ka Ukrainā parādījies jauns nacionālisma vilnis, atšķirīgs no agrākajām pretestības kustībām. Jaunās nacionālisma kustības prasība ir ievērot demokratiskās tiesības saskaņā ar cilvēka un tautu tiesību deklarāciju padomju konstitūcijā. Arī padomju žīdi savās prasībās uzsver cilvēku tiesības, īpaši jautājumā par izceļošanu no Pad. savienības. Žīdu prasības ir zināmā mērā ievērotas, un tiem dota izceļošanas iespēja. Tas izskaidrojams ar to, ka brīvajā pasaulē žīdu jautājums presē daudz cilāts; tāpat arī viņu prasībām lielu atbalstu snieguši tautas brāļi rietumos. Ziņas par to noteikti sasniegušas demokratisko tiesību prasītājus Pad. savienībā.

Vēsture rāda, ka nacionālisms ir neuzvarams. Jācer, ka demokratisko tiesību kustība varēs saplūst kopā ar mazākuma tautību nacionāliem centieniem, tā sasniedzot labākus rezultātus. Rietumnieku galvenais uzdevums ir gādāt par informācijas sniegšanu apspiestām tautām; vairāk izmantojami radio raidījumi; jāgādā, lai rietumu presē parādītos iespējami daudz ziņu par notikumiem Pad. savienībā, ko padomju prese noklusē.

Pārrunās, atbildot uz Ata Lejiņa jautājumu, prof. Šapiro apstiprināja, ka daudzi žīdu opozicionāri nāk no Latvijas un Igaunijas žīdiem un ka pareizs ir Lejiņa izskaidrojums: minorināšu labais stāvoklis neatkarīgās Latvijas un Igaunijas valstīs. Prof. Šapiro arī atzina, ka būtu vēlama ciešāka sadarbība starp apspiesto tautu trimdiniekiem, bet norādīja, ka žīdu rīcību lielā mērā nosaka Izraēlas valdības politika.

Trešais programmas referents bija Andris Trapāns; viņš gatavojas doktora grada iegūšanai politiskās zinātnēs pie Berkelejas universitātes ASV un runāja par tematu: Austrumeiropa — vakar, šodien, rīt. Pad. savienība lieto dažādas metodes satelitvalstu integracijai un kontrolēšanai. Šīs metodes ir vairākkārt mainījušās, kā vērojams Ungārijas 1956. gada un Čechoslovakijas 1968. gada notikumos. Lai saprastu un paredzētu, kas notiktu komūnisma diktatūras sabrukuma vai desintegracijas gadījumā, uzmanīgi jāpēti šie notikumi, kā arī tautu reakcijas. Līdzīgas situācijas Austrumeiropā vai pat Pad. savienībā var rasties arī nākotnē. Referents norādīja, ka vecākā paaudze skata notikumus Austrumeiropā caur „komūnisma prizmu", bet pēc viņa domām pareizāk būtu skatīties caur „kailās varas prizmu." Referāts bija neparasts un interesants arī tai ziņā, ka jaunās paaudzes akadēmiķis pievērsies Austrumeiropas politisko apstākļu pētīšanai un izvērtēšanai.

NACIONĀLĀS IZPAUSMES PAD. SAVIENĪBĀ

Arī piektdienas, 18. augusta, programmā tika pārrunāti politiski temati. Ļoti aktīvā jaunatnes organizāciju darbiniece un I. VLJ kongresa ierosinātāja un rīcības komitejas priekšsēde Rasma Šilde-Kārkliņa runāja par tematu: Tautību jautājums Pad. savienībā. Rasma Šilde-Kārkliņa pie Čikagas universitātes gatavo doktora disertāciju politiskās zinātnēs. Tautību jautājums Pad. savienībā nav atrisināts, lai gan padomju valdība oficiāli apgalvo, ka esot.

Nacionālās izpausmes nekrievu tautās pārādās dažādā veidā. Var atšķirt: 1. nacionālās tendences nekrievu komūnistu partijas biedru starpā, kas izpaužas t.s. nacionālkomūnismā; 2. tradicionālā nacionālisma tendences, kas vērojamas sevišķi vecākās paaudzes nostājā, baznīcas tradiciju ievērošanā, u.c.; 3. demokratisko opozicionāru prasības pēc tautu attiecību rekonstruēšanās, kas izpaužas padomju valdības rīcības kritikā; 4. nekrievu tautu inteliģences kultūrālās prasības, aizstāvot savu tautu kultūras sasniegumus un jaunradi; 5. tautu masu populārā nacionālisma izpausmes, kas reizēm izpaužas spontāni. Referente plaši apskatīja nacionālkomūnistu prasības, lai pierādītu, cik aplams ir padomju teorētiķu apgalvojums, ka nacionālisms ir „buržuazisks".

Konkrētas nekrievu prasības ekonomiskā, politiskā un kultūrālā laukā visskaidrāk atspoguļo padomju tautību politiskās kļūmes. Paredzams, ka nākotnē nacionālās prasības un neapmierinātība sevišķi pastiprināsies turku un tatāru tautās. Šo tautu — pašlaik apm. 40 miljoni — lielais demografiskais pieaugums, kā arī pastiprinātā iesaistīšanās modernizācijas procesā norāda, ka tās nākotnē veidos vislielāko pretspēku kā pārkrievošanai, tā arī krievu uzkundzēšanās politikai. Pad. savienības nekrievu tautu centrifūgālās tendences veicina arī ārpolitiskie notikumi, piem. Ķīnā, Austrumeiropā. Referente norādīja, ka Pad. savienībā nacionālās tendences ir pretrunā ar ideālo internacionālo padomju cilvēku, tomēr pat Ļeņins atzīst, ka nekrievu tautām ir jādod zināmas koncesijas nacionālisma virzienā.

Rasmas Šildes-Kārkliņas referāts izcēlās ar ļoti skaidru domu, ko viens otrs gan novērtēja par pārāk optimistisku.

PADOMJU CENZŪRA

Politisko referātu lokā vēl minams Dr. Bruno Kalniņa: Kultūra un politika tagadējā Latvijā — kā tas atspoguļojas presē. Pad. savienībā izdod tikai to, kas atbilst padomju ideoloģijai un politikai. Kultūrai Pad. savienībā ir sevišķs uzdevums: audzināt un veidot tautu saskaņā ar komūnisma ideāliem.

Referents apskatīja dažādos cenzuras veidus un iestādes, kas cenzēšanu izdara. Cenzēts tiek viss: grāmatas, laikraksti, žurnāli, radioraidījumi, teātŗu repertuāri, kino filmas, u.t.t. Sevišķa cenzūra pastāv vēstulēm uz un no Latvijas. Pazīstamā „komiteja kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs", kuŗas priekšgalā pašlaik ir Imants Lesinskis, KGB — čekas — aģents, uzrauga dzimtenes latviešu sakarus ar trimdiniekiem. Šī komiteja piedāvājās būt starpniece starp tautu dzimtenē un trimdā, bet tās darbība visvairāk izpaužas propagandas laukā. Vērā ņemami un veicināmi vienīgi tie tiešie sakari starp abām tautas daļām, kas apiet šīs kontroles un cenzūras iestādes. Kultūras brīvība nekad nevar būt bez politiskās brīvības, tādēļ vairāk jāpievēršas politikai. Pārrunās referents paskaidroja, kas notiek ar konfiscēto literātūru un kā darbojas „speciālās" bibliotēkas.

Par latviešu jaunatnes identitāti runāja divi referenti: K. Kangeris un Montrealas universitātes profesore psiholoģijā V. Vīķe-Freiberga. Pirmais referents apskatīja latviskās identitātes jautājumu, kā to izprot vecākā un jaunākā paaudze. Otrā referente bija piegājusi problēmai ar tīri akadēmisku precizitāti. Viņa šķiroja trimdas latviešu saimi trīs paaudzēs. Pirmā — vecākā paaudze, kas dzimusi un augusi Latvijā, ir latvietības identitāti ieguvusi automatiski: tai nav nekādu problēmu, runājot par identitāti. Otra paaudze, kas dzimusi Latvijā, bet augusi svešumā, latvietību reizēm izjūt kā reakciju pret svešo apkārtni; tai identitātes saglabāšana jau rada problēmas; referente piezīmēja, ka līdzīgas problēmas ir arī dzimtenes vidējai paaudzei. Trešā paaudze trimdā ir tā, kas dzimusi uņ augusi svešumā; tā latvietības identitāti var iegūt tikai apzinīgā ceļā, mācoties latviešu valodu un iepazīstoties ar latvisko kultūru.

Kā ļoti svarīgu faktoru identitātes saglabāšanā referente minēja latviešu valodu. Lai tauta varētu saglabāt savu identitāti, tai vajadzīga sava territoriālā integritāte, vēsturiskā kontinuitāte, no kuŗas ar laiku izveidojas politiskā apziņa. Vecākai paaudzei viss tas bija pats par sevi saprotams. Tagad trimdā trūkst abu pirmo elementu. Tāpat kā var stādus audzēt bez zemes — ūdenī, ar mākslīgu barību, tā var arī uzturēt savu nacionālo identitāti svešumā, ja apzinīgi to vēlas un cenšas apgūt. Šādā stāvoklī ir tagadējā jaunā paaudze, un viņas pašas darbs un vēlēšanās noteiks, vai tā būs latviska vai ne. Kāda var būt nākotne? Pēc referentes atzinuma četrejāda: Mēs varētu — braukt mājās; — gaidīt Latvijas atbrīvošanu; — asimilēties; — palikt sava veida latvieši, pārveidojot savu dzīvi, piemērojoties modernās dzīves apstākļiem.

Pirmās divas iespējas referente atzina par neīstenojamām — vismaz ne tuvākā nākotnē; trešo — noraidīja, bet ceturto atzina par vienīgi iespējamo pašreizējos apstākļos. Modernam latvietim vairāk nekā jebkad būs nepieciešamas dziļas iejušanās spējas un iecietība, lai tas spētu izjust vēsturisko, kultūrālo, būtisko kopību, kas to saista ar latviešiem citās vidēs un apstākļos, un spētu par tiem teikt: „Tie ir mani ļaudis!" Par šo referātu un latviskās identitātes jautājumu risinājās dzīvas pārrunas vēlajās nakts stundās, kur arī preses ļaudis nolika pie malas savus rakstāmos un bija līdzīgi „kongresniekiem".

A. L.

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

UGUNS

AUTO

SLIMĪBAS

NELAIMES GAD. u. c.

apdrošināšana

Ilmars Jankovskis
(Skyline Real Estate Ltd.)
87 Roncesvalle Ave.
Toronto 3,
tālr. 533-8553.

Latvijas sūtnis ASV un DV ASV goda priekšnieks

Dr. Arnolds Spekke

dz. 1887. g. 14. jūnijā Vecmuižas pag.,
miris 1972. g. 27. jūlijā Vašingtonā, D.C.

Dziļās sērās
Daugavas Vanagu CV un ASV saime

Sabiedroto manevri...

(Turpinājums no 1. lp.)

jau iekrītis Maskavas klēpī? Branta politiskās karjēras izredzes faktiski karājas mata galā. Bundestāgā valdības un opozicijas spēku samērs daudzās nopietnās problēmās jau izteicies vienādā 248 pret 248 balsu attiecībā. Šoruden priekšā stāvošās jaunās bundestāga vēlēšanas var izrādīties viņam liktenīgas.

Maskavas stratēģija neapstājas tikai pie Berlīnes vaļņa un Bonnas vien. Tās rokas sniedzas tālāk. Pagājušā vasarā bez liela trokšņa Parīzē, pirmo reizi aizvadīto 24 gadu laikā, atdzima kāda veca, vērā ņemama koalicija — franču komūnistu un sociālistu alianse vai „tautas fronte". Martā notiks jaunas parlamenta vēlēšanas, kuŗās komūnisti var savākt 22% balsu, bet sociālisti 12%. Komūnistu un sociālistu aliansē tādā kārtā var izveidoties par ievērojamu politisku faktoru. No mrioņiem uzceltai franču „tautas frontei" var rasties sekotāji politiski nestabilajā Italijā un pēc Franko nāves, iespējams, arī Spānijā. Nav noslēpums, ka „tautas frontes" vadoņi saņem direktīvas no Maskavas.

Apgalvo, ka Pad. savienībai kopā ar Varšavas pakta valstīm pie Rietumeiropas robežām atrodas 92 divīzijas, kamēr vismaz 80 citas Kremļa divīzijas stāvot kaujas gatavībā netālā aizmugurē. Šim patiesi iespaidīgajam komūnistu spēku kontingentam pretī stāvot tikai 24 NATO divīzijas. Pazīstamais amerikāņu žurnālists A. Borchgrave pagājušā mēnesī brīdināja, ka Maskava plāno politiski „somiskot" visu Eiropu. Arī NATO jaunais ģenerālsekretārs Dr. Jozefs Luns atzīst, ka Pad. savienības diplomātijas pamatā esot mazināt Savienoto Valstu ietekmi Eiropā.

Vai pieminēt tos politiskos „lietpratējus", kas apgalvo, ka Niksons Maskavas apmeklējumā esot kapitulējis gandrīz it visām Kremļa prasībām. Stratēģisko atomieroču ierobežošanas nolīgums (SALT) esot amerikāņiem neizdevīgs. Protams, ka šis nolīgums nav nekāds nozīmīgs amerikāņu-krievu abpusējas atbruņošanās pakts.

Pēc SALT nolīguma pirmās fazes parakstīšanas Maskavā, asprātīgas mēles Vašingtonā melsa, ka parakstītais dokuments ir juridiski nevertīga papīra lapa. No Savienoto Valstu puses nolīgumu esot parakstījis prezidents, bet no Pad. savienības puses „kāds padomju pilsonis Leonīds Brežņevs", kas nenoliedzami neieņem ne prezidenta, ne ministru prezidenta, ne pat kāda valdības locekļa posteni. Varbūt ka SALT nolīgumam ir tikai papīra vērtība, bet Vašingtonas juristi esot atzinuši, ka komūnistu partijas ģenerālsekretāra Leonīda Brežņeva paraksts ir „O. K.", jo viņš dokumentu parakstījis ar padomju valdības piekrišanu un svētību resp. kā tās pilnvarotais (Brežņevs reprezentēja Pad. savienības augstākās padomes prezidiju — red.).

Jau labu laiku runā par Maskavas draudiem resp. Eiropas ielenkumu no Vidusjūras puses. Vēl jāmin Pad. savienības koķetēšana ar arabu valstīm, lai iegūtu militāras bazes Vidusjūras krastos un, pats galvenais, lai kontrolētu Vidējo austrumu eļļu. Paklausot Ēģiptes prezidenta Sadata pavēlei, krievu „speciālistiem" bija steigā jāatstāj Ēģipte. Arī daudzas citas arabu valstis tagad raugās uz krieviem gluži citādi nekā vēl pirms gada. Amerikāņu 6. flote vēl joprojām dominē Vidusjūrā. Krievi šīs flotes vienību kustības izsekoja no lidmašīnu bazēm Ēģiptes territorijā, bet padomju izlūklidmašīnas paceļas arī no Melnās jūras piekrastes krievu pašu lidlaukiem.

Septembŗa vidū pie Norvēģijas notiks NATO valstu lielākie jūras, gaisa un sauszemes spēku manevri, no 15 NATO pārstāvētām valstīm piedalīsies 12. Tajos būs iesaistīti 300 kaŗakuģi, 800 lidmašīnas un 64.000 kaŗavīru. Svarīgākais ir fakts, ka šī NATO spēku demonstrācija notiek Pad. savienības lielās flotes un gaisa spēku degungalā. Mūs sevišķi var interesēt, ka manevru norisē rietumu sabiedroto lidmašīnas, Zviedrijai protestējot vai ne, parādīsies arī Baltijas jūras telpā. Tajā pašā laikā Savienoto Valstu un britu desanta vienības izcelsies stratēģiskos punktos Norvēģijas krastā. Un tā manevri, kuŗiem dots segvārds „Strong Express", būs nepārprotams brīdinājums Maskavai. Viss tas notiek laikā, kad viens otrs raud par prezidenta Niksona „kapitulāciju" krievu prasībām.

Rietumi nekaļ nekādus agresīvus plānus, bet tie arī miermīlīgas koeksistences laikā itin labi apzinās, kāda nozīme diplomātiskā spēlē ir militāram spēkam. Kaut gan aukstais kaŗš nenoliedzami atdzisis, tomēr pāragri spriest, vai līdz ar to radušās arī nozīmīgas pārmaiņas abu pušu politiskā konfrontācijā. Maskavas atpalicība technoloģijā, neraža un patērētāju preču trūkums ir tikai daļa no krievu grūtību iemesliem. Sausā un karstā vasara nodarījusi lielu postu Maskavas un Kalugas lauksaimniecības rajonos. Padomju prese ziņo, ka lielāko daļu no iztrūkstošo 740.000 tonnu kartupeļiem piegādās „draudzīgās" Baltijas republikas, savu daļu dodot arī Baltkrievijai. Lai maskavieši būtu paēduši, latviešiem dzimtenē šogad būs jāsavelk jostas ciešāk.

Fokusā jāpatur arī Pad. savienības un sarkanās Ķīnas attieksmes, kas apzīmogotas ar izteiktu aukstā kaŗa klimata pasliktināšanos. Uz Ķīnas robežām esot nosūtīts viens miljons sarkanarmiešu. Krievi tur drudžaini ceļ jaunus lidlaukus. Pēc rietumu militāro lietpratēju domām padomju militārais potenciālis pret Ķīnu ir daudz lielāks nekā pret NATO valstīm.

Aleksandrs Ķegumnieks

Mūsu mīļais filistrs

Voldemārs Puķītis

miris 1972. gadā Valmierā, Latvijā.
Apglabāts Valmieras kapos.

Sērās:
Lettgallia's konvents

Fišers uzvar Spaski šachā

Islandes galvaspilsētā Reikjavikā jūlijā sākās pasaules šacha meistarnosaukuma izcīņa starp ASV meistaru Bobiju Fišeru un Pad. savienības un pasaules meistaru — Borisu Spaski, spēlēm turpinoties vēl visu augusta mēnesi. Par galvenajiem tiesnešiem bija Rietumvācijas šacha lielmeistars Lotars Šmits un viņa asistents islandiešu meistars Arnlaugens.

Amerikānis Bobijs Fišers izvirzījās par labāko šacha spēlētāju, iegūstot 1. septembrī pasaules šacha meistara titulu. Fišers ir pirmais amerikānis, kas ieguva šādu titulu, uzvarot Pad. savienības meistaru Spaski, kas vairs neatgriezās pie šacha galda, lai pabeigtu beidzamo, 21. spēli. Spaskis pa tālruni paziņoja savu atkāpšanos tiesnesim Lotaram Šmitam. Pēdējie rezultāti bija 12½ pret 8½ par labu Fišeram. 29 g. vecais Bobijs Fišers, kas ieguva pirmo ASV pasaules šacha meistara titulu, nosauca šo spēli par „kaŗu uz šacha galda".

Fišers jau 15 gadu vecumā spēlēja šachu Maskavā ar padomju lielmeistaru Tigranu Petrosinu. Jaunais pasaules šacha čempions izteicies, ka uzvara viņam sagādājusi „lielu prieku kā brīvai personai lauzt Pad. savienības 'varu šachā', uzvarot Borisu Spaski, jo krievi izmantojuši šacha meistarības spēli par propagandas ieroci. Spaskis izteicis vēlēšanos vēlreiz spēlēt ar Fišeru par pasaules šacha meistarību un ir drošs, ka varēs uzvarēt. Viņš norādījis Reikjavikas avīžu ziņu, ka plānojis pārbēgt uz uz rietumiem, nosaucot to par „avīžu pīli". Laikraksts Vizir ziņoja par baumām, ka uzvarētais padomju čempions drīzāk meklēs politiskās patvēruma tiesības rietumos nekā atgriezīsies Pad. savienībā kā zaudētājs.

Uzvarētājs Fišers iegūst angļu financista Džēma Slatera naudas balvu 76.562 dol., un 78.125 dol. no Islandes šacha federācijas, kopā 154.687 dol., bet zaudētājs Spaskis saņem no abiem kopā 92.812 dol.

Jaunkanadieši,

PESTĪŠANAS ARMIJA sadarbībā ar Toronto Izglītības Pārvaldi (Board of Education) piedāvā jums iespēju mācīties ANGĻU VALODU.

Kursi iesācējiem, kā arī personām ar iepriekšējām valodas zināšanām. Brīvi pakalpojumi. (Mazu bērnu uzraudzība mātēm, kuŗas mācās kursos.) Mācību sākums ceturtdien, 7. augustā.

382 Lippincott Street, Toronto 179, Ont.
(Vienu ielu uz austrumiem no Bloor un Bathurst ielu krustojuma)
Tel. 531-2845

Piezīmes par Minchenes olimpiadu

Drīz būs pabeigušās 20. pasaules olimpiskās spēles Minchenē, piedaloties 5000 sportistiem no 124 valstīm. Pasaules rekordists šķēpa mešanā latvietis Jānis Lūsis, kas reprezentē Pad. savienību, palika otrā vietā, kaut visu sacīkšu laiku bija vadībā. Pēdējā metienā Rietumvācijas atlēts Volframs Klauss aizmeta šķēpu 90,48 m, kas pārsniedza Lūša iepriekš sasniegto labāko rezultātu. Savā pēdējā metienā J. Lūsis uzlaboja savu sniegumu, bet ar 90,46 m palika otrā vietā! Tā bija sensācija.

Informātors vairākkārt atzīmēja, ka Jānis Lūsis ir no Rīgas, Latvijas. Amerikāņu lielākā vilšanās bija 100 m skrējiens, kur tiem bija lieliskas izredzes iegūt tradicionālo pirmo un otru vietu. Amerikāņu vieglatlētikas vienības vadītājs pārpratuma dēļ nebija zinājis par programmas maiņu 100 m priekšskrējienos. Abi sportisti attapās tikai tad, kad savā istabā televīzijā redzēja citus gatavojamies skrējienam. Viņi gan mēģināja vēl sasniegt stadionu, bet nepaspēja to izdarīt laikā un skrējiens notika bez viņiem. Ātrākā skrējēja godu izpelnījās krievu vienības dalībnieks, atstājot otrā vietā trešo labāko amerikāņu skrējēju, kas vēl paspēja piedalīties priekšskrējienā. Amerikāņi zaudēja arī tradicionālo pirmo vietu kārtslēkšanā, uzvarot Austrumvācijas sportistam.

Neobjektīvitāti pārmet austrumbloka un viņu simpatizētāju valstu tiesnešiem, kas ar netaisniem lēmumiem panāca savu favorītu uzvaras. Amerikāņi uzskata, ka tiesnešu netaisnu lēmumu dēļ zaudēts viens viņu bokseris cīņā pret Pad. savienības bokseri, kaut krievs bijis tuvu nokautam. Pret šo lēmumu skaļi protestēja arī skatītāji. Tāpat daiļlēkšanā austrumbloka tiesnešu atzīmes bija „jūdzi" projām no pārējo tiesnešu lēmumiem, arvien par labu savējiem. Vilšanos šā paša iemesla dēļ piedzīvoja lieliskā formā esošā amerikāņu sieviešu vienība vingrošanā, atdodot tai pienākušos bronzas medaļu ungāru vienībai.

Pirms olimpisko spēļu oficiālās atklāšanas lielu vētru sacēla Afrikas valstiņu pārstāvji, pieprasot Rodēzijas izslēgšanu no dalībnieku saraksta, kas tika izdarīts, kaut Rodēzijas vienība bija jau ieradusies. Dennis Braitvaits, Toronto Daily Star ievadnieks, savā rakstā kritizēja šāda lēmuma pieņemšanu un jautāja, kādēļ Ugandai atļauj piedalīties olimpiadā, jo tā min kājām visus cilvēcības pamatprincipus, izraidot no savas zemes un aplaupot 60.000 savus pavalstniekus tikai tādēļ, ka tie ir āziātu izcelsmes.

20. olimpiskās spēles ieies vēsturē arī ar to, ka šajā olimpiadā amerikānis Spics 7 peldējumos ieguvis zelta medaļas pasaules rekorda laikā!

Par sensācionālu uzvaru pasaules rekorda laikā bija parūpējusies Somija, pēc daudz gadiem spējot atkal uzvarēt 10.000 m skrējienā, uzvarot Lase Virem ar laiku 27:38.34 min.

Ž. Z.

o

Jau 1968. gada olimpiadā Meksikā stipri pārsteidza tiesnešu partejiskums, bet toreiz pret to nepacēlās nevienas balss. Minchenes olimpiadā tas bija citādi. Vingrošanā, daiļlēkšanā un boksā tiesneši brīžiem aizrāvās tik tālu, ka pēc vieglā svara boksa sacīkstēm ringā nobira ne tikai avīžu lapas, bet arī tomāti. 16.000 skatītāju sacēla „īstu" vētru. Šoreiz Amerikas nēģeris burtiskie piekāva poļu bokseri. Polim pārsita deniņus, asiņoja deguns un brīžiem likās,, ka tūlīt sekos techniskais nokauts. Bija nepieciešama pat ārsta apskate. Visiem par pārsteigumu uzvaru piešķīra polim, kā saka — par varoņīgu cīnīšanos ...

Otrā dienā olimpiskā komiteja saņēma no ASV simtiem protesta telegrammu. ASV boksa komentātors televizijas raidījumā pacēla arī savu balsi, ka viņš pirmo reizi piedzīvojot tādu partejiskumu no tiesnešu puses, bet ASV boksa treneris pateica īsto vārdu, ka komūnistu valstis pārāk uzkrītoši gādā, lai tiesneši piešķirtu pēc iespējas vairāk punktu viņu sportistiem. Tajā pašā dienā amerikāņu pārstāvji sprieda, ka nākotnē būs jārevidē nostāja arī pret olimpiadām.

Maskavas pirksts vienmēr bijis un būs klāt, kad svaru kausos tiek liktas viņas intereses. Tā tas spilgti izpaudās arī šacha pasaules meistarsacīkstēs, kur Fišeram bija jācieš visādi apvainojumi, kamēr Spaskis bija vīrs, ko neviens nedrīkst uzvarēt, jo komūnistiskais prestižs tā prasa. Bet Fišers ignorēja itin visus un uzvarēja.

Krieviem derdzās, ka arī fainomenālais amerikāņu peldētājs Marks Spics, 7 zelta medaļu ieguvējs un olimpisko rekordu labotājs, īsā laikā ieguva visas pasaules apbrīnu. Dadzis Maskavas acīs bija arī Austrālijas peldētāja Sene Golda, kas uzvarēja 200 metros ar jaunu pasaules rekordu.

Apbrīnojama ir vācu technika, zīmējoties uz viņu elektroniskām „acīm" un īpašu skaitļotāju sistēmu. Uzvarētāja laiks un punktu skaits pēc dažām sekundēm jau parādījās uz ekrāna. Pat mešanas, sviešanas, grūšanas un lēkšanas disciplīnās rezultātus pavēstīja bez mērīšanas. To veica „elektroniskās smadzenes". Taču šādai milzu precīzitātei ir arī sava vājā vieta. Kad 400 m peldēšanā pie mērķa prezīci reizē pienāca amerikānis un zviedrs, elektroniskā adata rādīja, ka amerikānis ar 1/1000 sekundi palicis otrā vietā. Bet tas nemaina loģiku, ka abi sāncenši bija fiziski vienādos spēkos. Vēl nesenā pagātnē uzvarētāja laiks uzņemts ar chronometru, abiem šajā gadījumā būtu vēstījis zelta medaļas.

Ed. Keišs

Kanadas nacionālā izstāde Toronto beidzās 4. septembrī. Šogad to apmeklēja 3½ milj. personu, arī daudz latviešu no ASV un Kanadas. Augšējā attēlā Jānis Baumanis ar dzīves biedri Karinu no Sadberijas uz agrākā Kanadas kaujas kuģa „Haida" klāja, kas tagad ir viens no „Ontario Place" sastāvdaļām.

Foto: J. Liģers

Būs izdevība apmeklēt Austrāliju

Arvien vairāk iesakņojas paraža noskatīties latviešu sabiedriskās dzīves rosmes arī citās zemēs. Jūlijā Vankuverā notika dziesmu svētki, kur bija ieradušies viesi kā no rietumu,tā no patālā austrumu krasta, kaut ceļojums un uzturēšanās vienam cilvēkam izmaksāja pāri par 400 dolaru. Augustā jaunatnes sanāksmē Anglijā piedalījušies jaunieši no dažādām pasaules malām, ieskaitot Ziemeļamerikas kontinentu.

Šogad laikā starp Ziemsvētkiem un Jaungadu Austrālijā notiek latviešu kultūras dienas. Šim gadījumam uz Austrāliju gatavo īpašu koplidojumu, ne jau atsevišķu lidmašīnu, bet vismaz kādu ceļotāju grupu. Kultūras dienas 25. decembrī ievadīs ar dievkalpojumu Adelaides latviešu jaunajā baznīcā. Pēc tam izstāžu atklāšana, jaunatnes pēcpusdiena un koncerts un pat divas teātŗa izrādes. Tautas deju sarīkojums notiks 28. decembrī ar deju kopām no visas Austrālijas. Nākamajā vakarā kopkoŗa koncerts.

Sestdien, 30. decembrī, izbraukums uz Dienvidaustrālijas vīna ražošanas apgabalu Barosas ielejā. Izbraukums no rīta, pēc tam raiba pēcpusdiena ar vīna garšošanu, bet vakarā svētku balle. Gada pēdējā dienā paredzēta Jaungada sagaidīšana pie Adelaides DV nodaļas. Laikā no Ziemsvētkiem līdz Jaungadam Austrālijas apmeklētāji varēs uzturēties latviešu ģimenēs, par ko solījusi gādāt Kultūras dienu rīcības komiteja sadarbībā ar brauciena organizētājiem.

Brauciens sāksies rietumu krastā 16. decembrī, bet ierašanās Auklandē, Jaunzēlandē, 18. decembrī. Uzturēšanās viesnīcā. Te noorganizēta pilsētas apskate, bet brīvo laiku var izmantot katrs pēc savas patikas. Pēc četrām dienām izlidos uz Sidneju, kur uzturēsies divas dienas. Jaungada dienā ceļojums turpināsies uz Melnburnu, bet 4. janvārī uz Nadi, Fidži salā. Atgriešanās uz ASV sāksies 7. janvārī caur Havaju salām, kur iespējams uzturēties līdz 19. janvārim, ja kāds to vēlētos. Tāpat uzturēšanās iespējama Fidži salās vai Austrālijā mazliet ilgāk nekā paredzēts lidojuma sarakstā.

Ceļojumu uz Austrālijas latviešu kultūras dienām organizē „Latvian Vacation Club" vadītājs H. Kāpa, kas ar labām sekmēm organizēja ceļojumus uz Vankuveru no dažādām vietām ASV un Kanadā. Pie viņa arī saņemamas tuvākas ziņas par ceļojuma maršrutu, vajadzīgiem dokumentiem un laika sadali. Nākamajā vasarā viņš organizē arī lidojumu uz Eiropas dziesmu svētkiem Ķelnē, kur var piedalīties braucēji kā no ASV un Kanadas austrumu, tā rietumu krasta.

—be

Sarkanās Ķīnas šāgada rūpīgi izplānotajai „invāzijai" ar plašo darbu un ražojumu skati Kanadas nacionālajā izstādē, noīmējot visu karalienes Elizabetes ēku, rūgtus brīžus sagādāja pretkomūnistiski noskaņoto un apspiesto tautu piederīgo demonstrācijas pie izstādes vārtiem, izdalot skrejlapiņas un nacionālās Ķīnas karodziņus. Augšējā attēlā latviešu, ukraiņu un baltkrievu pārstāvji izdala skrejlapas. Pa labi — attēls ķīniešu pāviljonā: „Gatavi pasaules revolūcijai."

Pārveidotais Ontario Cilvēku Tiesību Kodeks uzlabo dzīvokļu iegūšanu

Pēc likuma dzīvokļu pieprasītājus nevar noraidīt viņu izcelsmes, ticības, krāsas, dzimuma, nacionālitātes, priekšteču vai izcelsmes vietas dēļ.

Par dzīvokli tiek uzskatīta katra dzīves vieta, izņemot mājas, kur dzīvo īpašnieks ar savu ģimeni un vannas istaba un virtuve tiek lietota kopīgi ar īrniekiem.

Tuvākai informācijai lūdzu rakstiet

Ontario Human Rights Commission
400 University Avenue
Toronto, Ontario. Tel. 965-6841

vai Ministry of Labour birojiem sekojošās pilsētās: Barrie, Hamilton, Kenora, Kingston, Kitchener, London, Ottawa, Peterborough, Sarnia, Sault Ste. Marie, Sudbury, Thunder Bay, Windsor.

Ontario Human Rights Commission
Ontario Ministry of Labour

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRIS
Vašingtonas ansamblis
ALFREDA STRAUMAŅA luga

Tagad ir citādi

Izrādē piedalās: Hilda Prince, Anda Uršteina, Daina Muceniece, Osvalds Ūrsteins, Rūdolfs Mucenieks, Vilnis Baumanis. Režisors: Osvalds URŠTEINS, dekorātore: Ilze FREIVALDE-LOXLEY.

VIESIZRĀDES

MONTREALĀ —
piektdien, 22. sept., pl. 7:30 vakarā
Loyola College — F. C. Smith Auditorium.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie E. Lasuma, tel. 482-7964 un pie R. Zilkalna, tel. 634-1206.

HAMILTONĀ —
sestdien, 23. sept., pl. 8:00 vakarā
Scott Park Secondary School Auditorium, King St. East.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie E. Gulbja, 136 Emerson Street, Hamilton, Ont., tel. 529-2414.

TORONTO —
svētdien, 24. sept., pl. 2:00 pēcp. un pl. 6:00 vakarā
Bickford Park High School, 777 Bloor St. W.
Ieejas kartes $5, $4, $3, skolēniem un pensionāriem puscenas, iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā, Latviešu namā, 491 College St., tel. 921-7121, no pl. 12—8 vakarā, pēc 15. septembŗa arī sestdienās no pl. 9—1 pēcp., izrādes dienā — stundu pirms izrāžu sākuma pie ieejas.

Saržents Sraivers un Spiro Agņu

Merilendā dzimušie abi amerikāņi — demokrats Šraivers un republikānis Agņū sacenšas par ASV viceprezidenta titula iegūšanu. Abi viņi pārstāv divas dažādas Amerikas. Agņū ir agrākā emigranta dēls, un viņa ceļš bijis vienmēr grūts. Šraivers, liekas, viegli un bez piepūles virzījies no viena panākuma uz otru, viņš bija favorīts.

Šraivera dzimtas saknes meklējamas Getisburgā, Pensilvēnijas pavalstī, kur viņa senči dzīvojuši jau sešas paaudzes Merilendas kalnu pakājē. Vecās labības dzirnavas, žāģētava un ādu ģērētava sagādāja ģimenei iztiku un atbalstu. Pirmo māju 1797. gadā uzbūvējuši divi brāļi Šraiveri. Viņu tēvs, oriģinālā uzvārdā Šreibers, ieceļojis no Vācijas 1720. gadā. Šraivers bija labi pazīstams Merilendas politikas vēsturē jau 30 gadus, kalpodams valsts likumdošanā un Merilendas konstitūcionālā konventā. Dēli iepirka zemesgabalus starp Baltimoru un Pitsburgu, vēlāk tos pārdodot un iegūstot bagātību. Vecajā mājā, kas tagad apaugusi vīteņiem, atrodamas liecības par Šraiveru dzimtu, kā arī Amerikas vēsturi no Džordža Vašingtona laikiem līdz 20. gadu simtenim. Mājas iekārta ir no 18. g. simteņa sākuma Viktorijas laika mistrojuma līdz 1920-to gadu skaņu plašu kolekcijai. Sienas noklātas ar pagātnes atmiņu attēliem: kāds ar Šraivera roku rakstīts likums, iespiests 1809. gadā, vēsta, ka par izbēgušu vergu piedāvājama 30 dol. atlīdzība; kāda Tomasa Džefersona vēstule izsaka pateicību par piesūtīto pamfletu un ceļa karti. Daži veci uzņēmumi no 1890. gada rāda Šraiveru spēlējām tenisu. Arī dārzā aug kāds vecs vīģes koks, kas bija tur, kad Sarženta Šraivera vectēvs, toreiz 16 g. vecs zēns, veda konfederācijas kavalerijas karavīrus pa ceļu, kas atļāva viņiem apiet unijas karaspēku, kurš gatavojās uzbrukumam Getisburgai. Pilsoņu karā, kā daudzas citas ģimenes, arī Šraiveri bija iejaukti konfliktā. Sarženta Šraivera ģimene, kas uzbūvēja sev otru māju, robežojoties ar veco māju, bija katoļi un konfederāti, otrs ģimenes zars bija protestanti. Politika vienmēr valdījusi Šraiveru dzīvē. Viņi bija dedzīgi prezidenta Džefersona atbalstītāji. Par politisko darbu viņa labā Džefersons atalgoja vienu no Šraivera brāļiem, izraugot viņu par pastmeistaru. Šraiveri teica arī politiskas runas, vairākus gadus piedalījās merilendiešu lāpu gājienos. No 1950. gada vecā māja pārvērsta mūzejā, bet citas mājas palikušas ģimenes īpašumā, kur dzīvo Šraiveru māte un Sarženta pavadījis savu bērnību. Demokratu viceprezidenta kandidāts baudījis izglītību privātās skolās, studējis Jēlas universitātē, bijis advokāts, valdības ierēdnis un diplomāts.

Spiro Agņū dzīves stāsts ir gluži cits. Agņū, restorāna īpašnieka dēls, kuŗa tēvs 1897. gadā ieceļoja Amerikā no Grieķijas un mainīja savu uzvārdu no Anagnostopoulos uz Agņū, uzauga Baltimoras pilsētas sirdī vienkāršā dzīvokļu īres mājā virs puķu veikala. Pēc mācībām skolā mazais Agņū piegādāja pircējiem preces mājā. Vēlāk, kad kolledžā neseķmējās daži priekšmeti, viņš izstājās no skolas, bet vakara studijās ieguva jurista gradu Baltimoras universitātē. 1967. gadā Agņū kļuva par Merilendas gubernātoru. Vienalga, kāda Agņū apkaime bija viņa jaunības laikā, īres māja vēl tagad stāv savā vietā, bet nedaudz namu bloku tālāk jau sākas „slamu" rajons. Dzīvokli, kur agrāk dzīvoja Agņū, tagad apdzīvo mākslas skolas audzēknis ar gariem matiem un hipiju krelliītēm. Guļamistabā pie sienas apvērsti pielikts ASV karogs, kas nozīmē, ka valsts ir postā.

Nekas nav ironiskāks kā politiskā nostāja, ko pauž abi viceprezidenta kandidāti: Šraivers, bagāts cilvēks ar stāvokli, ir liberālis un viens no Amerikas dedzīgākajiem nabago un bezspēcīgo aizstāvjiem, kamēr Agņū, ar vienkāršu pagātni, ir izteikts konservātīvais. Abi dzimtie merilendieši cīnās par ASV viceprezidenta posteni, kur tie būs iejaukti tiešās un dedzīgās politiskās cīņās.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU GALVAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

vienā no lielākām latviešu akciju sabiedrībām Kanadā

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO 250, ONT.
(416) 466-1514

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837

Ja esat nodomājuši iegādāties jaunu 1972. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
Chevrolet - Chevelle - Camaro
Oldsmobile - Chevy II - Vega
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

Bārdas un mati

MAZA EKSKURSIJA LATVIEŠU PERIODIKĀ

Mēs sabiedriskā un savā personiskā dzīvē dažkārt cēlonus saredzam un pūlamies novērst sekas tikai tad, kad tās jau kļuvušas par paradumu. Kad šīs zemes valļību rezultātā labi audzinātie jaunieši viens pēc otra ārēji pārvērtās, daudzkārt savu skolotāju un profesoru ietekmēti, gandrīz līdz nepazīšanai, kad grūti nosakāms pat to dzimums, mēs sākumā to uztvērām kā joku — kā klauniskas izdarības. Valsts dzīves noteicēji un sabiedrība atģidās tikai tad, kad jau tūkstoši bija nometuši kultūras segu un straujā gaitā slīdēja atpakaļ uz pirmatnību.

Pēdējā laikā šīm parādībām pievērsusies arī latviešu trimdas periodika. Tā Periskopa apskatā laikrakstā Laiks varējām lasīt (19. n-rā): „Nav labāku zāļu pret nikšanu pie televīzijas kā pinkainām bārdām noaugušie demonstranti un izpūrušie garmataiņi, kas atkal un atkal redzami gan ziņu, gan izrāžu raidījumos", — atzīstas latviešu pensionārs Čikagā, piebilzdams, ka šādu cilvēku fotouzņēmumi arī laikrakstos viņa īgnumu tā sakāpinājuši, ka viņš arī avīzes lasa arvien retāk. — „Man liekas, ka ar visu savu augsto civilizāciju, vismaz ārējā izskatā, mēs arvien vairāk sākam tuvināties alu cilvēkiem," viņš spriež. „Un arī latvieši nav izņēmums. Laikā redzēti ne vien gaŗmataiņi jauniešu sabiedriskie darbinieki, kas sapulcējušies apspriedei un sakāpuši kokos, bet arī vīri mūža otrā pusē, kas apaudzinājuši savas galvas tādām pinkām un bārdām, ka izskatās pēc putnu biedēkļiem..."

Miera draudzes ziņās (Losandželosā) 1972. gada febr. izdevumā publicēta kāda lasītāja (no Kanadas) vēstule, kuŗā starp citu rakstīts: „...Mēs nožēlojam, ka jūs samazinājuši savu jauko domu izteikšanu jūsu draudzes Ziņās... Mūsu jaunatne ir zaudējusi garīgo un nacionālo saturu. Tagad mūsu organizācijas vaimanā, ka mēs zaudējam jaunatni. Atradušas: jaunatni pirkt par ziedotiem grašiem! Man tas dzeļ un sāp kā no lapsenēm vai nātrēm. Es atceros, ka mūsu paaudzes jaunatne (priekš 50 gadiem) gāja cīņā un nāvē par savu tautu — tēvzemi. Mums nebija ne kārtīgu apavu, ne drēbju, par uzturu nemaz nerunājot... Paskatoties šodienas bildēs — redzam mērkaļiem līdzīgus ģīmjus... Vai tādi atjaunos valsti un brīvību tautai?"

Detroitas latviešu Informācijas Biļetenā (425.) iespiests jaunākās paaudzes vēstures maģistra A. L. raksts ar šādu saturu: „Esmu dzīvojis Amerikā, Austrālijā, Eiropā un pašlaik atkal dzīvoju Amerikā. Esmu no jaunākās paaudzes, bet esmu vērojis, un redzējis, un iepazinis visu paaudžu tautiešus. Daudzi no vidējās paaudzes latviešiem Amerikā, beiguši augstas skolas, nāk vairs tikai uz latviešu ballēm un dzeršanām. Viņi ir kļuvuši par latviskās izcelsmes liberāliem amerikāņiem. Un jūs, jaunie, arī neesat nekāda latviešu un Latvijas nākotne. Laikmetā, kad spēcīgi izpaužas nacionālisms visā pasaulē un arī Amerikā, kad etniskās vērtības tiek celtas jaunā godā, jūs — esat atraduši laiku asimilēties... Eiropā katrs cilvēks runā vairākas valodas, bet te daļa latviešu jaunākās paaudzes prot tikai angliski un vēl pat lepojas ar to. Vai jūs esat sīkšovinisti vai idioti? Katrs var iemācīties vairākas valodas."

Šinīs dienās saņēmu vēstuli no cilvēka, kuŗam plaša pieredze kā laicīgā, tā garīgā dzīves laukā. Vēstulē skartas arī šo dienu laikmetīgās problēmas: „... Visiem jau nu nepatīks, bet es nerakstu, lai kādam patiktu. Kādam jau patiesība arī jāpasaka. Mums nekad nav trūcis kārklu vāciešu, lupatu krievu un tagad šīs zemes urrā ‚patriotu'. Nav arī trūcis sekotāju visiem — ‚ismiem'. Kauns tikai, ka tādi ir arī garīgo vadītāju vidū, žēl, ka tādi ir arī to vidū, kas varētu strādāt sabiedrisku darbu... Nu jau visi runā par jaunatni un klanās tai priekšā un aizmugurē, bet daudz tur nebūs, kas uzturēs mūsu latviskumu dzīvu. Kāds pensijā aizgājis vīrs, kāds vecs mācītājs, kāda latviešu māte... tie ir un būs pēdējie, kas turēs mūsu karogu, kamēr rokas spēs."

Tad vēl kādi zīmīgi vārdi no kāda šāgada jūnija-jūlija izdevuma: „Man bieži ir bailes no mums visiem — latviešiem. Mēs esam tik strādīgi, centīgi, godīgi un tik ļoti paštaisni, bet — ak! tik neticīgi, sausi un ciniski pret reliģiju un Dievu, mēs esam bezgalīgā tālumā no Viņa un spītīgi diezgan pat neatzīt to..."

Ar sāpošu sirdi ir jāatzīst, ka ir vērojamas pazīmes, kad spožie panākumi, ko mūsu jaunatne sasniedza un pierādīja trimdas sākuma gados izglītības laukā, sāk rādīt strauju lejupeju. Lielā valļība un nepārdomātā izglītības sistēma aizrāvusi līdz arī tos, kuŗiem vairs nav dzimtenē mantotā spēka, atziņas un izturības.

A. Tīrmežs

Starptautiskais ģeologu kongress Montrealā

TAJĀ PIEDALĪJĀS ARĪ A. PEIVE NO MASKAVAS

Divdesmit ceturtais starptautiskais ģeologu kongress šogad notika Kanadā — Montrealā. To rīko ik pa četriem gadiem. Iepriekšējais risinājās 1968. gadā Prāgā, bet to izjauca krievu armijas iebrukums.

Kongresa referātu un diskusiju sesijas, kā arī izstādes un citas sanāksmes notika no 21. līdz 30. augustam. Bet ekskursijas — visā Kanadā, kopskaitā tuvu pie simta, bija rīkotas kā pirms kongresa, tā kongresa laikā, un vairāk kā trešā daļa notiks pēc kongresa.

Kongresa dalībnieku kopskaits bija tuvu pie 7000. Referentu sarakstā varēja atrast trīs latviešu vārdus: prof. A. Dreimani un G. Vilku no Kanadas un A. Peivi no Maskavas. A. Dreimanis, kopā ar igauni, prof. J. Terasmae vadīja arī vienu no priekškongresa ekskursijām. Šīs ekskursijas laikā 15. augustā Londonā (Ont.), Rietumontario universitātē, notika referātu cikls par leduslaikmeta nogulumu pētniecības metodēm, kuŗā piedalījās arī divi latvieši (prof. A. Dreimanis un Dr. J. U. Vāgners) un viens igaunis — prof. J. Terasmae, visi no Kanadas.

Kongresa dalībnieku vidū bija arī vairāki citi latviešu ģeologi no Kanadas un Savienotām Valstīm, bet nebija neviena no okupētās Latvijas, nedz arī no Lietuvas, kaut gan Pad. savienības delegācijā bija ap 120 dalībnieku. No Igaunijas bija divi un viens no viņiem, prof. A. Rimusoks, no Tērbatas universitātes, nolasīja referātu.

Referentu sarakstā bija vēl otrs igaunis, bet tas neieradās. Vispār, liels skaits ģeologu no Pad. savienības, kas bija paredzēti kā referenti, neieradās, kas ir ļoti parasta parādība starptautiskos kongresos ārpus Pad. savienības.

A.

VĒRTĪGI SVĒTKU SAIŅI UZ LATVIJU

Viss samaksāts, ātra piegāde.

IMITĒTIE ĀDAS KAŽOKI **$108.00**
Pasūtiniet šos ļoti vērtīgos un siltos kažokus jūsu piederīgiem. Izvēlaties mīnka (strīpaino vai vienkāršo), vai karakula.

10 GALVAS LAKATI **$54.90**
5 vilnas lakati ar lielu vai mazu puķu, kā arī austrumnieciskiem musturiem un 5 zīda lakati, dažādās krāsās.
Ar gaisa pastu **$63.40**

5 VILNAS LAKATI **$96.00**
54 x 54 collas, ar bārkstīm, skaistiem puķu musturiem.
Ar gaisa pastu **$113.00**

SPECIĀLS DĀVANU SAINIS **$169.00**

Labākās kvalitātes vērtīgi audumi.

3 jardi kungu ziemas mēteļu 100% vilnas drāna, 3 j. dāmu 100% vilnas mēteļu drāna, 3½ jardi kungu 100% vilnas uzvalku drāna, 3 jardi dāmu ziemas 100% vilnas kleitas drāna, 2 dubultpalagi, 2 spilvenu pārvalki, 6 musturoti dvieļi.

LOTI GARŠĪGS **$63.00**
1 m. kafija, 1 m. šokolādes konfektes, 2¼ m. cukurs, 2¼ m. rīsi, 2 m. žāvēts bekons, 1 m. sviests, 1 m. siers, 1 m. žāvēti augļi, 2 m. ungāru salami, 1 m. augļu ievārījums, 1 m. makaroni, ½ m. dateles, ½ m. biskvīti, ½ m. vafeles.

Vēl daudz vairāk speciālu saiņu. Pieprasiet mūsu ilustrēto katalogu.

PASŪTINIET TAGAD

caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street, Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

ĻOTI SVARĪGI

PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES

Mums ir 23 gadu pieredze šai uzņēmumā un mums ir daudzi tūkstoši apmierinātu klientu.

Izvēlieties paši savu 1973. gada mašinas numuru

VIEGLO AUTOMAŠĪNU UN „STATION WAGON" ĪPAŠNIEKI, PIEMAKSĀJOT $25.-, VARĒS IZVĒLĒTIES PAŠI SAVU 1973. GADA MAŠĪNAS NUMURU AR TRIM BURTIEM UN TRIM CIPARIEM.

NĀKAMĀ GADĀ IZDOTIE MAŠĪNU NUMURI BŪS DERĪGI VISMAZ TRĪS GADUS.

LAI IEGŪTU PAŠA IZRAUDZĪTU MAŠĪNAS NUMURU, RAKSTIET *SPECIAL PLATE OFFICE, MACDONALD BLOCK, QUEEN'S PARK, TORONTO.*

KATRAM PIEPRASĪJUMAM PIEVIENOJAMS ČEKS VAI NAUDAS PĀRVEDUMS PAR $25.00 UZ *PROVINCIAL TREASURER* VĀRDA.

PILNĪGU INFORMĀCIJU JŪS IEGŪSIT, RAKSTOT UZ *VEHICLE LICENCE ISSUING OFFICE* VAI TORONTO — ZVANOT 248-3501.

Ontario
MINISTRY OF TRANSPORTATION AND COMMUNICATIONS

Vai no Vankuveras...

(Turpinājums no 6. lp.)

mitejai bija iebildumi pret viņa lasījumu. Šiem iebildumiem pievienojos, jo domāju, ka viņa Rīgas apciemojumi ir bijuši pārāk skaļi, dodot atbalsis austrumu un rietumu krastā. Katrs pats varam izšķirties, ko vēlamies darīt, bet katram mums arī ir brīvība par otra darbiem domāt pēc saviem ieskatiem. Aizdomas tikai pastiprina viņa okupētās Latvijas latviešu valodā izdotā dzeju grāmata."

Debašu turpinājums bija visai spraigs un sniedza ieskatu autoru un literātūras mīļotāju domās. Kaut gan joprojām neatbildēts palika jautājums: kas ir dziesmu svētku rakstnieku cēliens, pārrunas pietiekami plaši informēja preses biedrības valdes locekli Hugo Puriņu, tādējādi paveŗot viņam iespēju būt lietas kursā preses darbinieku un literātu kongresā Katskiļos par vienas daļas autoru uzskatiem ASV vidienē.

Kad debates draudēja izlauzties no savaldības robežām, pulka vidū nāca nākamais „nedienu" rakstnieks un lasīja savu lasāmo.

(Nobeigumā: „Rakstnieki uz salas") Aivars Runģis

Babūni Floridas džungļos

Uz Floridu vienmēr cilvēki braukuši atvaļinājumā. Ziemā visvairāk tie, kam daudz naudas un laika, vasarā — kas citā laikā nevar šo atvaļinājumu atļauties. Stāsta, ka vasarā dzīvošana un uzturēšanās Floridā esot lētāka nekā citos gada laikos. Varbūt tas kādreiz tā bijis, bet liekas, ka laiki mainījušies un dārdzība (par „lētumu" maz var runāt) visos gada laikos Floridā vienāda.

Liekas, ko šogad cilvēki uz Floridu plūst vairāk nekā citus gadus. Ātrceļš no Atlantas, Džordžijā, ir mašīnu pārpildīts, liekas, ka brauc Ņujorkas apkārtnē pēc darba laika beigām. Mašīna pie mašīnas traucas ar 70 jūdžu stundas ātrumu, bet pretējā virzienā tādas pašas rindas brauc no Floridas.

Moteļi pildās ātri. Cenas pēdējos divos gados stipri kāpušas, ap 50 proc. Disnejs pievelk apmeklētājus savai zemei un pasaulei, kas kopš pagājušā gada oktobŗa iekārtota Floridā, Orlando apkārtnē, Dārgāks arī uzturs, bet nevar teikt, ka tā izvēle būtu kļuvusi bagātāka. Laikraksti vēstī, ka šogad apmeklētāju Floridā esot par 30—50 proc. vairāk nekā citus gadus. Tūristi ik gadus ieplūdinot Floridā 3 bilj. dolaru, kas savukārt dodot daudz miljonu valsts kasei nodokļu veidā. Visur ceļ jaunus moteļus un ēdnīcas. Cilvēki tās piepilda ātrāk nekā būvētāji spēj uzcelt. Pat tūristu „apsveikšanas vieta" uz Floridas ziemeļu robežas ir cilvēku pārpildīta, kur 6 meitenes tikko spēj pieliet papīra turzas ar apelsīnu sulu, ko tūristi saņem par brīvu. Visvairāk Floridā apmeklētāju no Ohaijo tad no Džordžijas, Ņujorkas un Mičigenas.

Ka apmeklētāju Floridā šogad vairāk, to varēja just jau pirmajā pieturas vietā Silverspringos. Te ievērojamākais notikums ir brauciens laivās ar stikla dibenu pa skaidro Silvera upi. Līdz šim piestatnē parasti laivas gaidīja uz braucējiem. Agrākos apmeklējumos tās visas nekad neredzēja darbā. Turpretim šogad krastmalā vairs nebija nevienas laivas, bet cilvēki uz tām gaidīja rindās. Laivas nāca un gāja, bet rindas nesaīsinājās.

Katra no 29 laivām spēj uzņemt 35 pasažierus. Dzidrajā upes ūdenī redz ne vien dažāda lieluma zivis, bet arī nogrimušus vai nogremdētus dārgumus, kas kādreiz lietoti filmu uzņemšanai. Brauciena laikā upē redzēja peldam divus aligatorus un dažādus ūdensputnus.

Pārsteigums nāca mazliet vēlāk, tā saucamajā „džungļu" izbraucienā ar lielākām laivām pa Sudraba upi. Pavadonis stāsta par džungļiem abos upes krastos, jo viss te atstāts primitīvā stāvoklī, kā to daba radījusi.

Pēkšņi upes krastā parādījās apmēram trīs pēdas liels pērtiķis. Kā tas gadījies, to arī laivas vadītājs nezināja pateikt. Tikai krastā dabūjām dzirdēt patiesību no Rosa Allena. Viņš pirms daudziem gadiem izveidojis Silverspringos tūristu pievilkšanas centru ar rāpuļu dārzu. Trīsdesmito gadu sākumā kāda Holivudas filmu sabiedrība Silverspringu džungļos uzņēmusi Tarzana filmas. Lai radītu Floridas džungļos īstu Afrikas illūziju, filmētāji ieveduši babūnus. 1934. gadā sabiedrība jau uzņēmusi pietiekami daudz Tarzana filmu ar Džoniju Veismilleru Tarzana lomā. Ross Allens toreiz spēlējis Tarzanu bīstamu skatu uzņemšanā, jo Veismillers bijis pārāk „vērtīgs", lai riskētu ar dzīvību.. Pēc darbības izbeigšanas filmu sabiedrība sakravājusi mantiņas, paņēmusi līdz babūnus, kuŗus spēja noķert, un aizbraukuši. Trīs pērtiķus tomēr nenoķēra. Lai gan vīri viņus ķēra ar tikliem, babūni, lēkādami no koka uz koku, izbēga. Tā radušies Floridas pērtiķi, kas dzīvo brīvā dabā Silvera un Oklavahas upes apkārtnē.

Pērtiķi vairojās un pierada pie savvaļas dzīves, pašiem meklējot barību. Tagad tie dzīvo divās grupās, apmēram 50 jūdžu lielā apgabalā, starp Palatku un Silverspringiem.

Viena pērtiķu grupa dzīvo Okalas nacionālā parkā Oklavabas upes apkārtnē. Šī ir pirmatnēja upe džungļos. Otra pērtiķu grupa dzīvo Silverspringu apkārtnē. Barībai šie babūni lieto zāli, ogas, ošu lapas, dažādus insektus un arī putnu olas. Kopējo babūnu skaitu vērtē starp 50 un 100.

Šī gada pavasarī Floridas universitātes profesors Meipls gribēja noskaidrot brīvā dabā dzīvojošo pērtiķu skaitu. Viņš aicināja visu šī apgabala iedzīvotājus ziņot savus novērojumus par babūnu skaitu un paražām. Bet iznākums bija neparasts. Radās baumas, ka babūni esot tik spēcīgi, ka viegli varot saplosīt cilvēku, dažos gadījumos pat cilvēkiem uzbrukuši. Atskanēja balsis, ka pērtiķi jānoķeŗ un jāievieto sprostos. Profesors tomēr uztrauktos cilvēkus bija nomierinājis, jo babūni sveŗot tikai 30 mārciņas. Kaut arī viņi esot ļoti spēcīgi, tie no cilvēkiem bēgot.

Disnija pasaule pievelkot daudz ļaudis, kas pēc tam apskatot Floridas vietas un sarīkojumus. Visvairāk apmeklētāju pēc tam dodoties uz Ciprešu dārziem (Cypress Gardens), kur ir skaisti skati un vāravu uzvedumi. Nākamā vieta esot „Septiņu pistoļu" territorija ar savām rietumu paveida atrakcijām, iepretim Silverspringiem. Tomēr vienu vietu Disnijs ietekmējis nelabvēlīgi: likvidējusies Floridlenda, kur agrāk bija arī ievērojama delfīnu izrāde.

Floridā vēl ir dažas skaistas un maz apdzīvotas vietas, parasti patālu no galveniem ceļiem. Dažos gadījumos varētu runāt par „paradīzes salām". Par tādām būtu uzskatāmas Sanibelas un Kaptīvas salas Meksikas jūras līcī. Ar cietzemi tās savieno gaŗš tilts (brauciena maksa 3 dol.).

Šeit ir arī „gliemežvāku paradīze", kuŗā atrodami miljoniem dažādu vāku un vāciņu. Pašus labākos un skaistākos tomēr pagadās atrast tikai bēguma laikā, kad ūdens līmenis zems. Gaismai austot tad jāsteidzas, kamēr citi vēl nav pludmali apmeklējuši un labākos gabalus salasījuši.

Šeit ir arī „zvejnieku paradīze". Zivju tik daudz, ka ūdens virspuse vietām no zivīm melna. Lielās zivis rij mazās, kas lec gaisā, bet tās savukārt ķersta pelikāni, kaijas vai citi ūdens putni. Zivju gaŗums 12 collas un vairāk, sveŗ vairāk mārciņas. Tūristi pēc izvilkšanas tās met atpakaļ, jo tie nav braukuši nodarboties ar zivju tīrīšanu un cepšanu, bet gan izklaidēties.

Ūdens Meksikas līcī ir silts, vietām ar vēsām strāvām. Viļņu gandrīz nav. Saule spēcīgi silda un cilvēka āda ātri kļūst sārta. Ja kāds ir neuzmanīgs un nelieto ziedes, var to ātri pazaudēt līdz ar labsajūtu. Vislabāk iebrist līdz kaklam ūdenī un tur plunčāties visu dienu. Tad pat saules stari netiek klāt jūtīgai cilvēka ādai. Cilvēka labsajūtai daudz nevajaga.

V. Irbe

Aizgājusi mūžībā mūsu mīļā, labā

Marija Vērpelis,

dz. Bērziņš

dzim. 1901. g. 30. dec. Rīgā,
mirusi traģiskā nāvē 1972. g. 23. augustā Hamiltonā

Skrien gadi prom kā bezdelīgas žiglas,
Neš visu līdz, tik atstāj atmiņas.

Mīlestībā un pateicībā par viņu skumst

meitas, znoti, piederīgie
Kanadā un Amerikā

Mūžībā aizgājusi

Marija Vērpelis dzim. Bērziņš

dzim. 1901. g. 30. decembrī Rīgā,
mir. 1972. g. 23. augustā Hamiltonā, Kanadā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Ņina, Silvija un Alfrēds Grīnbergs.

DV Hamiltonas nodaļas vanadze

Marija Vērpelis

mirusi 1972. g. 23. augustā

Daugavas Vanagu Kanadā Bēru Fonds

Jānis Ķuze

dzim. 1902. gada 28. martā,
miris 1972. gada 23. jūlijā.

Sv. Andreja ev.lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

RELIĢISKĀ DZĪVE

Iekšējā izplatījuma iekaŗošana

Izplatījuma iekarošana nodarbina zinātnieku prātus visā pasaulē. Nekad planētu nosaukumi nav pieminēti tik bieži rakstos un runās, kā tagad. Šķiet, ka desmitā planēta jau ir atrasta un pagaidām apzīmēta ar burtu „X". Mēness vairāk un vairāk piesaista cilvēku uzmanību.

Viss tas attiecas uz tā saukto ārējo izplatījumu, un pie tā iekaŗošanas mēs nekā nevaram piepalīdzēt. Bet ir vēl viens cits „izplatījums", kuŗu vajaga izpētīt un uzvarēt, un tur mēs daudz ko varam darīt. Viens „iekšējais izplatījums" ir katrā vienā no mums, un pie tā iekaŗošanas mēs visi esam aicināti.

Piemēram, aizspriedumi. Aizspriedumains cilvēks izdala savus spriedumus par citiem cilvēkiem, par apstākļiem un lietām bez pietiekošiem pierādījumiem. Ikvienam no mums vajaga ieskatīties godīgi sevī, lai mēs varētu ar sevi un saviem varbūtējiem aizspriedumiem iepazīties. Mums var būt aizspriedumi pret saviem kaimiņiem, darba biedriem, politiskiem vadoņiem u. c.

No svētiem rakstiem mēs pazīstam apustuli Pēteri. Viņš ir jaunās draudzes vadītājs. Bet viņš par tādu kļuva tikai pēc tam, kad viņš bija uzvarējis savus aizspriedumus. Tikai pēc tam, kad viņš varēja teikt Kornelijam: „Es zinu nu, ka Dievs neuzlūko cilvēka ārieni," viņš bija derīgs ieņemt vadītāja vietu jaunajā pirmdraudzē.

Vēl minams viens iekšējā izplatījuma lauks, un tās ir cilvēka neveselīgās tieksmes. Jēzus stāstīja par cilvēku, kuŗu debesis bija svētījušas ar bagātu ražu. Viņš saprata, ka viņam vajadzēs uzcelt lielāku šķūni, kur savu labību novietot. Tik tālu labi, bet tad debesis nosauca viņu par ģeķi. Viņš pilnīgi ignorēja Dievu, no kuŗa nāk visas dāvanas. Viņš atļāva savai ārējai pasaulei pāraugt savu iekšējo pasauli.

Jūs un es, mēs esam atsaukušies Jēzus aicinājumam un kļuvuši par Viņa sekotājiem. Mūsu pienākums ir meklēt dzīvē pirmās šķiras vērtības vispirms. Dvēseles attiecības ar Dievu vispirms un tad tikai jaunu šķūni. Bet tāda „iekšēja izplatījuma" iekaŗošana prasa no mums augstāko pašdisciplīnu. Pie iekšējās pasaules iekaŗošanas mēs tomēr neesam atstāti vieni. Svētie raksti mums atgādina, ka „Dievs ir tas, kas dod mums gribu un veiksmi." — Filipiešiem 2:13.

KĀDA JŪSU DRAUDZES MĀCĪTĀJA VĒRTĪBA DALAROS?

To mēģinājis skaitļos aplēst „Baptist Courier", kas raksta:

Draudzes mācītājs šodien nav tikai mācītājs vien, tas ir, kas saka vienu vai divus sprediķus svētdienā un vienu īsāku vai garāku runu nedēļas vidū, bet draudzes mācītājs šodien ir administrātors, padomdevējs, lektors jeb spredikotājs, slimnieku apmeklētājs slimnīcās un mājās, gados vecāko draudzes locekļu izvadātājs no viņu mājām uz dievnamu un atpakaļ savā automašīnā, lūgumrakstu sastādītājs un uzrakstītājs u.c. sīku pienākumu pildītājs.

Rēķināsim tagad! Labs administrātors saņem algu no 15.000 dol. līdz 40.000 dol. gadā. Labs padomdevējs (advokāts) pelna 35 dol. stundā. Ja jūsu mācītājs dod padomus saviem draudzes locekļiem 10 stundas nedēļā, viņam jāsaņem 350 dol.

Lektori, kas lasa savas runas vai saka savas runas bez manuskripta televīzijā un radio raidāmstacijās, saņem 500 dol. par 30 min. Ja jūsu mācītājs sludina 2 reizes svētdienā un vienreiz nedēļas vakarā, tad viņam par to pienākas 6000 dol. mēnesī.

Pietiks, citus „sīkumus" neliksim klāt. Kas nu iznāk? Kā administrātoram viņam jāsaņem 15.000 dol. gadā (tā mazākā alga), kā padomdevējam viņam pienākas 18.200 dol. gadā, un kā sludinātājam viņam vajadzētu dabūt 78.000 dol. gadā. Kopā 111.200 dol.

Kad draudzes gadasapulcē spriež par draudzes budžetu nākamajam gadam, tad par mācītāja algu runā vispēdīgi, un viņš pats tad nedrīkst būt klāt! Konstatēsim, ka mūsu mācītāji ir vismazāk atalgotie darbinieki pasaulē.

Mūsu ieteikums: Maksājiet savam mācītājam tik lielu algu, cik lielu atļauj jūsu draudzes gada budžets, un iztrūkumu piepildiet ar mīlestību, atzinību, cieņu, respektu... Ja mācītājs dzird no draudzes locekļa vārdus: „Brāli mācītāj, es jūs cienu un mīlu...", tad to nevar atsvērt nekādas dolaru kaudzes.

Vai kristietībai izredzes pastāvēt?

Pēc Jaunās Derības ir tā: kristietība nav šeit, lai glābtu vai saturētu kultūras un civilizācijas. Kultūras un civilizācijas nākušas un gājušas pirms kristietības un pēc kristietības sākšanās pasaulē. Piemēram, grieķu un romiešu kultūra aizgājusi, Viduslaiku feodālisms aizgājis, koloniju laikmets aiziet mūsu acu priekšā, kapitālisms atnāca un šodien grīļojas, fašisms gribēja atdzīvināt Romas imperijas garu, bet piedzīvoja īsu mūžu, nacionālsociālisms atnāca un atstāja aiz sevis sagruvušu pasauli, komūnisms cīnās par virskundzību pasaulē, bet...

Jaunā Derība nav ieinteresēta ne vienā, ne otrā, nevienā no šīm sistēmām. Jaunās Derības interešu viduspunkts ir Dieva valstība ar Jēzus Kristus liktiem pamatiem. No Jaunās Derības varam secināt, ka kristietība ir Gars, un tādēļ kristietība pārdzīvojusi un arī pārdzīvos visādas kultūras un civilizācijas, visādus laikus un laikmetus, jo kristietībai pamati ir likti mūžībā pie un no Dieva: „Tik ļoti Dievs pasauli mīlējis... Tādēļ ka Dievs mīl pasauli, varasdarbu darītāji tajā nav pastāvējuši un tie, kas vēl šodien ir, nenoturēsies, viņu stundas debesīs jau skaitītas: „Kas debesīs valda, smejas, un Dievs tos tur par nieku." (Ps. 2:4).

Ar civilizāciju, kuŗu pārstāv Herods un kristietību, kuŗu pārstāv Jēzus Kristus, ir tā: „Kad Herods bija miris, tā Kunga eņģelis parādījās sapnī Jāzepam un sacīja: Celies, ņem Bērnu un viņa māti un ej uz Izraēļa zemi, jo redzi, tie ir miruši, kas tīkoja pēc tā Bērna dzīvības" (Mat. ev. 2:20).

Tie, kas tīko pēc Bērna dzīvības, vienmēr nomirst, turpretī Bērns joprojām dzīvo. Nāk gads pēc gada. Jēzus ir bijis un ir šajā pasaulē.

Nomirst Herods... Pontijs Pilāts... rakstu mācītāji un farizēji... augstais priesteris Kajafa... Nerons... Jūlians... Kārlis Markss... Hitlers... Ļeņins... Staļins..., Chruščovs... nomirs arī Brežņevs un Kosīgins... bet Jēzus Kristus paliks.

Mēs neejam pretī iznīcībai, bet piepildījumam. Neviens nezina, ko nesīs rītdiena, bet vienu mēs zinām: Lai nāk, kas nākdams, „Dieva godību Jēzus Kristus vaigā" nevar izdzēst," „jo tie ir miruši, kas tīkoja pēc tā Bērna dzīvības." Jēzus Kristus nav padzenams no pasaules, tādēļ kristietība ir un būs šajā pasaulē, tā nav izdeldējama.

Pasaule un kristietība

Romas imperija un kristietība nevarēja koeksistēt, tādēļ Roma sāka vajāt kristiešus. Par Romas pilsētas degšanu Nērons varēja uzvelt vainu kristiešiem.

Imperātors Jūlians, kas gribēja atvest atpakaļ pagānismu Romas imperijas robežās, esot tā teicis: „Šis Jēzus ir vislielākais dumpinieks, kāds jebkad dzīvojis... Vai ir iedomājams miers starp galilejieti un Romas ķeizaru? Vai abiem ir vieta šajā pasaulē? Šis galilejietis „dzīvo" virs zemes, es saku, viņš dzīvo, lai kā jūdi un daži romieši domā, ka viņš nokauts. Viņš dzīvo tādu cilvēku dumpīgos prātos, kas neklausa valdībai."

Divpadsmit gadsimtus vēlāk vēsturnieks Eduards Gibons sarakstīja piecos sējumos grāmatu ar nosaukumu Romas imperijas grimšana un bojā eja. Gibonam bija nelaba garša mutē no kristietības, jo viņš raksta: „Tā bija kristietība, kas vājināja Romas imperijas spēkus no iekšienes... un kad kristietība bija uzvarējusi, tad Roma nomira."

Tas bija tas, kam vācu filozofs Frīdrichs Nīcše ticēja. Pēc viņa uzskata kultūru rada un veido sabiedrības virsslāņi. Tas ir stiprais, kas valda pār vājiem, tādēļ Nīčšes atzinums: „Kristietība ir lāsts, jo tā ir vergu reliģija... Vāciešiem jāatbrīvojas no šīs kristietības sērgas."

Hitlers vienā no savām runām tā izteicies: „Mēs izskaudīsim no vācu atmiņas žīdu mītu, kas ir novājinājis vācu dvēseli."

Tais pašos uzskatos šodien ir boļševiki. Viņi cīnās pret kristīgo ticību, jo tajā viņi ierauga savas ideoloģijas sairumu un bojā eju. Boļševisms un kristietība nav līdzgaitnieki pasaulē. Pastāvēt var tikai viens vai otrs.

Tādēļ, ja Brežņeva un Kosīgina valstībā ir tādi pilsoņi, kas šodien saka (vai nesaka nekā, tikai iet dievnamā), ka Jēzus Kristus ir Kungs, tad ar to ir pateikts, ka Brežņevs ar Kosīginu nav kungi! Tas nozīmē, ka jādara viss iedomājamais, lai tādus cilvēkus apklusinātu, bet brīnumainais ir tas, ka pēc vairāk nekā piecdesmit gadiem kristietība nav izdzēsta, un to neizdzēsīs, jo kristietībai pamati ir likti debesīs. Kristietība ir gars, un pret garu cīnīties ar politisku varu ir absurds.

Ko Jēzus sacīja pats par sevi

Es esmu pasaules gaisma.
Es esmu dzīvības maize.
Es esmu dzīvais ūdens.
Es esmu īstais vīna koks.
Es esmu durvis.
Es esmu labais gans.
Es esmu ceļš.
Es esmu patiesība.
Es esmu dzīvība.
Es esmu augšāmcelšanās.
Es esmu A un O.
(grieķu valodas pirmais un pēdējais burts).
Es esmu spožā rīta zvaigzne.
Es (Cilvēka dēls) esmu nācis meklēt un izglābt zudušo

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas raidījumu 17. gadagājumā
radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs (vilnis 1270)
Informācija — tālr. Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Dievkalpojumi Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

10. septembrī plkst. 11 rītā— kapu svētki Jorkas kapsētā.

17. septembrī, plkst. 11 rītā — archibīskaps A. Lūsis.

24. septembrī, plkst. 11 rītā — mācītājs M. Ozoliņš.

1. oktobrī, plkst. 11 rītā Pļaujas Svētku dievkalpojums — mācītājs Ā. Čops. Dievkalpojumam sekos draudzes pēcpusdiena.

8. oktobrī — Kopbaznīcas svētdiena. Mācītājs M. Ozoliņš.

15. oktobrī — plkst. 11 rītā — mācītājs Ā. Čops. Dievkalpojumam sekos filmas izrāde bērniem un Svētdienas skolas skolotāju un bērnu vecāku apspriede.

22. oktobrī, plkst. 11 — archibīskaps A. Lūsis. Svētdienas skolas darba atsākšana.

29. oktobrī, plkst. 11 rītā — Ticības atjaunošanas svētki. Archibīskaps A. Lūsis. Jauniešu grupas nodarbības (14—15 g. v.) plkst. 10 rītā. Svētdienas skola plkst. 10.30. Iesvētes mācība — pēc dievkalpojuma.

Jauniešiem, kas grib iesvētīties 1973. g. maijā, jāpiesakās līdz 22. oktobrim.

Sv. Jāņa draudzes Svētdienas skolas skolotāju apspriede notiks 14. septembrī plkst. 8 vakarā dievnama sānāksmju telpās.

Māc. Ā. Čops, 38 Bellaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

10. septembrī pl. 11 Kapu svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

10. septembrī plkst. 11 kapu svētki latviešu kapu nodalījumā Jorkas kapsētā.

17. septembrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

BRAMPTONĀ

24. septembrī plkst. 1,30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

10. septembrī pl. 1.30 dievkalp.

17. sept. plkst. 1.30 dievkalp.

24. sept. pl. 9.30 no rīta dievkalpojums angliski, pl. 1.30 dievkalpojums latviski.

1. okt. pl. 1.30 dievkalpojums ar dievgaldu(Pļaujas svētku pateicības dievkalpojums)

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18. Victoria Avenue South.

10. septembrī plkst. 11.00 Kapu svētki Woodland kapos, latviešu nodalījumā. Dziesmu lapiņas.

Divpadsmit dāmas un viens kungs

MODES SKATĒ GAŖEZERĀ TĒRPUS DEMONSTRĒ ARĪ ALAs KULTŪRAS BIROJA VADĪTĀJS

Sarīkojumu virknē, ar ko 19. un 20. augusta nedēļas nogalē sastapās Gaŗezerā sabraukušie ļaudis, bija arī modes skate. To Annas Zepes ierosmē rīkoja Milvoku dāmu grupa. Tērpus, ko bija gatavojušas Tauriņa, Kesnere, Puriņa-Jansone, Salāka, S. un I. Breņķes, Zepe, Austruma, Baltmane, Lamberte, Peniķe, demonstrēja Elza Tauriņa, Marta Cakare, Sigrīda Breņķe, Biruta Salaka, Silvija Kļaviņa, Tedija Langloisa, Anna Grundsberga, Māra Zepe, Sniedze Ruņģe, Zenta Lazdiņa, Anna Zepe, Staņislava Graudiņa un Maŗģeris Grīns. Skati vadīja aktrise Elza Tauriņa, par apgaismošanu gādāja Jānis Mintiks sen. Sarīkojums deva 200 dol. ienākuma, kas tika atvēlēts Gaŗezera vasaras vidusskolai.

Šeit minētie sausie dati bija pamatā sarīkojumam, kas allaž licis sieviešu sirdīm iepukstēties patīkamā satraukumā: modes skate! Vai gan būtu kāds „sieviešu cilvēks," kas tādu nevēlētos redzēt? Laikam ne! Tāpēc arī Gaŗezera ēdamzāli 19. augusta pēcpusdienā piepildīja gan cienījamas, sirmas vecmāmiņas, gan elegantas mātes, gan mazmeitas, kas, nule atskrējušas no ezermalas, slapjam pedkostīmam paspējušas pārmest pāri steigā pagrābtu tēva sporta krekliņu.

TĒRPI NENĀCA „NO STANGAS"!

Kaut pieteikuma plakātā bija zīmēta meitene greznā etnografiskā tautas tērpā, skatē tautas tērpus nedemonstrēja. Tērpi visi bija moderna griezuma, sākot ar vakara tualetēm un beidzot ar „karstajām biksēm". Kas tos atšķīra no citiem, parasti uz ielas redzamajiem?

Tērpi nebija veikalā „no stangas" pirkti. Tie visi pašu gatavoti, un to vienreizīgums nāca ar latvisko rakstu un darba tehniku lietošanu rotājumos.

Lielāko tiesu bija lietotas dažāda platuma prievītes, bet bija arī izšuvumi, adījumi un pērlīšu raksti vai celainē austas bārkstis. Katru tērpu šeit notēlot nav iespējams, tāpēc daži vispārīgi norādījumi un pāris interviju ar darba darītājām.

Vispirms, protams, jāpiemin, ka katrs šāds tērps ir patiesi oriģināldarbs, tam duplikāta nav. (Vai tas nav katras dāmas sapnis?) Tālāk, tērpu krāsu kombinācijas ieturētas patīkamos, atturīgos toņos, latviešiem iemīļotās dzintara rotas valkātas ar dzintara dzeltenajiem toņiem piemērotām drānu krāsām, latviešu rotkaļu darinātās saktas izcēlās uz vienkrāsainu tērpu fona, nevis piespraustas havajiski raibām kleitām, kā to tik bieži gadās redzēt ikdienā.

Izrādās, ka pat modernā kurpju rūpniecība var atjautīgu dāmu apgādāt ar apaviem, kas visai līdzinās Kurzemes etnografiskajām tautas tērpu kurpēm un labi saskan ar modernu tērpu, kuŗa rotāšanai lietoti Kurzemes tautas tērpu elementi.

BIRUTAS SALAKAS DAUDZIE TĒRPI

Visvairāk demonstrējamu tērpu — gan kleitu, gan dažādu kostīmu — bija Birutai Salakai. Piemēram, viņa skatītājus iepazīstināja ar baltu sporta kleitu, bagātīgi izrakstītu tumši zilā rakstā. Šī tērpa pagatavošana vien Birutai prasījusi ap 500 darba stundu.

Protams, tūdaļ rodas interese, vai Biruta ar rokdarbiem pelnī savu dienišķo maizi. Nē! Izrādās — ne. Tā ir tikai viena no Birutas brīvā laika nodarbībām. Viņa ir politisko zinātņu bakalaure un turpina studijas juristes grada iegūšanai, bez tam ir aktīva darbiniece dažādās latviešu jaunatnes nodarbībās Milvokos.

Jautāta, kā visu to paspēj paveikt un kā nonākusi līdz īpato tērpu darināšanai, Biruta Salaka atbild: „Ja izmanto katru brīdi, tad var daudz ko izdarīt. Ar tērpiem iesāku tā — māmiņa jau kopš Vācijas laikiem auž prievītes, jostas. Sākumā palīdzēju māmiņai šai darbā. Tad pirms gadiem 6 vai 7 Zepes kundze reiz prasīja, vai man neesot arī kas no tērpiem. Bija tāda krustdūrieniem izšūta kleitiņa. Tā tad arī bija sākums. Tagad gatavoju sev diezgan daudz tērpu, kuŗos lietoti etnografiski raksti un darba tehnikas. Lietoju arvien labu drānu, jo to vieglāk apstrādāt un, ar tādu strādājot, rezultāti vienmēr labāki. Prievīšu aušanai lielāko tiesu ņemu pērļu diegus no Vācijas."

SKATES ORGANIZĒTĀJA ANNA ZEPE

Šī skate Gaŗezerā nav čaklo dāmu grupas pirmā, pastāsta skates organizētāja Anna Zepe. Viņas viesojušās jau Detroitā, drīz brauks un Mineapoli, iespējams pat ceļojums pāri robežai — uz Toronto. Kāds tautietis ierosina, ka šādu skati vajadzētu noorganizēt kā īpašu atrakciju 1973. gada Dziesmu svētkos Klīvlendā, demonstrējot pa visu sarīkojuma laiku katru dienu vienu reizi.

zDarbīgās un allaž ar izdomu un ierosinājumiem bagātās Milvoku dāmas ziemā rīkojot reizi pa 1—2 nedēļām kopīgas vakarēšanas, kur nodarbojoties ar dažādu adījumu darināšanu. Skatē tika demonstrēts daž labs adīts tērps, kas radies ziemas vakarēšanā.

Jo sevišķi glīti šādi tērpi izskatījās kopā ar pieskaņotos rakstos austiem plecu lakatiem, no kuŗiem daļa bija tapusi Latvijā un kā mīļu cilvēku sūtīti sveicieni sasnieguši šo krastu. Marta Cakare demonstrēja pat veselu vakartērpu, 93 gadus vecas vecmāmiņas no Latvijas sūtītu.

MODE PERSONĪGĀS BRĪVĪBAS APLIECINĀŠANAI

Īsu brīdi par modes problēmām izdodas parunāties ar vienas tērpu daļas autori mākslas amatnieci Ernu Puriņu-Jansoni, kas 1940. gadā absolvējusi Liepājas mākslas amatniecības vidusskolu. Viņai kā lietpratējai daudz noteiktu uzskatu par modi un modēm. Žurnālistam izdodas atzīmēt dažus.

Erna Puriņa-Jansone neatzīst aklu skriešanu pakaļ modei. Viņa saka: „Neviena sieviete, protams, negrib būt vecmodīga, bet eksistējošā mode katrai jāmodificē sev piemērotā veidā, cenšoties katrā tērpā ielikt ko oriģinālu. Pasūtinot tērpus īpašos modes salonos, par tiem jāmaksā milzu summas. Taču, ja izmantojam savu tērpu gatavošanā savas tautas kultūras mantojuma pūru, tad varam iegūt oriģinālus darbus, kas nemaksā vairāk nekā cita kā tikai pašas pūles. Tāpat kā starptautiskā mode lieto, piemēram, ķīniešu vai slavu motīvus, tā mēs varam aizgūt daudz jauku ierosinājumu no tā, kas mūsu tautai īpatnējs."

Erna Puriņa-Jansone izteicās, ka „ar pieredzi katrai sievietei var atrast beigās to, kas piemērotāks viņas dzīves apstākļiem un viņas personībai. Kaut vāciešiem ir teiciens — Kleider machen Leute, var tikpat labi to pašu teikt apgriezti: Cilvēki darina drānas."

Mākslas amatniece Puriņa-Jansone domāja, ka katrai cilvēku grupai ir ieteicams ģērbties tā, kā to visumā nosaka šīs grupas kultūras tradicijas. „Kas piemērots vienam cilvēkam vai cilvēku grupai, nebūs piemērots citai," viņa izteicās, norādīdama uz latviešu tautas atturību dažādu modes pārmērību jautājumā.

„Modes jautājumos mums jāatkratās no masu produkcijas uzspiestās vienveidības, jāiegūst personīgā brīvība," uzsvēra Puriņa-Jansone.

VIENĪGAIS KUNGS

Lai cik bagātus aplausus ieguva dažādos tērpus demonstrētājas dāmas, neviena netika līdz ALAs Kultūras biroja vadītājam Maŗģerim Grīnam, kas rādīja skatītājiem 2 adītas kungu jakas un kuŗu pavadīja aplausu vētra. Vai tādēļ, ka jakas patiešām glītas, vai tāpēc, ka augsta mūsu kultūras dzīves vadītāja persona bija „nokāpusi pie tautas"? Liekas, abi iemesli varēja būt vienlīdz svarīgi.

Valija Ruņģe

Latvju raksti mūsdienu tērpos modes skatē Gaŗezerā. Augšā pa kreisi: daļa skates dalībnieku; pa labi skates vadītāja Elza Tauriņa un Marta Cakare. Vidējā rindā no kreisās: tērpu demonstrētāja Sigrīda Breņķe, Biruta Salaka, Silvija Kļaviņa, Tedija Langloisa (priekšā) un Anna Grundsberga. Apakšējā rindā no kreisās: Māra Zepe, Sniedze Ruņģe, Zenta Lazdiņa, Anna Zepe un Staņislava Graudiņa.
Aivara Ruņģa uzņēmumi

Laikraksta
LATVIJA AMERIKA
atsevišķi numuri pērkami
Toronto latviešu veikalos.

L. LUNSKY

OPTIĶIS

Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

Estd. 1874

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954

YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem ● viesībām ● klāj viesību galdus ●
Tel. 922-2931

Daugavas Vanagu nams 125 BROADVIEW AVE. **Daugavas Vanagu klubs**
Tel. 465-5225

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz piektd. **no pl. 12 dienā — 1 naktī,**
sestdienās no pl. 12 — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. Babre — Gaisma no austrumiem	$4.00
A. Erss — Muižnieki, rom.	$5.00
L. Zariņa — Sarkanā migla	$8.50
A. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$2.50
A. Jansons — Koklēšana	$3.00
A. Eglītis — Ēs nepievienojos, romāns	$6.50
I. Grebzde — Meitene un puķes, romāns	$6.00
Latviešu karavīrs Otrā pasaules karā laikā, 2. d.	$11.00
J. Rainis — Uguns un nakts, daudzkrāsainām gleznu reprodukcijām	$7.00
A. Dziļums — Lai neaizmirstam (leģ. d. gr.)	$4.00
Prof. A. Spekke — Vecākie latvju tautas apģērba zīmējumi	$2.00
A. Platbārzdis — Latvijas nauda	$15.00
A. Voitkus — ČETRI SIMTI, rom.	$6.50
J. Jaunsudrabiņš — SIRMĀ GRĀMATA	$5.50
Latviešu kultūras dienas Austrālijā 1951—1970	$9.00
Janis Gailis — 30 daudzkrāsainas gleznu reprod.	$25.00
K. Hamsuns — Bads, rom.	$5.50
J. Lejiņš — Mana dzimtene	$7.50
P. Ērmanis — Pelēkā puķe, dzejoļi	$6.50
G. Grīslītis — Varavīksnes lokā, dzejoļi	$3.50
H. Biezais — Kristīanisms laikmetu maiņā	$3.50
K. Hamsuns — Vēstules Marijai	$5.80
E. M. Remarks — Ēnas paradīzē, rom.	$7.00
J. Zariņš — Kāvu gados, kara atm.	$6.50
U. Sepenens — Marku un viņa cilts, rom.	$6.50
A. Bērziņš — Tāls ir ceļš atpakaļ uz dzimteni	$7.00
A. Dziļums — Vienas vasaras zieds, rom.	$5.00
J. Rudzītis — Starp provinci un Eiropu	$6.50

Pasūtījumus adresējiet
Daugavas Vanagu grāmatnīcai
491 College Street, Toronto 174, Ont.
Telefons: 921-7121

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
tip-top MEATS DELICATESSEN
plaša izvēle, visaugstākā kvalitāte par mērenām cenām.
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
(Queen Elizabeth un Highway 27)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

Rūpniecības uzņēmums
meklē
KAFETĒRIJAS PĀRZINI
Zvanit Mr. Bars 759-2281

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

B. E. Ring Funeral Home
7783 YONGE STREET
THORNHILL, ONTARIO
TELEPHONE: 889-7783

LASIET
KATRA LATVIEŠA LAIKRAKSTU
LATVIJA AMERIKĀ
KAS TAGAD IR PĀRVEIDOTS PAR VIENU NO LABĀKIEM LATVIEŠU LAIKRAKSTIEM BRĪVAJĀ PASAULĒ

PIEPRASIET
BRĪVEKSEMPLĀRU PA TĀLRUNI (416) 465-7902
VAI PA PASTU:
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD.
125 BROADVIEW AVE.
TORONTO 250, ONTARIO, CANADA.

PASŪTINIET LATVIJA AMERIKĀ UZ
☐ 3 mēnešiem $ 6.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ vienu gadu $21.—

M., Mrs., Miss. .....
Adrese .....

IETAUPIET $6.- (sešus dolarus)
Pasūtinot Latviju Amerikā diviem abonentiem ar vienu pasūtinājumu uz vienu gadu tikai par **$36.- dolariem.**

Mr. Mrs. Miss. ..... *Mr. Mrs. Miss.* .....
Adrese ..... *Adrese* .....

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

ARABU TERRORISTU IEBRUKUMS MINCHENES OLIMPIADĀ

Olimpiskās spēles, kas sākās 26. augustā Minchenē, pārtrauca uz 24 stundām arabu partizānu uzbrukums Izraēlas vienības galvenā mītnē Olimpiadas ciemā. Pieci Palestīnas arabu terroristi, kas bija bruņojušies mašīnpistolēm un rokas granātām, iebruka Izraēlas sportistu mītnē, nonāvējot 2 Izraēlas vienības locekļus — vienības treneri un vieglā svara cēlēju, paturot par ķīlniekiem 10 Izraēlas sportistus. Terroristi pieprasīja atbrīvot 200 palestīniešu partizānus, kas atrodas apcietinājumā Izraēlā.

Rietumvācijas kanclers Brants no Bonnas ieradās Minchenē, lai apellētu pie arabu vadītājiem un panāktu visu ķīlnieku atbrīvošanu. Ēģipte norobežojās no terroristiem un izstājās no olimpiskajām spēlēm un tās vienība izlidoja uz mājām. Daudz atlētu izvācās no Olimpiskā ciema. Amerikāņu peldētājs Marks Spics, pēc tautības žīds, iesaiņoja savas 7 iegūtās zelta medaļas un Rietumvācijas armijas miesassargu pavadībā izlidoja atpakaļ uz Kaliforniju.

Arabu teroristi pieprasīja sagūstītos izraēliešu ķīlniekus pārvest no Olimpiskā ciema uz lidlauku, kur gatavojās izlidot uz Tunisu. NATO Firstenbrikas lidlaukā, kur nolaidās helikopters ar teroristiem un ķīlniekiem, jau gaidīja vācu snaipeŗi. Kad divi no teroristiem devās inspicēt gaidošo strūklilmašīnu, snaipeŗi sāka šaut, bet vienam no arabiem izdevās helikopterā iemest rokas granātu, kas eksplodējot aizdedzināja mašīnu. Nogalināti pavisam 11 izraēliešu ķīlnieki, 4 arabu teroristi un viens vācu policists. Sagūstīti trīs arabi, bet viens izbēdzis. Olimpiskās spēles Minchenē paredzēts beigt 10. septembrī, bet notikušais starpgadījums var tās pārtraukt jau tagad.

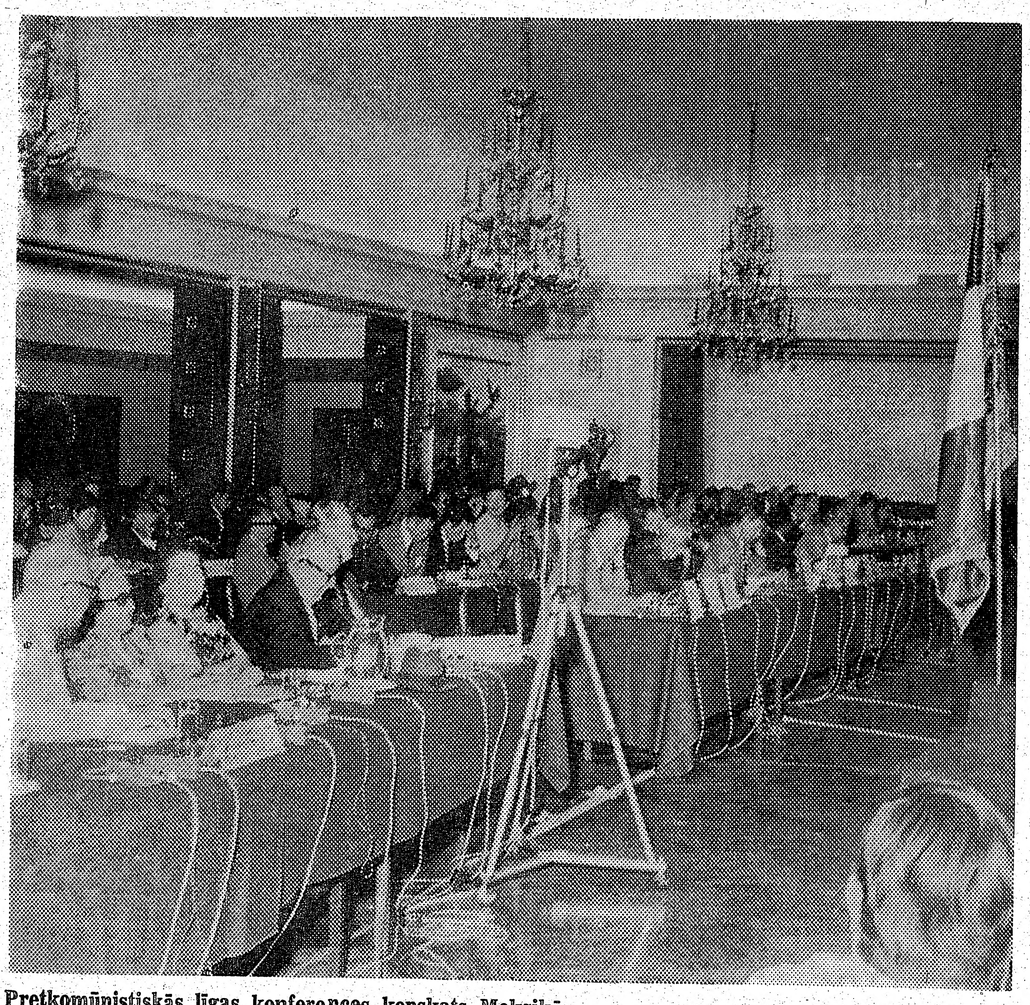

Pretkomūnistiskās līgas konferences kopskats Meksikā. Foto: Verners Cinis

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

jaunatnei notiks sestdien, 16. septembrī, Sidrabenē, Latviešu sporta apvienības Kanadā sarīkojumā. Sacensību sākums plkst. 11.30, reģistrācija no plkst. 10. — 11.

Programmā — zēniem 11 g. v. un jaunākiem: 60 m, 200 m, 600 m lode, tāllēkšana, augstlēkšana, bēzbola bumbiņas mešana!

12 — 13 g veciem: 80 m barjēras, 100 m, 400 m, 800 m tāllēkšana, augstlēkšana, lode, disks, šķēps.

14 — 15 g. veciem: 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 110 m barjēras, augstlēkšana, tāllēkšana, trīssolis, lode, disks, šķēps.

Meitenēm — 11 g. v. un jaunākām: 60 m, 200 m, augstlēkšana, tāllēkšana, lode, bēzbola bumbiņas mešana.

12 — 13 g. vecām: 100 m, 200 m, 400 m, 80 m barjēras, augstlēkšana, tāllēkšana, lode, disks, bēzbola bumbiņas mešana.

14 — 15 g. vecām — 100 m, 400 m, 800 m, 80 m barjēras, augstlēkšana, tāllēkšalode, disks, šķēps.

Sacensībās var piedalīties visi latviešu, lietuviešu un igauņu un šogad arī ukraiņu jaunieši ASV un Kanadā. Katrs var piedalīties ne vairāk kā četrās disciplīnās. Starta nauda 2 dol.

G.G.

MEKLĒ
AUKLI
1½ g. v. meitenei.
Lūdz zvanīt I. Epners
Toronto 920-6238

Krievu hokejistu uzvara un zaudējums

Kanadas sporta lietpratēji bija gandrīz bez izņēmuma vienprātīgi pareģojuši, ka Kanadas hokeja spēlētāji uzvarēs krievu izlases vienību. Četras spēles bija paredzētas Kanadā un pēc tam vēl tikpat daudz Pad. savienībā.

Toronto rīta laikraksta The Globe and Mail sporta redaktors Diks Bedo pat solījās apēst savu rakstu, ja no astoņām spēlēm kanadieši zaudētu tikai vienu spēli. Viņš solījumu arī pildīja un, sēžot uz padomju pārstāvniecības kāpnēm, savu rakstu smalki sagrieztā veidā „borščā" virā apēda, kā to foto attēlā parādīja viņa laikraksts, jo krievu hokejistu vienība pirmajā spēlē Montrealā smagi un negaidīti uzvarēja kanadiešu izlases vienību 7 pret 3.

Hokeja spēles lietpratēju un skatītāju starpā valdīja sašutums, vilšanās un pārsteigums. Gandrīz visi lietpratēji uzsvēra, ka pirmā spēle nav uzskatāma par „laimes gadījumu", bet ka krievu spēlētāji bija visādā ziņā pārāki par kanadiešiem, sevišķi fiziskās gatavības ziņā. Pēc zaudētās spēles, ko atklāja ministru prezidents Trudo, Kanadas spēlētāji bija tik aizvainoti, ka pat nesarokojās ar uzvarētājiem, kā tas internacionālās sacīkstēs pieņemts. Maz bijis tādu gadījumu Kanadas sporta vēsturē, kas būtu guvis tik plašu preses uzmanību kā šī Kanadas hokejistu spēle ar krievu hokejistiem.

Otra spēle 4. septembrī risinājās Toronto, kuŗā atkal bija ieradies Trudo ar savu dzīvesbiedri Margaretu, kas bija saņēmusi dāvanu — kievu „samovāru." Galveno viesu vidū bija agrākais ministru prezidents Pirsons, opozicijas partijas vadītājs Roberts Stenfīlds, Ontario premjērs B. Dēviss un NDP vadītājs Dēvis Luiss, kas kā sociālists sēdēja zaļajos krēslos (viena no lētākajām vietām). Sporta cienītāji veltīja visu uzmanību tikai hokeja spēlei un saviem mīluļiem, kas šoreiz uzvarēja padomju hokeja vienību ar 4:1. Nākošās spēles paredzētas 6. septembrī Vinipegā un 8. septembrī Vankuverā.

Statistika vēstī, ka Kanadā katrs iedzīvotājs caurmērā patērē gadā 20 galonu dažādu alkoholisku dzērienu, ieskaitot vīriešus, sievietes un bērnus, izdodot uz katru caurmērā 93 dol. gadā. Īstenībā šis skaitlis ir daudz lielāks, jo bērni alkoholu nepatērē, tāpat daudz pieaugušo.

Dadža zīmējums

Rakstīs etnisko grupu vēsturi

Canadian Scene bija ievietots paziņojums par etnisko grupu vēstures rakstīšanu, izlietojot par teicamu materiālu avotu etniskās preses komplektus, kas piesūtīti un glabājas Kanadas publiskā archīvā Otavā un arī provinču archīvos.

Iekšlietu ministrs Žerārs Peletjē paziņojis, ka piešķirti jau pirmie 200.000 dolaru 20 etnisko grupu vēstures rakstīšanai, kas sāksies vēl šogad, kā arī pilnvaroti jau 11 autori šā darba īstenošanai. No šiem autoriem baltiešu tautas Kanadā pārstāv lietuvieši, kuŗu immigrācijas vēstures rakstīšanu veiks Dr. R. Vastokas, Trentas universitātes profesors Peterboro. Pārējās tautības ir arabi, ķīnieši, holandieši, indieši, vācieši, ungāri, poļi, portugaļi, skandinavi un skoti, kas pirmo reizi iekļauti etnisko grupu sarakstā Kanadā.

Imigrācijas vēstures sastādīšanai bez pilnvarotiem autoriem vēl papildus dabojas pētniecības vienības, kas palīdzēs darba sekmīgai veikšanai. Publicējamie darbi būs populāras vēstures, viegli lasāmā stilā un attieksies tikai uz tautību grupu dzīvi Kanadā. Galvenā vieta būs ierādīta cilvēku interešu laukiem, kā attiecīgai grupai sekmējies lauksaimniecībā, veikalošanā vai būvniecībā, ar mazāku uzsvaru politiskajai dzīvei.

Vēstures sastādīšanā pētīs tagadējos dokumentus, atgriežoties uz pionieŗu laika vēsturi, kā arī intervēs immigrantus, kas ieplūda Kanadā atsevišķos immigrācijas viļņos. Intervēs arī vecos iedzīvotājus, kas dzīvojuši laikā, kad viņu tēvu valodā vēl nebija iespiesti preses izdevumi.